Świat należy do tych,
którzy go biorą.
Bolesław Prus: LALKA.

KALENDARZ „ISKIER"

NA ROK 1947

MAŁA ENCYKLOPEDIA I NOTATNIK

opracował

WŁADYSŁAW KOPCZEWSKI

Rok XVI

K S I Ą Ż N I C A - A T L A S
WARSZAWA—WROCŁAW
1947

Państwowe Zakłady Graficzne Nr 2, Wrocław — 1316 (F 1628)

Skrócony kalendarzyk na rok 1947

Styczeń

P	W	S	C	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Luty

P	W	S	C	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Marzec

P	W	S	C	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Kwiecień

P	W	S	C	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Maj

P	W	S	C	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Czerwiec

P	W	S	C	P	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Lipiec

P	W	S	C	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Sierpień

P	W	S	C	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Wrzesień

P	W	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Październik

P	W	S	C	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Listopad

P	W	S	C	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Grudzień

P	W	S	C	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Święta ruchome w latach 1947—1960

Rok	Popielec	Wielkanoc	Wniebowstąp. Pańskie	Zesłanie Ducha Świętego	Boże Ciało	I niedziela Adwentu
1947	19 lutego	6 kwiet.	15 maja	25 maja	5 czerw.	30 listop.
1948	11 lutego	28 marca	6 maja	16 maja	27 maja	28 listop.
1949	2 marca	17 kwiet.	26 maja	5 czerw.	16 czerw.	27 listop.
1950	22 lutego	9 kwiet.	18 maja	28 maja	8 czerw.	3 grudnia
1951	7 lutego	25 marca	3 maja	13 maja	24 maja	2 grudnia
1952	27 lutego	13 kwiet.	22 maja	1 czerw.	12 czerw.	30 listop.
1953	18 lutego	5 kwiet.	14 maja	24 maja	4 czerw.	29 listop.
1954	3 marca	18 kwiet.	27 maja	6 czerw.	17 czerw.	28 listop.
1955	23 lutego	10 kwiet.	19 maja	29 maja	9 czerw.	27 listop.
1956	15 lutego	1 kwiet.	10 maja	20 maja	31 maja	2 grudnia
1957	6 marca	21 kwiet.	30 maja	9 czerw.	20 czerw.	1 grudnia
1958	19 lutego	6 kwiet.	15 maja	25 maja	5 czerw.	30 listop.
1959	11 lutego	29 marca	7 maja	17 maja	28 maja	29 listop.
1960	2 marca	17 kwiet.	26 maja	5 czerw.	16 czerw	27 listop.

Dobry plan — **Rozkład stałych zajęć** *— połowa pracy!*

Godz.	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							

Dni, które trzeba pamiętać w roku 1947

Zanotuj sobie w odpowiednich kratkach dni, o których trzeba pamiętać. Będą to dni uroczystości rodzinnych, szkolnych, terminy wykonania prac itp. Użyj do tego kolorowych ołówków lub atramentów i różnych znaków.

Kolory: czarny ...., czerw. ...., ziel. ....
fiol. ...., nieb. ....

Znaki: x ...., ○ ...., + ..., □.............. △..............
N — oznacza niedziele, * — święta.

1947	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec
1	*				*	N
2		N	N			
3					*	
4					N	
5	N					*
6	*			N		
7				*		
8						N
9		N	N		*	
10						
11					N	
12	N					
13				N		
14						
15					*	N
16		N	N			
17						
18					N	
19	N					
20				N		
21						
22						N
23		N	N			
24						
25					N	
26	N				*	
27				N		
28						
29		XXXX				N
30		XXXX	N			
31		XXXX		XXXX		XXXX

1947	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień
1					*	
2					N	
3		N				
4						
5				N		
6	N					
7			N			N
8						*
9					N	
10		N				
11						
12				N		
13	N					
14			N			N
15	/	*				
16					N	
17		N				
18						
19				N		
20	N					
21			N			N
22	*					
23					N	
24		N				
25						*
26				N		*
27	N					
28			N			N
29						
30					N	
31		N	XXXX		XXXX	

Święta obowiązujące

1 stycznia Nowy Rok, **6 stycznia** Trzech Króli, **2 lutego** Oczyszczenie N M. P. (M. B. Gromnicznej), **1 maja** Święto Pracy, **3 maja** Święto Narodowe (Konstytucja 3 Maja); Królowej Korony Polskiej, **9 maja** Święto Zwycięstwa (zakończenia II wojny światowej), **29 czerwca** św. Piotra i Pawła, **22 lipca** Święto Państwowe (ogłoszenie Manifestu Lipcowego), **15 sierpnia** Wniebowzięcia N. M. P., **1 listopada** Wszystkich Świętych, **8 grudnia** Niepokalanego Poczęcia N. M. P., **25 i 26 grudnia** Boże Narodzenie.

Tabela stałych wydatków

Zapisz tu swoje s t a ł e wydatki (np. prenumeraty, składki itp.) i pilnuj, by je w terminach regulować.

Rodzaj wydatku	Kwota	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													
18													
19													
20													
21													
22													
23													

NOTATKI W KALENDARZU. Pierwsza część stanowi kalendarz terminowy na rok 1947. **Rubryki na każdy dzień** służą do zapisywania wiadomości terminowych i stanowią zarazem jakby „dziennik czynności". W pionowej rubryce należy notować krótko wydatki i wpływy (z +), zaznaczając ich treść znakiem lub literą (np. T — tramwaj, Ż — żywność, G — gazety itd). W końcu miesiąca należy poświęcić 10 minut czasu na **zebranie wydatków i wpływów** według pewnych grup i zapisanie do zestawienia rocznego na końcu Kalendarza. Do notowania wiadomości chwilowo potrzebnych należy mieć kilka luźnych kartek, włożonych do Kalendarza. Po upływie każdego tygodnia **odetnij dolny prawy rożek** strony, co ułatwi otwieranie Kalendarza na bieżącym tygodniu.

	Styczeń 1947	
Środa **1** **NOWY ROK** Mieczysława		
Czwartek 2 Imienia Jezus, Makarego, Izydora		
Piątek 3 Daniela, Genowefy, (Izaaka)		
Sobota 4 Eugeniusza, Grzegorza (Izabeli, Tytusa)		
NIEDZIELA **5** Edwarda, Telesfora, (Szymona)		

W szczęściu wszystkiego są wszystkich cele.

Adam Mickiewicz: Oda do młodości.

Prawdę swą należy mówić głośno, nie schlebiając ani rzeczom, ani wypadkom, ani stosunkom, ani ideom.

Stefan Żeromski: Snobizm i postęp.

Trzeba z żywymi naprzód iść, po życie sięgać nowe.

Adam Asnyk: Daremne żale.

Pamiętaj o korespondencji

Nie lubisz długo czekać odpowiedzi na swoje listy, nie narażaj nikogo na to samo ze swej strony.

Prowadź dziennik korespondencji. Zrób go sobie w niewielkim zeszycie. Listy obojętne niszcz, ciekawe zachowuj, a po skończonym roku raz jeszcze przejrzyj i pozostawiane listy uporządkuj według alfabetu osób

Nr porz.	Data otrzymania	LISTY OTRZYMANE	W odpowiedzi na Nr	Odpowiedziano		Uwagi
		Od kogo?		Data	Nr	

Nr porz.	Data wysłania	LISTY WYSŁANE	W odpowiedzi na Nr	Otrzymano odpowiedź		Uwagi
		Do kogo?		Data	Nr	

Oto wzór pisania adresu (najlepiej drukowanymi literami!)

Znaczek

NAZWISKO I IMIĘ

MIASTO (poczta)

MIEJSCOWOŚĆ

ULICA, dom, mieszkanie

Na odwrotnej stronie koperty, na karcie pocztowej zaś w lewym górnym rogu strony adresowej należy koniecznie napisać dokładnie **swój adres.** Adresować wyraźnie i czytelnie! **Nalepić odpowiedni znaczek!**

Verba volant — scripta manent.

Jak pisać listy?

Słowa uciekają — pismo pozostaje.

Duże znaczenie ma wygląd listu, bo to wcześniej działa na nas, niż jego treść. Niedbałe pismo, przekreślenia, nierówne wiersze, brak odstępów itd. nadają listowi charakter czegoś niedbałego, nieuprzejmego. Z jakimże uczuciem zabieramy się do czytania takiego listu?

Miejsce, data, rok.

Tytuł lub imię osoby (do której piszesz).

Tutaj zacznij właściwą treść listu. A nie dopisuj wiersza do końca, by nadać całej stronie uporządkowany estetyczny wygląd. List powinien być z góry obmyślony i ułożony, a przy małej wprawie nawet napisany „na brudno", aby później nie trzeba było robić dopisków, które szpecą list i świadczą o braku staranności. Może to

Strona pierwsza

nawet urazić osobę, do której piszesz, jeśli ta osoba ma z jakichkolwiek powodów prawo spodziewać się od ciebie staranności i uwagi.

Zakończ grzecznym lub serdecznym zwrotem, np. Z poważaniem, Koleżeńskie pozdrowienia, Serdeczne uściśnienia, Oddany itd.

Podpisz się (wyraźnie, bez zawijasów)

Twój adres.

Strona ostatnia

Nie sil się na kwiecistość: list powinien być prosty, jasny, krótki. Papier listowy powinien być czysty, porządny, koperta odpowiednia, zaadresowana starannie i wyraźnie. Nie pomyl kopert: właściwy list we właściwej kopercie!

Styczeń 1947		
Poniedziałek **6** TRZECH KRÓLI, Andrzeja		
Wtorek 7 Juliana, Lucjana, (Julii, Feliksa)		
Środa 8 Łucjana, Seweryna		
Czwartek 9 Antoniego, Juliana, Witalisa, (Marcjanny)		
Piątek 10 Jana, Piotra, Wilhelma, (Agatona)		
Sobota 11 Aleksandra, Honoraty, (Sewera, Matyldy)		
NIEDZIELA **12** Arkadego, Jana, Juliusza, (Ernesta, Czesława)		

Naród, w którym jest więcej ludzi szczęśliwych, doskonałych i użytecznych, góruje nad tym, w którym jest ich stosunkowo mniej.
Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Kiedy myśl wielka nagle zajaśnieje i porwie z sobą mętną ludzi falę, wtenczas pierś każda ludzka olbrzymieje, każdy jak Tytan wyrasta zuchwale. **Adam Asnyk: Dwie fale.**

Kto ojczyźnie służy, sam sobie służy, bo w niej jego wszystko się dobre zamyka. **Piotr Skarga: Kazania Sejmowe (1597).**

Adresy

Nazwisko	Adres	Telefon

Poniedziałek 13 Weroniki, Bogumiła, 40 żołnierzy męczennik.	Styczeń 1947	
Wtorek 14 Feliksa, Hilarego		
Środa 15 Izydora, Jana, Makarego, Pawła pust.		
Czwartek 16 Honorata, Marcelego, (Włodzimierza)		
Piątek 17 Antoniego, Jana, Mariana		
Sobota 18 Katedry św. Piotra, Fabiana, Sebastiana,		
NIEDZIELA **19** Henryka, Mariusza, Marty, Pawła		

Natura polska wzdryga się na samą myśl przymusu i, nie licząc się z szansami zwycięstwa, staje do walki z niesprawiedliwością w tym niezachwianym przekonaniu, że żadna przemoc nie usprawiedliwia bezprawia.

Stanisław Szczepanowski: Walka narodu polskiego o byt.

Szczęśliwość i dobre powodzenie każdego państwa winno być mierzone szczęśliwością i powodzeniem poddanych albo obywateli, będących jego członkami.

Wawrzyniec Grzymała Goślicki: Dobry Senator (1568).

Taryfa pocztowa

LISTY (waga do 2 kg, wymiar: suma długości, szerokości i wysokości do 90 cm, żaden z wymiarów nie większy niż 60 cm; rulony do 80 cm dług.): do 20 g — 5 zł., 20 do 250 g — 10 zł, 250 do 500 g — 15 zł., 500 do 1000 g — 20 zł., 1000 do 2000 g — 35 zł.; za granicę: do 20 g — 10 zł., każde dalsze 20 g — 6 zł. W listach nie wolno przesyłać listów lub kartek pocztowych, pochodzących od różnych osób lub adresowanych do różnych osób.

MIEJSCOWE WEZWANIA PŁATNICZE do 20 g wagi — 2 zł., o ile są wykonane drukiem lub na powielaczu; wolno sposobem odręcznym na nich wskazać adres nadawcy i odbiorcy, kwotę i jej tytuł, datę, podpis oraz wolno dołączyć blankiet P. K. O.: należy nadawać w otwartej kopercie, koło adresu napis: „Wezwanie płatnicze".

KARTKI POCZTOWE (wymiar: 7 X 10 cm do 10,5 X 15 cm): w kraju 3 zł., za granicę: 6 zł.

Kartki pocztowe muszą być ze sztywnego papieru, mogą na nich być naklejane winiety, fotografie, nalepki, wycinki z papieru, ale ściśle przylegające. Świąteczne pozdrowienia, życzenia, podziękowania (na Boże Narodzenie, Nowy Rok i Wielkanoc), wyrażone najwyżej w 5 słowach (nie licząc podpisu i daty) na kartkach widokowych, drukowanych biletach wizytowych, kartkach świątecznych podlegają opłacie dla druków.

DRUKI: (waga do 2 kg, pojedyńcze tomy do 3 kg, wymiar: jak listy): do 20 g — 1 zł., 20 do 50 g — 2 zł., 50 do 100 g — 3 zł., 100 do 250 g — 5 zł., 250 do 500 g — 10 zł., 500 do 1000 g — 12 zł., 1000 do 2000 g — 14 zł., 2000—3000 g — 18 zł. przy nadawaniu jednocześnie ponad 500 szt. do 2000 — opłata wynosi 70% taryfy, ponad 2000 szt. 60%; za granicę: za każde 50 g — zł. 2.

Druki: „imprimés" (gazety, wydawnictwa periodyczne, książki, broszury, bilety wizytowe, korekty druków, fotografie, obrazy, mapy, katalogi wykonane sposobem mechanicznym z wyłączeniem odbitek przez kalkę, stemplem lub maszyną do pisania) można wysyłać w opaskach, rulonach lub otwartych kopertach. Treść druków nie może mieć charakteru korespondencji osobistej i bieżącej, wolno natomiast na drukach dopisywać nazwy firmy, nazwisko, zawód, adres odbiorcy i nadawcy, datę wysłania, numery porządkowe, konta czekowego, księgowania, wolno robić poprawki korektowe. Druki w liczbie ponad 100 sztuk muszą być nadawane w urzędzie pocztowym przy pomocy arkuszy nadawczych.

DRUKI BEZADRESOWE przy jednoczesnym nadawaniu za każdy tysiąc lub jego część 80 zł., ulotki 70 zł.

Druki te służą dla celów reklamowych. Nie mogą zawierać treści religijnej ani politycznej mogą być przeznaczone dla doręczenia nie więcej niż 5 pokrewnym zawodom i nadawane są w urzędzie pocztowym przy pomocy arkuszy nadawczych. Ulotki winny mieć napis: „dla wszystkich".

DRUKI DLA OCIEMNIAŁYCH do 7 kg — 50 gr., za granicę: za każde 1000 g — 50 gr.

PAPIERY HANDLOWE: (waga do 1000 g, wymiary jak listy) do 100 g — zł. 3; 100 do 250 g — 5 zł., 250 do 500 g — 10 zł., 500 do 1000 g — 12 zł.; za granicę; za każde 50 g — 2 zł., najmniej 10 zł.

Papierami handlowymi są akty sądowe, listy z dawniejszej daty, faktury, książeczki wojskowe, robotnicze, wtórniki listów przewozo-

Poniedziałek **20** Fabiana, Sebastiana, (Wincentego)	**Styczeń 1947**	
Wtorek **21** Agnieszki, (Publiusza, Jarosławy)		
Środa **22** Anastazego, Dominika, Wincentego, (Antoniego)		
Czwartek **23** Zaślubiny N. M. P., Rajmunda, (Klemensa)		
Piątek **24** Rafała z Prosz. (P.), Felicjana, Tymoteusza		
Sobota **25** Nawrócenie św. Pawła, (Miłosza)		
NIEDZIELA **26** Polikarpa, (Pauli)		

Jesteś wielkim człowiekiem, bądź nim, gdzie należy, lecz do śmiertelnych przychodź w zwyczajnej odzieży.

Adam Asnyk: Wielkiemu człowiekowi.

Tylko wierzący i walczący zasługują na miano ludzi, bo tylko oni posiadają... inicjatywę i odwagę i mogą się stać siłą historyczną, podczas kiedy patrzący, wątpiący i obojętni, wszystkie tchórze, niedołęgi i sybaryty, choćby nie wiedzieć jak oświecone, należą tylko do inwentarza ludzkiego. **Stanisław Szczepanowski: Idea polska.**

wych, rękopisy nut, rękopisy literackie itp., nie mające cech korespondencji bieżącej osobistej. Nadawane są w stanie otwartym z napisem koło adresu „Papiery handlowe" („Papiers d'affaires").

PRÓBKI TOWARÓW: (waga do 500 g, wymiary: jak listy): do 100 g — 2 zł., 100 do 250 g — 4 zł., 250 do 500 — 6 zł.; przy nadawaniu jednocześnie ponad 100 szt. opłata wynosi 70% taryfy; za granicę: za każde 50 g — 2 zł., najmniej 4 zł.

Próbkami towaru są małe ilości lub mniejsze przedmioty, wysyłane na próbę lub wzór, opakowane tak, by można było łatwo sprawdzić zawartość. Przy adresie — napis „Próbki towarów") „Echantillons de marchandis"). Można podać firmę, adres, datę, numery konta, cenę, wskazówki o wadze, wymiarze, pochodzeniu itp.

PRZESYŁKI MIESZANE („Objets groupés", zawierające druki, próbki towarów, papiery handlowe) — do 100 g — zł. 1.50, od 100 do 250 g — 2,50, 250 do 500 g — 4 zł., 500 do 1000 g — 5 zł.; za granicę: za każde 50 g — 1 zł., najmniej 6 zł.

POLECENIE PRZESYŁKI (napis: „Polecona", „Recommandée") — 5 zł. za granicę — 10 zł.; **poświadczenie** odbioru poleconej przesyłki listowej przez adresata lub poświadczenie doręczenia listu zwykłego przez pocztę — 2 zł. 50 gr., za granicę 5 zł.; **pospieszne doręczenie** (napis: „Expres" albo „przez umyślnego posłańca") — 10 zł., za granicę 20 zł.; **wydanie poste--restante** — 2 zł., które pobiera się przy nadaniu lub odbiorze; przyjęcie poleconej przesyłki listowej **poza godzinami urzędowymi** 3 zł.

PRZEWÓZ POWIETRZNY (nalepka: „Lotnicza — Par avion") w obrocie zagranicznym: oprócz normalnych opłat taryfowych — opłata dodatkowa zależnie od kraju: za każde 10 gramów w Europie od 3 do 10 zł.; za każde 5 g do Afryki od 7 do 22 zł., do Ameryki od 20 do 36 zł., do Azji od 18 do 25 zł., do Oceanii od 28 do 50 zł. za każde 5 g.

PACZKI	do 100 km	100—300 km	300—500 km	ponad 500 km
Waga do 1 kg	Zł. 10	Zł. 10	Zł. 15	Zł. 15
1—3	15	20	25	30
3—5	20	30	40	45
5—10	30	50	70	80
10—15	35	60	100	120
15—20	45	80	120	130

PACZKI Z KSIĄŻKAMI (napis „Książki") i wydawnictwami mają taryfę o 50% niższą, ale korzystają z niej tylko instytucje państwowe, samorządowe, naukowe, wydawcy, biblioteki, czytelnie, firmy księgarskie — i osoby prywatne przy wysyłaniu do tych instytucji i firm.

Za granicę — opłaty od wagi według specjalnej taryfy we frankach i kursu przeliczenia franków na złote.

OPŁATY DODATKOWE DLA PACZEK: paczki ochronne: 50% odpowiedniej opłaty za przewóz; **doręczenie** paczki: do 5 kg — 5 zł., 5 do 10 kg — 8 zł., ponad 10 kg — 10 zł. **pośpieszne doręczenie** paczki w miejscowym obszarze pocztowym dodatkowo 5 zł.; **poświadczenie odbioru** paczki przez adresata 2 zł. 50 gr., za granicę 5 zł.; **wydanie paczki poste restante** — 5 zł., **przyjęcie paczki** poza godzinami urzędowymi 3 zł.; **zawiadomienie o niedoręczalności** paczki 5 zł., za granicę 11 zł.; **składowe** za każdy dzień zwłoki w odbiorze paczki (ponad 3 dni) 1 zł. 50 gr. najwyżej 50 zł.; **przepakowanie paczek uszkodzonych** i zagranicznych dawnych 15 zł.

Dzień	Notatki	
Poniedziałek 27 Anieli, Jana Złotoustego, (Przemysława)	**Styczeń 1947**	
Wtorek 28 Agnieszki, Jakuba, Juliana, (Walerego)		
Środa 29 Franciszki, Konstantego, (Zdzisława)		
Czwartek 30 Felicjana, Hiacynty, Macieja, (Martyny)		
Piątek 31 Juliusza, Ludwiki, Piotra N., Jana Bosko		
Sobota 1 Objaw. z Lourdes, Ignacego, (Brygidy)	**Luty 1947**	
NIEDZIELA **2** **Oczyszczenie N. M. P.,** Katarzyny, Kornela		

Polskie społeczeństwo nie jest Chrystusem narodów, jak zapewniali jego poeci, ani tak złe i niedołężne, jak twierdzą jego nieprzyjaciele. Jest to społeczeństwo w pewnej części odnawiające się, w przeważnej — młode, które nie odkryło jeszcze swojej nowej drogi cywilizacyjnej. **Bolesław Prus: Patriotyzm (1886).**

Cały nasz ustrój polityczny i społeczny wymaga, aby każdy człowiek był dojrzały i mądry i w tych obowiązkach, które na niego przypadają, mógł się zorientować.

Stanisław Szczepanowski: Szkoła ludowa.

PRZESYŁKI Z PODANĄ WARTOŚCIĄ: listy (zawierające banknoty, papiery wartościowe, znaczki pocztowe itp. oraz monety kruszcowe w wysokości, nie dającej się zastąpić banknotami): opłata jak za list polecony oraz opłata asekuracyjna 2 zł. od każdych 100 złotych podanej wartości; podana wartość nie może przekraczać rzeczywistej wartości; list musi być zabezpieczony pieczęciami lakowymi; najwyższa wartość — 10000 zł., urzędowe listy — 100.000 zł.; paczki (zawierające wszelkiego rodzaju wartościowe przedmioty): opłata jak zwykłe paczki i opłata asekuracyjna 2 zł. od każdych 100 złotych podanej wartości; przy wartości ponad 200 zł. paczka musi być ubezpieczona pieczęciami lakowymi lub plombami.

CZASOPISMA, zgłoszone przez wydawców do obrotu pocztowego, korzystają ze specjalnej taryfy. Opłata za każdy egzemplarz wynosi, zależnie od przeciętnej wagi egzemplarza, od 10 gr. do 90 gr. (do 1000 g).

OBRÓT PIENIĘŻNY: przekazy pocztowe do 50 zł. — 6 zł., 50 do 100 zł. — 9 zł., 100 do 500 zł. — 15 zł., 500 do 1000 zł. — 22 zł., 1000 do 2000 zł. — 30 zł., 2000 do 5000 zł. — 45 zł., 5000 do 10000 zł. — 75 zł., 10000 do 15000 zł. — 100 zł., 15000 do 20000 zł. — 125 zł.; powyżej 10000 zł. mogą przekazywać tylko władze i urzędy państwowe i samorządowe; pieniądze, niepodjęte przez adresata lub nadawcę, mogą być wypłacone w ciągu 3 lat na żądanie nadawcy.

Przekazy telegraficzne: jak za przekaz pocztowy i według taryfy telegraficznej za telegram przekazowy i korespondencję osobistą oraz opłata manipulacyjna 10 zł.

Doręczenie kwot przekazów: do 50 zł. — 1 zł., 50 do 100 zł. — 2 zł., 100 do 500 zł. — 4 zł., 500 do 1000 zł. — 5 zł., 1000—2000 zł. — 6 zł.; **poświadczenie wypłaty** przekazem: 2 zł. 50 gr.; **przekazy poste restante:** dopłata 1 zł.; **pośpieszne doręczenie:** dopłata 5 zł.

Przesyłki za pobraniem pocztowym (przesyłki polecone, listy wartościowe, paczki), polegającym na zainkasowaniu od odbiorcy wskazanej kwoty w chwili wydania przesyłki i odesłania tej kwoty nadawcy: opłata jak za przewóz tego rodzaju przesyłki i opłata manipulacyjna 10 zł. oraz za przekazanie zainkasowanej kwoty do 5000 zł. według taryfy za przekazy pocztowe, — kwoty ponad 5000 zł. nadto dodatkowo za każde dalsze 500 zł. po 5 zł.

LISTY ZLECENIOWE POCZTOWE do przesyłania dokumentów wierzytelnościowych do inkasa lub do ewentualnego zaprotestowania weksli: opłata jak za list polecony i za przekaz pocztowy: ponad 20000 zł. — opłata dodatkowa za każde 500 zł. — 5 zł. **Za sporządzenie protestu wekslowego:** zależnie od sumy weksla: od 8 zł (weksel do 100 zł.) do 63 zł. (10.000 zł.). **Zlecenia inkasowe:** do 50 zł. — 6 zł., 50 do 250 zł. — 8 zł., 250 do 2000 zł. — 10 zł. oraz za przekazanie zainkasowanej sumy — jak za przekaz pocztowy.

OPŁATY ZA CZYNNOŚCI P. K. O.: zgłoszenie przystąpienia do obrotu czekowego 10 zł.; za opłaty czekowe do 25 zł. — 2 zł., 25 do 100 zł. — 2,50, 100 do 200 zł. — 4 zł.; 200 do 500 zł. — 5,50, 500 do 1000 zł. — 7,50, 1000 do 2000 — 11 zł., 2000 do 5000 zł. — 18 zł., 5000 do 10000 zł. — 30 zł., 10000 zł. do 100.000 zł. — 65 zł. itd.

Luty 1947		
Poniedziałek 3 Błażeja, Hipolita, Ignacego, Oskara		
Wtorek 4 Andrzeja, Józefa, (Weroniki, Eutychiusza)		
Środa 5 Agaty, Albina, Izydora		
Czwartek 6 Doroty, Tytusa, (Romualda, Bogdana)		
Piątek 7 Julianny, Romualda, Ryszarda, Sulisława		
Sobota 8 Jana, Piotra, Szczepana, (Pawła)		
NIEDZIELA **9** Apolonii, Cyryla, (Aleksandra)		

Koniecznością życia państwowego jest to, że pomiędzy chęciami, zamiarami, uchwałami — a pomiędzy dokonaniem leży budżet, leżą pieniądze, leży umiejętne zużytkowanie tych pieniędzy.

Stanisław Szczepanowski: O Konstytucji 3 Maja.

Niezmierzona jest moc dobrego poczynania.

Stefan Żeromski: Nawracanie Judasza.

Wszyscy ludzie powinni mieć rozum, serce i energię: tylko — nie za dużo rozumu, nie za dużo serca, nie za dużo energii.

Bolesław Prus: Emancypantki.

Taryfa telegraficzna

TELEGRAMY z w y k ł e: 3 zł. za każdy wyraz i 5 zł. opłaty zasadniczej; p i l n e: 6 zł. za wyraz i 5 zł. opłaty zasadniczej. **ODPOWIEDŹ TELEGRAFICZNA** (RP): przy nadawaniu telegramu opłata za liczbę dowolną wyrazów odpowiedzi; za **DORĘCZENIE TELEGRAMU (PR)**: opłata jak za polecony list; **TELEGRAFICZNE DOSYŁANIE TELEGRAMU (FS)** do nowego miejsca pobytu adresata (można podać kilka adresów albo pozostawić urzędowi oddawczemu ustalanie nowego miejsca pobytu): dodatkową opłatę za każde dosłanie, równą połowie opłaty za dany telegram uiszcza odbiorca, w razie niedoręczenia — nadawca; **TELEGRAFICZNE ZAWIADOMIENIE O DORĘCZENIU TELEGRAMU (PC)**: 15 zł.; **POCZTOWE ZAWIADOMIENIE O DORĘCZENIU TELEGRAMU (PCP)**: jak za kartę pocztową; **DORĘCZENIE TELEGRAMU PRZEZ POSŁAŃCA (XP)**: dopłata na koszty posłańca według uznania i ryzyka nadawcy.

TELEGRAMY ZA GRANICĘ: opłata od wyrazu zależnie od kraju: w Europie od 5 do 20 zł., do Afryki od 54 do 146 zł., do Ameryki Północnej od 36 do 103 zł., do Ameryki Środkowej od 71 do 148 zł., do Ameryki Południowej od 94 do 164 zł., do Australii od 64 do 108 zł., do Azji od 40 do 138 zł.

Taryfa telefoniczna

Opłaty abonamentowe zależą od rozmiarów sieci (I do 20, II 20 — 100, III 100 — 400, IV 400 — 2000, V ponad 2000 abonentów).

Za aparat w mieszkaniu prywatnym: 80, 90, 120, 170, 200 zł.; za aparat w lokalu biurowym, handlowym lub przemysłowym, niedostępnym dla publiczności: 90, 120, 170, 250, 300 zł.; w lokalu publicznym 100, 150, 200, 300, 400; za dodatkowy aparat telefoniczny 50, 60, 70, 80, 100 zł. w tej samej posesji, 60, 80, 100, 120, 150 w innej posesji niż aparat główny.

OPŁATA MIESIĘCZNA stała za jeden aparat: 80, 100, 130, 130, 390; za dwa aparaty (główny i dodatkowy): 130, 130, 160, 210, 210; za każdy dodatkowy aparat: 50, 50, 60, 80, 80; **OPŁATA ZA KAŻDĄ ROZMOWĘ** miejscową 2 zł.

OPŁATY DODATKOWE miesięczne: za dodatkowy d z w o n e k: 20 zł., za dodatkowe g n i a z d k o wtyczkowe: 20 zł., za dodatkową s ł u c h a w k ę: 20 zł., za k o n s e r w a c j ę linii telefonicznej głównej poza obrębem pierwszej strefy (1,5 do 3 km) za każde 100 m długości linii: 5 zł.

ROZMOWA MIEJSCOWA z rozmównicy publicznej: za 3 minuty 5 zł.; **rozmowa międzymiastowa** za 3 minuty zależnie od odległości: w linii prostej do 25 km — 18 zł., 25 do 50 km — 30 zł., 50 do 100 km — 48 zł., 100 do 200 km — 60 zł., 200 do 300 km — 72 zł.; 300 do 400 km — 84 zł., 400 do 500 km — 96 zł., ponad 500 km — 120 zł.; rozmowa p i l n a: dwukrotna taryfa; rozmowa o z g ó r y o z n a c z o n e j g o d z i n i e: dodatkowa opłata za zawiadomienie wskazanej osoby o zamierzonej rozmowie telefonicznej lub wezwanie do rozmównicy — w wysokości jednej trzeciej taryfy.

OPŁATY WSTĘPNE: oddanie do użytku abonenta obwodu telefonicznego w I strefie: 500, 500, 700, 800, 800 zł. zależnie od grup: za każde 100 m obwodu poza I strefą po 100 zł.; zainstalowanie aparatu 100—150 zł., przełącznika 50 zł., dodatkowej słuchawki 50 zł., dodatkowego dzwonka, gniazdka 100—150 zł.

Poniedziałek **10** Jacka, Scholastyki, (Ireneusza, Tomiły)	**Luty 1947**	
Wtorek **11** **N. M. P. z Lourdes,** Dezyderego, (Lucjusza)		
Środa **12** Juliana, Modesta, (Aleksego, Eulalii)		
Czwartek **13** (Grzegorza, Juliana, Katarzyny)		
Piątek **14** Cyryla, Walentego, (Zenona)		
Sobota **15** Józefa, (Faustyna, Jowita)		
NIEDZIELA **16** Julianny, (Bernarda, Danuty, Marcelego)		

Odwaga nie zależy na rzucaniu się w wir niebezpieczeństw, ale na tym, ażeby nawet w najgorszej sytuacji robić, co należy, i nie myśleć o niebezpieczeństwie.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Nie ma nic, co by narody bardziej dzieliło, nad różnicę narodów czynnych i narodów biernych.

Stanisław Szczepanowski: O Liceum Krzemienieckim.

W walce z przeciwnościami wyrabia się prawdziwy człowiek.

Adam Asnyk: Przyjaciele Hioba.

Co trzeba wiedzieć z przepisów kolejowych?

Dzieci do lat 4-ch nie płacą biletu, ale jedna osoba może wieźć najwyżej 2 takich dzieci; od lat 4 do 10 płacą połowę biletu.

Kolej może żądać, aby kupujący bilet uiścił **należność już odliczoną** (bez reszty), **a na pięć minut** przed odjazdem może odmówić sprzedaży biletu w ogóle.

Bilety na odległość do 150 km są **ważne 1 dobę,** na każde dalsze rozpoczęte 200 km — też 1 dobę. Wyjazd musi nastąpić w dniu oznaczonym na bilecie; jeśli to niemożliwe, należy w ciągu tego dnia zgłosić się do dyżurnego ruchu dla poświadczenia biletu.

Bilety ważne na 2 doby lub dłużej **uprawniają do przerwy w podróży** jednorazowej, ważne dłużej do dwurazowej przerwy w podróży, przy czym należy bilet przedstawić do poświadczenia na stacji natychmiast po przerwaniu podróży. Podróż przerwaną można wznowić także z innej stacji, byle bliższej stacji przeznaczenia.

Podróżny, **nie posiadający odpowiedniego biletu,** płaci podwójną cenę biletu za przebytą drogę, ale nie mniej niż 50 zł.; tyleż płaci, **jeśli zajmie miejsce w wagonie,** nie posiadając biletu jazdy, choćby pociąg nie ruszył. Jeśli **pasażer bez biletu** sam zgłosi się do konduktora, może wykupić bilet normalny (bez ulg) za dopłatą 10 zł.

Kto **bez biletu peronowego** wejdzie na peron, płaci 3 zł.

Nie wolno wsiadać do pociągu **po sygnale odjazdu.**

Wolno **założyć w wagonie miejsce** dla innych osób, o ile się posiada ich bilety. Założenie miejsca czasopismami nie jest wystarczające. Kto opuszcza miejsce, nie założywszy go wyraźnie, traci do niego prawo.

W przedziałach **dla kobiet** mogą jechać także chłopcy do lat 10. Mężczyźni nawet za zgodą podróżujących kobiet w tym przedziale jechać nie mogą.

W wagonach **dla niepalących** nie wolno palić nawet na korytarzach, choćby i za zgodą współpodróżnych.

Otwieranie okien dozwolone tylko za zgodą wszystkich jadących w przedziale.

Podróżny obowiązany jest pokryć wszelkie wyrządzone **szkody w inwentarzu** kolejowym.

Nie wolno przewozić w wagonach broni nabitej, materiałów wybuchowych, łatwo zapalnych, żrących lub zakaźnych, przedmiotów niedogodnych lub przykrych dla współpodróżnych.

Za zatrzymanie pociągu bez uzasadnionej bezpieczeństwem podróżnych przyczyny należy zapłacić ustaloną opłatę (1000 zł.), prócz odpowiedzialności sądowej.

Do wagonu wolno brać bezpłatnie **bagaż ręczny,** który mieści się nad i pod miejscem, które pasażer zajmuje.

Wolno zabierać do wagonu narty, saneczki, kajaki składane, o ile nie przeszkadzają współpodróżnym; małe psy, koty i ptaki, o ile współpodróżni nie sprzeciwiają się.

Bagaż, nadawany do przewozu w wagonach bagażowych, powinien być dobrze opakowany i zaopatrzony w nazwisko podróżnego, jego adres i stację przeznaczenia; bez opakowania można nadawać wózki, rowery, narty, sanki, instrumenty muzyczne w futerałach; bagaż można nadawać nie później jak 15 min. przed odejściem pociągu. Na żądanie kolei podróżny obowiązany jest pomagać przy ładowaniu jego bagażu.

Poniedziałek 17 Juliana, (Franciszka, Konstantego)	**Luty 1947**	
Wtorek 18 (Konstancji, Maksyma, Symeona)		
Środa 19 **Popielec,** Konrada, Marcelego)		
Czwartek 20 Leona, (Eustachego, Zenobiusza)		
Piątek 21 Eleonory, (Feliksa, Fortunata)		
Sobota 22 Katedry **św. Piotra,** Małgorzaty, (Feliksa)		
NIEDZIELA **23** Marty, Piotra, Damiana, Romany		

Każdy naród, który nie zamiera, lecz żyje i postępuje, musi być zaborczym — jeśli nie orężnie, to cywilizacyjnie.

Aleksander Świętochowski: Wskazania polityczne.

Naród, który nie czuje się wyższym od innych, nie posiada swego posłannictwa, albo nie odkrył go w sobie.

Stanisław Szczepanowski: O Liceum Krzemienieckim.

Każdy z nas ma trochę za dużo wiary we własne przekonania, a trochę za mało szacunku dla cudzych. **Bolesław Prus: Kroniki.**

Opłaty kolejowe

Opłaty kolejowe obliczane są w zależności od rodzaju pociągu, klasy i kilometrów odległości. W pociągach **pośpiesznych** na pierwszych 50 km dopłata „za pośpiech" wynosi 32 zł., dalej jest o 50% wyższa od opłaty normalnej. Cena biletu **klasy drugiej** równa się 150%, pierwszej 200% ceny biletu klasy trzeciej.

OPŁATY NORMALNE W III KLASIE POCIĄGÓW ZWYCZAJNYCH

km	zł	km	zł	km	zł	km	zł	km	zł	km	zł
do 5	8	70	88	180	216	380	440	600	664	820	880
10	12	80	96	190	232	400	464	620	680	840	904
15	20	90	112	200	240	420	480	640	704	860	920
20	24	100	120	220	264	440	504	660	720	880	944
25	32	110	136	240	288	460	520	680	744	900	960
30	36	120	144	260	312	480	544	700	760	920	984
35	44	130	160	280	336	500	560	720	784	940	1000
40	48	140	168	300	360	520	584	740	800	960	1024
45	56	150	184	320	384	540	600	760	824	980	1040
50	64	160	192	340	400	560	624	780	840	1000	1064
60	72	170	208	360	424	580	640	800	864	1020	1080

BILETY ODCINKOWE MIESIĘCZNE

km	norm.	ulg.	szk.	km	norm.	ulg.	szk.	km	norm.	ulg.	szk.
5	240	30	10	40	1440	96	40	70	2520	168	70
10	360	30	10	45	1680	108	45	75	2760	180	75
15	600	36	15	50	1800	120	50	80	2880	192	75
20	720	48	20	55	2040	132	55	85	3120	204	75
25	960	60	25	60	2160	144	60	90	3240	216	75
30	1080	72	30	65	2400	156	65	95	3480	228	75
35	1320	84	35					100	3600	240	75

OPŁATA ZA BAGAŻ (i przesyłki ekspresowe)

	Opłata w złotych za wagę w kilogramach										powyżej
km	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	100 km*)
do 10	5	5	6	7	8	9	10	12	13	14	1
20	5	5	7	8	10	11	13	14	16	17	1
30	5	5	7	9	11	13	15	16	18	20	2
40	5	5	7	9	12	14	16	18	20	23	2
50	5	6	9	10	13	15	18	21	23	26	3
60	5	6	9	11	15	18	21	24	27	30	3
70	5	7	10	14	17	20	24	27	30	34	4
80	5	8	11	15	19	23	27	30	34	38	4
90	6	9	12	16	21	25	29	33	37	41	5
100	6	9	14	18	23	27	32	36	41	45	5
150	9	13	19	25	31	37	43	50	56	62	8
200	11	16	24	32	40	47	55	63	71	79	10
250	14	20	29	38	48	58	67	77	86	96	13
300	17	23	34	45	56	67	78	90	101	112	15
350	18	26	39	52	65	77	90	103	116	129	15
400	20	30	44	58	78	88	102	117	131	146	16

*) za każde 10 kg opłata wzrasta o .... zł.

Poniedziałek 24 Macieja, Modesty, (Juliana, Bogusza)	Luty 1947	
Wtorek 25 Cezarego, Wiktora, (Zygfryda)		
Środa 26 Aleksandra, Wiktora, Nestora, (Mirosława)		
Czwartek 27 (Aleksandra, Gabriela, Małgorzaty)		
Piątek 28 Romana, (Teofila, Makarego, Rufina)		
Sobota 1 Albina, Antoniny, Leona	Marzec 1947	
NIEDZIELA 2 Lucjusza, Pawła, (Heleny, Sławomiry)		

Łatwo jest na świecie żyć wedle opinii świata, łatwo jest w samotności żyć wedle naszej, ale wielki człowiek jest ten, kto wśród tłumu trzyma z doskonałą słodyczą niepodległość samotności.

Adam Mickiewicz: Myśli i wskazówki.

W społeczeństwie każda klasa powinna czuć, rozumieć i wiedzieć, że do jej szczęścia niezbędne są wszystkie inne klasy.

Bolesław Prus: Szkic programu.

Pewność tylko robi nas niezwyciężonymi.

Adam Asnyk: Cola Rienzi.

ULGI SPECJALNE: z n i ż k i — **1.** pracownicy państwowi — 33%; wojskowi — 50%; pracownicy kolejowi — specjalne taryfy. **2.** weterani 1863 r. — do 80%; **3.** inwalidzi wojenni oraz towarzyszące im osoby — 33%, osoby towarzyszące ociemniałym inwalidom — bezpłatnie; **4.** młodzież szkolna niżej 30 lat wieku za specjalną legitymacją — 33%; **5.** wycieczki szkolne i młodzież na kolonię — 33%, do lat 10 — 66%; **6.** przejazdy na targi i wystawy za specjalnym zaświadczeniem — 33%; **7.** grupy pielgrzymów co najmniej z 25 osób za poświadczeniem parafii — 33%; **8.** przejazdy powrotne robotników na niedzielę i święta — 33%; **9.** przejazdy robotników poszukujących pracy lub wracających z pracy — 33%; **10.** grupy robotników co najmniej z 15 osób za zgłoszeniem pracodawcy — 33%; **11.** straż ogniowa do pożaru — bezpłatnie, powrót — 33%; **12.** niezamożni do lecznic za zaświadczeniem lekarza powiatowego — 33%.

Z BILETÓW ODCINKOWYCH MIESIĘCZNYCH (na odcinku do 100 km codzienne przejazdy z miejsca zamieszkania do miejsca pracy) może korzystać każdy podróżny.

Z ULGOWYCH BILETÓW ODCINKOWYCH MIESIĘCZNYCH mogą korzystać profesorowie, docenci i pomocnicze siły naukowe szkół wyższych; nauczyciele szkół państwowych, publicznych i prywatnych, posiadających prawa; sędziowie, prokuratorzy, asesorowie i aplikanci sądowi, funkcjonariusze służby bezpieczeństwa, M. O., więzień; stali pracownicy i robotnicy instytucji, przedsiębiorstw, zakładów i majątków państwowych i samorządowych, spółdzielczych i prywatnych, spełniających ważne funkcje w odbudowie Państwa; wreszcie zatrudnieni w zarządach związków zawodowych i organizacji politycznych.

Z ULGOWYCH BILETÓW ODCINKOWYCH MIESIĘCZNYCH SZKOLNYCH może korzystać młodzież szkół, którym przyznano prawo do ulgi.

Z TARYFY ULGOWEJ WYCIECZKOWEJ może korzystać młodzież szkolna, młodzież szkół i kursów bez praw w wieku do 30 lat, młodzież do lat 30, kształcąca się w instytucjach oświaty pozaszkolnej; młodzież z ochronek, burs, przedszkoli itp. instytucji wychowawczych do lat 21; czynni członkowie Z. H. P. do lat 21; personel nauczycielski, towarzyszący przejazdom zbiorowym na wycieczki. Ulgę stosuje się tylko przy przejazdach grup w liczbie od 20 uprawnionych uczestników z tej samej szkoły, instytucji czy związku. Wycieczka musi być zgłoszona na piśmie przynajmniej na 48 godzin przed wyjazdem.

TABELE ODLEGŁOŚCI KOLEJOWYCH, podane na następnych dwu stronach, zawierają 80 miejscowości, między którymi obliczone zostały najkrótsze odległości dla przejazdu kolejami. Między niektórymi miejscowościami podana jest odległość bardzo duża, choć miejscowości nie są od siebie na mapie zbyt odległe; zniszczenia mostów i torów kolejowych powodują w wielu wypadkach ruch objazdowy. W zależności od postępującej naprawy zachodzą zmiany.

Podane odległości są ułożone w 4 tablice. W tablicach tych miejscowości są zestawione alfabetycznie. Na skrzyżowaniu linii poziomych i pionowych, poprowadzonych od dwu miejscowości w tablicy, znajduje się liczba, wskazująca odległości między nimi w km. Uwaga (gr) przy nazwie miejscowości wskazuje, że jest to miejscowość koło granicy Państwa.

	Marzec 1947	
Poniedziałek 3 Kunegundy, (Maryna)		
Wtorek 4 Kazimierza (P.), Eugeniusza, Nestora		
Środa 5 Euzebiusza, (Hadriana, Teofila)		
Czwartek 6 (Marcjana, Róży, Wiktora)		
Piątek 7 Pawła, Tomasza z Akwinu, Teofila		
Sobota 8 Wincentego K. (P.), Jana Bożego		
NIEDZIELA 9 Franciszki, Grzegorza, Katarzyny		

Jeżeli ma się poczynać nowa Polska, począć się musi od tych, którzy się jej krwią, poświęceniem i pracą zasłużyli.

Józef Weyssenhoff: Gromada.

Obojętnie patrzący na świat mogą być wszechstronnymi, działający muszą być jednostronnymi.

Stanisław Szczepanowski: Idea polska.

Kto żyje z plonu dawniejszych lat, przeżuwa przodków dostatki, temu dowództwo odbierze świat, a mienie wydrą wypadki.

Adam Asnyk: Dzisiejszym idealistom.

Najkrótsze odległości kolejowe między różnymi miejscowościami w Polsce (w km)

I

	Warszawa	Bydgoszcz	Cieszyn	Częstochowa	Gdańsk	Gdynia	Hel	Kalisz	Katowice	Kielce	Kościerzyna	Kraków	Łódź	Nowy Sącz	Ostrów Wlk.	Piotrków	Poznań	Radom	Słupsk	Tarnów	Toruń	Tunel	Włocławek	Wrocław
WARSZAWA																								
Bydgoszcz	284																							
Cieszyn	412	567																						
Częstochowa	229	434	183																					
Gdańsk	360	158	757	511																				
Gdynia	386	179	778	532	21																			
Hel	462	255	854	608	97	76																		
Kalisz	258	395	325	183	472	493	569																	
Katowice	317	398	95	88	556	577	653	230																
Kielce	187	468	292	116	647	668	744	297	211															
Kościerzyna	397	113	680	271	74	68	144	510	511	581														
Kraków	320	475	158	191	685	706	782	307	77	134	588													
Łódź	133	283	331	151	442	463	539	112	236	185	396	419												
Nowy Sącz	498	653	216	369	863	884	960	485	255	312	766	178	597											
Ostrów Wlk.	282	266	301	178	424	445	521	24	206	294	379	370	136	548										
Piotrków	143	348	269	86	507	528	604	177	174	202	461	296	65	484	264									
Poznań	303	152	415	292	311	332	408	138	320	335	265	484	250	662	114	378								
Radom	102	463	377	201	642	663	739	292	296	85	576	219	180	397	316	197	330							
Słupsk	587	184	751	618	131	110	158	579	582	652	71	659	467	837	450	532	336	647						
Tarnów	394	549	232	265	759	780	856	381	151	208	662	74	493	88	444	370	558	293	733					
Toruń	234	50	517	384	210	231	307	345	348	418	163	425	233	603	254	298	140	413	234	499				
Tunel	267	549	209	148	727	748	824	326	96	80	561	51	265	229	302	221	416	165	732	125	498			
Włocławek	179	104	454	284	262	283	359	235	359	308	217	442	123	720	259	188	194	303	288	616	54	388		
Wrocław	389	331	294	189	463	484	560	130	199	305	444	344	243	522	106	275	179	390	515	418	319	395	373	
Zakopane	459	588	173	247	746	767	843	420	190	278	701	144	348	120	396	316	510	363	772	208	575	195	549	389

II

	Wałbrzych	Tkacze (gr)	Rzepin (gr)	Poznań	Opole	Nisa	Leszno	Legnica	Kudowa (gr)	Kostrzyń (gr)	Kluczbork	Karpacz (gr)	Kamienna Góra	Jelenia Góra	Gubin (gr)	Głogów	WROCŁAW
Warszawa	468	563	459	303	416	467	370	454	527	490	319	532	498	515	480	415	389
Wałbrzych		95	301	258	179	128	191	77	95	389	220	63	26	47	212	138	79
Tkacze (gr)			405	353	253	223	286	140	190	436	272	65	98	48	213	203	174
Rzepin (gr)				156	318	323	151	224	362	31	322	383	346	357	171	202	224
Poznań					273	278	67	173	317	187	177	322	288	305	177	112	179
Opole						51	206	164	155	354	41	191	154	175	299	198	94
Nisa							211	145	104	354	92	191	154	175	299	198	99
Leszno								106	250	255	210	255	221	238	166	45	112
Legnica									172	294	163	129	72	92	135	61	65
Kudowa (gr)										389	236	158	121	142	307	233	138
Kostrzyń (gr)											353	414	377	388	202	233	255
Kluczbork												241	207	224	298	197	98
Karpacz (gr)													37	17	182	191	143
Kamienna Góra														40	205	144	109
Jelenia Góra															165	155	126
Gubin (gr)																121	200
Głogów																	99

Poniedziałek 10 Cypriana, Makarego, 40 męczenników	Marzec 1947	
Wtorek 11 Benedykta, (Kandyda, Konstantyna W.)		
Środa 12 Bernarda, Grzegorza Wielkiego		
Czwartek 13 Krystyny, Marka, (Nicefora, Bożeny)		
Piątek 14 Leona, Matyldy, (Piotra)		
Sobota 15 Klemensa Dworzaka (P.) Longina		
NIEDZIELA 16 Hilarego, (Juliana, Zbigniewa)		

Człowiek jest tylko na pozór istotą drobną i wątłą. W rzeczywistości jest to genialny i nieśmiertelny olbrzym.

Bolesław Prus: Lalka.

Niech powszechna tylko będzie edukacja, niczego się lękać nie trzeba; od nas samych zależy poprawa rządu, od obyczajów naszych. A gdy podli będziemy, chciwi, interesowni, niedbający o kraj swój, słusznie, abyśmy potem mieli kajdany na szyjach i tego warci będziemy. **Tadeusz Kościuszko: List do M. Zaleskiego (1792).**

Najkrótsze odległości kolejowe między różnymi miejscowościami w Polsce (w km)

III

WARSZAWA																								
484	Augustów																							
345	691	Bełżec (gr)																						
231	522	455	Białowieża (gr)																					
174	475	480	129	Białystok																				
243	591	140	353	378	Chełm																			
99	470	246	232	257	144	Dęblin																		
143	345	488	405	249	474	242	Działdowo																	
324	353	671	513	347	572	423	181	Elbląg																
379	102	587	531	402	489	506	236	251	Ełk															
252	454	597	514	358	583	351	109	93	390	Grudziądz														
341	689	130	451	476	136	242	484	665	587	593	Hrubieszów (gr)													
231	423	537	186	57	435	314	306	404	459	415	533	Kuźnica (gr)												
258	369	603	520	364	589	357	115	54	267	49	599	421	Kwidzyń											
171	219	174	281	306	72	72	314	495	417	423	170	363	429	Lublin										
273	369	618	519	363	516	372	130	16	267	77	614	420	38	444	Malbork									
226	255	574	405	249	474	353	83	98	153	137	567	306	122	402	114	Olsztyn								
95	254	437	268	112	337	216	137	235	152	246	435	169	252	265	267	137	Ostrołęka							
399	747	402	509	606	300	300	542	723	778	651	398	591	657	228	672	625	493	Przemyśl						
273	621	276	383	480	174	174	416	597	652	525	172	465	531	102	536	499	367	126	Rozwadów					
89	380	311	142	167	211	90	263	361	278	372	309	218	378	139	393	263	126	367	241	Siedlce				
449	32	659	490	334	559	438	306	321	70	360	657	391	337	487	337	223	222	715	589	348	Suwałki			
205	496	372	258	283	270	170	348	529	394	457	368	334	494	198	509	379	242	426	300	116	464	Terespol (gr)		
438	768	441	548	645	339	339	581	662	817	690	337	630	696	267	701	664	532	103	165	406	754	465	Werchrata (gr)	
288	636	77	398	423	83	189	431	612	534	540	53	480	546	117	561	519	382	345	219	256	604	315	384	Zamość

IV

Zielona Góra	63	207	356	312	133	440	107	316	393	459	252	245	188	212	323	423	138
	Zbąszyń	212	293	249	170	377	44	253	330	340	279	182	125	149	260	304	75
		Szczecinek	177	133	74	290	286	317	131	99	316	208	211	95	61	63	139
			Szczecin	44	180	499	202	396	324	191	395	304	268	201	238	155	218
				Stargard	136	455	158	352	280	147	375	260	224	157	194	111	174
					Piła	340	171	273	153	180	296	145	145	21	83	134	95
						Olsztyn	383	271	250	460	503	195	252	319	283	407	302
							Międzychód	259	336	351	282	188	131	155	266	269	81
								Kutno	272	460	292	125	153	252	150	169	178
									Kościerzyna	188	456	158	220	204	70	169	255
										Kołobrzeg	476	325	315	201	160	36	265
											Kluczbork	308	251	275	386	430	201
												Inowrocław	57	124	136	336	107
													Gniezno	105	193	279	50
														Chodzież	143	155	74
															Chojnice	124	185
																Białogard	229
																	POZNAŃ

Poniedziałek 17 Jana Sark. (P.), Gertrudy, Józefa	**Marzec 1947**	
Wtorek 18 Cyryla, Edwarda, (Bogdana, Gabriela)		
Środa 19 Józefa Oblubieńca N. M. P.		
Czwartek 20 Anatola, Eufemii, Klaudii, Teodozji		
Piątek 21 Benedykta, Filemona)		
Sobota 22 Bogusława, Katarzyny, Konrada, (Zdzisława)		
NIEDZIELA **23** Benedykta, Pelagii, Feliksa, Józefa)		

Trzeba brać udział w czymś, co żyje, co się udaje, nie zaś grzęznąć w rzeczach, które gniją i rozsypują się.

Józef Weyssenhoff: Cudno i ziemia cudeńska.

W każdym przedsięwzięciu obok inicjatywy, energii, pieniędzy i stosunków niemałą rolę odgrywa cierpliwość.

Bolesław Prus: Emancypantki.

Jedni od drugich nawzajem zależą, odpowiadając na wypadków fali każdy za wszystkich, za każdego wszyscy.

Adam Asnyk: Nad głębiami.

Obserwuj! **77 spostrzeżeń z przyrody** *Zapisuj daty!*

1. Kwitnienie leszczyny ....
2. ,, olchy ....
3. ,, wierzby ....
4. ,, topoli ....
5. ,, klonu ....
6. ,, przebiśniegów ......
7. ,, fiołków ....
8. ,, kaczeńców ....
9. Przylot skowronków ....
10. ,, szpaków ....
11. ,, dzikich kaczek ....
12. ,, gołębi siwaków ....
13. ,, czajek ....
14. ,, żurawi ....
15. ,, zięb ....
16. ,, bocianów ....
17. ,, dzikich gęsi ....
18. Ukazanie się świeżej trawy ...
19. Ruszenie lodów na rzece ......
20. Skrzek żabi w wodzie ....
21. I motyl pokrzywnik ....
22. I motyl cytrynek ....
23. I przybór rzeki ....
24. Kwitnienie pierwiosnków ......
25. ,, jaskrów ....
26. ,, czarnych jagód .....
27. ,, porzeczek ....
28. ,, tarniny ....
29. ,, czereśni ....
30. ,, wiśni ....
31. ,, śliwy ....
32. ,, czeremchy ....
33. ,, gruszy ....
34. ,, jabłoni ....
35. Przylot drozdów ....
36. ,, pliszek żółtych ....
37. ,, jaskółek ....
38. ,, kukułek ....
39. Kwitnienie bzu lilaka ....
40. Kwitnienie kasztanowca ....
41. ,, narcyzów ....
42. ,, konwalii ....
43. ,, jarzębiny ....
44. Przylot wilg ....
45. ,, derkaczy ....
46. Pierwsza burza..................
47. Kwitnienie malin ....
48. ,, akacji ....
49. ,, róż ....
50. Pierwsze truskawki ....
51. ,, poziomki ....
52. ,, czereśnie ....
53. Kwitnienie lipy ....
54. Pierwsze porzeczki ....
55. ,, maliny ....
56. ,, wiśnie ....
57. ,, czarne jagody ....
58. Pierwsze sianokosy ....
59. Drugi przybór rzeki ....
60. Pierwsze gruszki ....
61. ,, jabłka ....
62. Odlot czajek ....
63. ,, kukułek ....
64. Drugie sianokosy ....
65. Początek żniw ....
66. Kwitnienie wrzosów ....
67. Pierwsze jarzębiny ....
68. Odlot kaczek ....
69. ,, bocianów ....
70. ,, jaskółek ....
71. Trzecie sianokosy ....
72. Odlot skowronków ....
73. Kopanie ziemniaków ....
75. Pierwszy śnieg ....
76. Przylot gili ....
77. I zamarznięcie rzeki ....

Porównaj z dawnymi zapisami.

Poniedziałek 24 Gabriela, Tymoteusza, (Marka)	Marzec 1947	
Wtorek 25 Zwiastowanie N. M. P. Ireneusza		
Środa 26 Teodora, (Emanuela, Tekli)		
Czwartek 27 Ernesta, Jana Damasceńskiego (Ruperta)		
Piątek 28 Jana Kapistrana		
Sobota 29 (Eustachego, Cyryla, Wiktora)		
NIEDZIELA **30** (Anieli, Jana Klimaka, Kwiryna)		

Jest w narodzie polskim wielkie, głębokie, powszechne uczucie szlachetności, poczciwości i szczerości. Nigdy intrygant i fałszerz w Polsce popularności nie zyska. **Adam Mickiewicz: artykuły.**

Praca dla kraju nie zawiera w sobie słodyczy doraźnej nagrody.

Józef Weyssenhoff: Narodziny działacza.

Między mądrymi głuptas najwięcej gada.

Stefan Żeromski: Charitas.

Nie zdoła ogień ani miecz powstrzymać myśli w biegu.

Adam Asnyk: Daremne żale.

„Cenzura“ fizyczna

Wpisz do poniższej tabeli minima sprawności fizycznych, które wypadają na twój wiek (znajdziesz je dalej w **„Regulaminie Państwowej Odznaki Sportowej“)** i porównywaj z nimi systematycznie własne rezultaty.

Rodzaj sprawności	Minima POS	Kwartały roku			
		I	II	III	IV
Skok w dal z rozb. .... cm					
„ wzwyż „ .... „					
Bieg .... m					
„ .... „					
„ .... „					
Pływanie .... m					
„ .... „					
Jazda na łyżwach .... m					
Rzut dyskiem .... kg					
„ oszczepem .... „					
„ granatem .... „					
Pchnięcie kulą .... „					
Rzut piłką palantową					
„ „ dętką Nr 4					
Marsz .... km					
„ .... km z obc. .... kg					
Bieg .... km					
„ narciarski .... km					
„ łyżwiarski .... m					
Jazda na rowerze 20 km					
Strzelanie z łuku 25 m					
„ z broni małok. 25 m					
„ „ „ „ 60 m					
„ „ „ wojsk. 100 m					
„ „ „ „ 200 m					

Dzień	Notatki	
Poniedziałek 31 M. B. Bolesnej, Balbiny, Zbigniewa	**Marzec 1947**	
Wtorek 1 Hugona, Szczepana, (Teodory)	**Kwiecień 1947**	
Środa 2 Franciszka z Paulo, Urbana		
Czwartek 3 Ryszarda, (Pankracego)		
Piątek 4 Izydora, (Platona)		
Sobota 5 Ireny, Wincentego, Zenona		
NIEDZIELA **6** **Wielkanoc,** Celestyna, Wilhelma		

W świecie tylko te narody mają i będą miały prawo do rozwijania się, które wytworzą największą ilość idei, szlachetnych uczuć i czynów, użytecznych dla ludzkości. **Bolesław Prus: Kroniki.**

Każdy krąg swego istnienia rozszerzył, żyjąc w swych ojcach, i braciach, i synach. **Adam Asnyk: Odpowiedź przeszłości.**

Dobrze żyć nie odkładaj. **Jan Kochanowski.**

Kilka minut dla zdrowia

Każdy powinien codziennie uprawiać gimnastykę rano i wieczorem przynajmniej 5—10 minut. Z podanych niżej przykładów należy sobie ułożyć odpowiednie wzorce, które można zmieniać. Każdy wzorzec winien zawierać najważniejsze elementy: skręty, skłony, opady w różnych płaszczyznach.

Skręt tułowia wykonamy, stojąc o nieruchomych stopach i obracając tułów w pasie. **Skłon** — jeśli pochylimy tułów w przód, w dół, w tył lub w bok. **Opad** — jeśli tak nachylimy tułów, że grzbiet nie przybierze kształtu łuku, ale będzie w miarę możności wyprostowany w kręgosłupie.

Schemat: **1.** ćwiczenia nóg, **2.** ćwiczenia ramion, **3.** ćwiczenia szyi, **4.** ćwiczenia tułowia, **5.** zwisy, **6.** bieg, **7.** skoki, **8.** uspokajające.

1. **Ćwiczenia nóg** mogą być najrozmaitsze: wspięcia i przysiady, podskoki do rozkroku i zeskoki, przysiad podparty (przykucnięcie z rękoma na podłodze) i kolejne wyprosty nóg w bok lub do tyłu, podskoki na jednej nodze z unoszeniem drugiej na 2 tempa w bok.

2. **Ramionami** można wymachiwać jak cepami, można je kolejno wyprostowywać w przód, w bok i wzwyż; można nimi uderzać z przodu i z tyłu w dłonie, mocować jedno z drugim.

3. **Szyję** ćwiczyć należy we wszystkich czterech płaszczyznach: skłony odbywają się w przód i w tył oraz na boki, a skręty w lewo i w prawo.

4. **Tułów** również zatrudniamy kilkoma ruchami w każdej płaszczyźnie, na przykład — rozkrok i cztery rytmiczne skłony w dół z dotknięciem palcami podłogi, albo oparcie nogi o krzesło i skłony w bok (w stronę nogi opartej), albo leżenie przodem na ziemi i skłony tułowia w tył.

5. **Zwisy:** chwyć poręcz łóżka, nogi odstaw daleko i podciągnij się kilka razy na rękach — oto prymitywny półzwis; albo połóż się na ziemi, oprzyj się dłońmi na podłodze i wyprostuj teraz ręce, unosząc tułów i uda do góry — wykonasz podpór opadny przodem, które może zastąpić zwis.

6. **Bieg** w miejscu — zawsze na palcach, ale jednego dnia z wysokim unoszeniem kolan, drugiego dnia delikatny trzeciego bardzo szybki, czwartego z lekkimi podskokami.

7. **Skok:** przez krzesło w miejscu z wymachami ramion: skok bez rozbiegu w dal; innego dnia — jak najwyżej jeszcze innego podskok wysoki i w momencie lotu szeroki rozkrok.

8. **Uspokajające:** lekkie ćwiczenia, podczas których odbywa się niewielki ruch, ale serce już się uspokaja, na przykład: półprzysiady (na palce stań — raz, półprzysiad — dwa, wyprostuj się na palce — trzy, na całe stopy — cztery); unoszenie pięt bez unoszenia palców, głębokie wydechy i wdechy, miękkie wymachy ramion.

Nie żałuj sobie świeżego powietrza: przyzwyczaj się sypiać przy otwartym oknie; ćwiczenia gimnastyczne bezwarunkowo rób w pokoju przewietrzonym; oddychaj tylko nosem i co pewien czas głęboko.

Poniedziałek **7** **Wielkanocny**, (Donata, Rufina, Saturnina)	**Kwiecień 1947**	
Wtorek 8 Dionizego, (Januarego)		
Środa 9 Hugona Marii Kleofasowej		
Czwartek 10 Makarego, Michała, (Ezechiela)		
Piątek 11 Filipa, Leona Wielkiego		
Sobota 12 Juliusza, Zenona, Wiktora		
NIEDZIELA **13** Justyna, (Hermenegildy)		

Rozkwit narodu zależy od jak największej liczby osobników szczęśliwych. **Tadeusz Kościuszko: Do Czartoryskiego (1815).**

Ten większy między ludźmi, kto im służy i kto poświęca siebie dla dobra ich. **Adam Mickiewicz: Księgi narodu.**

Wspólną cechą nadzwyczajnych jednostek jest brak proporcji między nimi a ogółem, który składa się z ludzi miernych.
Bolesław Prus: Emancypantki.

Dzień „poczciwego życia"

1. **Wstawaj** punktualnie w zimie o godz. 7, w lecie o godz. 6 (jeśli miejsce twej pracy jest blisko domu).
2. Poświęć pięć minut **gimnastyce** przy otwartym oknie. **Obmyj** całe ciało chłodną wodą i **wytrzyj** szorstkim ręcznikiem. Wiesz przecie, że w zdrowym ciele zdrowy duch.
3. Zawsze osobiście **sprzątnij** swoją szafę, stół, łóżko, pokój. Kto pragnie ładu wewnętrznego, niech się stara o ład zewnętrzny.
4. Nie zapominaj ani w domu, ani w szkole, ani w biurze, ani w warsztacie, ani przy pracy, ani przy zabawie, ani wśród obcych, ani wśród przyjaciół, że **każdy człowiek ma służyć wszystkim,** a nie samemu sobie.
5. Każdego dnia spełnij choć jeden **dobry uczynek** ponad program zwykłego codziennego „dobrze czynienia".
6. **Natychmiast wykonaj** każdą obowiązującą pracę, zwłaszcza terminową. Odłożona praca mąci wesołość przy rozrywce i odpoczynku. Nadto wiadomo, że najtrudniej dotrzymać terminu, jeśli się pracę odkłada.
7. Na każdym miejscu, gdziekolwiek się znajdziesz, **miej oczy szeroko otwarte.** Kto umie być spostrzegawczym, łatwo idzie przez życie.
8. Codziennie na zakończenie swych prac poczytaj choć przez 20 minut **dobrą książkę.** To najlepszy przyjaciel.
9. **Przed spaniem** znowu pięć minut przeznacz na **gimnastykę,** potem **umyj się** dokładnie, nie zapomnij o zębach.
10. **O właściwej porze** bądź już w łóżku. A jeśli możesz, śpij przy otwartym oknie. „Dobranoc".

Sztuka chodzenia po ulicach miasta

1. Jezdnia przeznaczona jest dla pojazdów, **chodnik dla pieszych.**
2. Przez **jezdnię przechodź wolnym krokiem.** Pamiętaj, że biegnąc narażasz się na niebezpieczeństwo.
3. Pamiętaj, że na jezdni jesteś intruzem, który zawsze zawadza: dlatego przechodź przez jezdnię **najkrótszą drogą i tylko w razie konieczności.**
4. Wchodząc na jezdnię, **obejrzyj się** naprzód na lewo, a potem na prawo. Przechodź przez jezdnię w pobliżu posterunku milicji.
5. **Nie przechodź** nigdy przez jezdnię wówczas, **gdy nie widzisz dokładnie,** co się dzieje za tramwajem lub innym pojazdem.
6. Gdy przechodząc przez jezdnię usłyszysz sygnał lub nawoływanie, **obejrzyj się w kierunku głosu.** Jeśli nie wiesz, gdzie się posunąć, zatrzymaj się. Nie cofaj się w tył.
7. **Nie urządzaj sobie nigdy postojów na jezdni.** Gdy czekasz na tramwaj, stój na chodniku przy brzegu jezdni.
8. **Wysiadając z tramwaju,** obejrzyj się zawsze w prawo. Lewą ręką trzymaj się poręczy i wysiadaj w kierunku biegu tramwaju.
9. Na chodniku idź **zawsze stroną prawą;** nie zatrzymuj się po środku chodnika, ani na rogach ulic lub przed wejściami do lokali.
10. Pamiętaj zawsze, że nie tylko ty idziesz ulicą. Inni również iść muszą. **Nie tamuj nigdy ruchu swoją osobą.** Mijaj się z idącymi naprzeciw stroną prawą, idących wolniej przed tobą **wymijaj z lewej strony.**

Kwiecień 1947		
Poniedziałek 14 Justyna, Waleriana, (Maksyma)		
Wtorek 15 Anastazji, (Bazylego)		
Środa 16 Benedykta, Joachima, Julii, Urbana		
Czwartek 17 Inocentego, Pawła, Roberta, Aniceta		
Piątek 18 Apoloniusza, Opieki św. Józefa		
Sobota 19 Adolfa, Leona, Pafnucego, Tymona		
NIEDZIELA **20** Agnieszki, Teodora, Wiktora		

Praca rozumna i wytrwała, która nie myśli o zbieraniu owoców w tydzień po posiewie, przebija góry, nad przepaściami rzuca mosty.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Nie sztuka nie dać się: trzeba się jeszcze naprzód posuwać.

Adam Asnyk: Bracia Lerche.

Troski i biedy uczą odczuwać spokój jako szczęście.

Stefan Żeromski: Ludzie bezdomni.

Mierz siły na zamiary, nie zamiar według sił.

Adam Mickiewicz: Pieśń Filaretów.

Przepisy o ruchu rowerów

§ 1. **Rowery** (oraz wszelkie wózki, poruszane siłą nóg, rowery z silnikami pomocniczymi o pojemności skokowej do 100 cm³ i motocykle z silnikami o takiejże pojemności) mogą być używane na drogach publicznych tylko po ich zarejestrowaniu. **Rejestracja** roweru następuje przez wykupienie przez posiadacza roweru w zarządzie gminy tabliczki rowerowej.

§ 2. **Tabliczki rowerowe** są ważne na okres rejestracyjny. Posiadacz roweru powinien przymocować wykupioną tabliczkę do roweru z tyłu za siodełkiem, prostopadle do osi podłużnej roweru w taki sposób, by była łatwo widoczną. Tabliczka powinna być utrzymywana w stanie, dozwalającym na łatwe jej odczytanie.

§ 3. Wykupujący tabliczkę rowerową uiszcza zarządowi gminy **opłatę.** Od opłat zwolnieni są: żołnierze żandarmerii, funkcjonariusze policji państwowej i straży granicznej oraz niżsi funkcjonariusze państwowi i samorządowi, jeżeli rowerów używają na służbie.

§ 4. Rowerów **nie wolno** używać do ruchu na drogach publicznych **małoletnim do lat 12.**

§ 5. Każdy rower używany na drodze publicznej powinien być zaopatrzony: 1) w co najmniej sprawnie działający **hamulec**; 2) w umieszczoną z tyłu z lewej strony roweru latarkę z czerwonym światłem lub w ten sam sposób umieszczone **szkiełko odblaskowe koloru czerwonego** o średnicy co najmniej 3 cm; 3) w **dzwonek** jako sygnał ostrzegawczy. Z nastaniem zmroku rower, używany na drodze publicznej, powinien być zaopatrzony w przymocowaną na przodzie **latarkę** rzucającą światło bezbarwne. Jeżeli rower zaopatrzony jest w latarkę rzucającą światło oślepiające wówczas latarka ta powinna być urządzona aby można było opuszczać do dołu snop światła, nie oślepiając zbliżających się z przeciwnej strony.

Rowery z silnikami pomocniczymi i motocykle powinny być zaopatrzone: 1) w dwa sprawnie i niezależnie od siebie działające hamulce, 2) w trąbkę o nieprzeraźliwym dźwięku jako sygnał.

§ 6. **Zabrania się** osobom jadącym na rowerach po drogach publicznych: 1) **jazdy środkiem** zamiast przy prawej krawędzi jezdni, z wyjątkiem wypadków wyprzedzania innych pojazdów, 2) jazdy dwóch lub więcej **rowerów obok siebie,** zamiast za sobą w jednej linii, 3) **wożenia innej osoby,** jeżeli rower jest jednoosobowy, 4) **jazdy bez trzymania rąk na kierownicy** oraz **nóg na pedałach** (podnóżkach), 5) **czepiania się** podczas jazdy innych pojazdów, 6) używania **innych sygnałów** oprócz dzwonków, a przy rowerach z silnikami i motocyklach trąbek, 7) **prowadzenia zwierząt i wożenia** na rowerze **przedmiotów** o wymiarach, zagrażających bezpieczeństwu ruchu.

Rowery z silnikami pomocniczymi i motocykle, wymienione w § 1, nie mogą być używane z przyczepnymi wózkami oraz do wożenia więcej niż jednej osoby.

§ 7. Zabrania się rowerzystom jeżdżenia po jezdni, przeznaczonej dla ruchu pojazdów, jeżeli obok drogi publicznej jest urządzona **specjalna ścieżka dla rowerzystów.** Osoby, używające wózków, poruszanych siłą nóg, rowerów z silnikami pomocniczymi i motocykli, mogą korzystać tylko z jezdni, przeznaczonej do ruchu pojazdów. Jeżdżenie na rowerach na poboczach dróg o twardej nawierzchni dozwolone jest tylko wówczas, gdy to nie utrudnia ruchu pieszym.

Poniedziałek **21** Anzelma, (Feliksa, Symeona)	**Kwiecień 1947**	
Wtorek **22** Łukasza, (Kaja, Leona, Sotera)		
Środa **23** Wojciecha (P.), Jerzego		
Czwartek **24** Grzegorza, (Aleksego, Fidelisa).		
Piątek **25** Marka Ew., Szczepana, (Kaliksta)		
Sobota **26** **NMP Dobrej Rady,** Marcelina, (Kleta)		
NIEDZIELA **27** Anastazego, Teofila, Zyty, (Alojzego)		

Świat należy tylko do dzielnych ludzi, dla niedołęgów nie ma na nim miejsca. **Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.**

Z naszych czynów i z naszej zasługi korzystać będą znów następcy nasi. **Adam Asnyk: Nad głębiami.**

Ludzie zmieniać się mogą, pokolenia znikać po pokoleniach, lecz myśl musi być stała i jedna. **Stefan Żeromski: Uroda życia.**

Dla miłośników sportu łowieckiego

Wyjątki z Prawa Łowieckiego (3. 12 1927, 11. 7. 1932; 30. 11. 1944).

Zwierzyną czyli „zwierzętami łownymi" są: a) żubry, łosie, jelenie, daniele, sarny, kozice, dziki, bobry, świstaki, zające (szaraki i bielaki), króliki, wiewiórki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, wilki, lisy, borsuki, kuny leśne (tumaki), kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, wydry, nurki; b) głuszce, cietrzewie, jarząbki, pardwy, kuropatwy, przepiórki, bażanty, dropie, dropie-kamionki (strepety), żórawie, czarne bociany, czaple, słonki, dubelty, bekasy, bekasiki, kulony i kuliki, bataliony, derkacze, łyski, nurki, czajki, dzikie gołębie, dzikie gęsi i dzikie kaczki oraz wszelkie inne ptactwo błotne i wodne, drozdy, kwiczoły, paszkoty, jako też ptaki krukowate i drapieżne.

Bez pozwolenia właściciela gruntu polować nie wolno.

Karta łowiecka, wydana przez odpowiednią władzę, jest niezbędna dla każdego myśliwego, który musi ją też nosić przy sobie; pozwolenie na posiadanie broni uprawnia tylko do używania jej w strzelnicy przy strzelaniu do celu, a nie do polowania.

Włóczące się psy i koty może zabijać tylko posiadacz karty łowieckiej w obwodzie łowieckim i w odległości co najmniej 300 metrów od zabudowań lub 30 metrów od drogi publicznej; oczywiście psy i koty wściekłe zabijać może każdy wszędzie, podobnie jeśli chodzi o obronę własną.

Podbieranie jaj, wybieranie piskląt i niszczenie gniazd zakazane.

Nie wolno łowić zwierząt przy pomocy trutek, wnyków, samostrzałów, dołów, ostrokołów, lepu, ziarna rozmoczonego w spirytusie, żelaz, potrzasków, sideł, pułapek itp.

Podczas nabożeństwa w niedziele i święta polować wolno w odległości co najmniej 2 km od świątyni.

Od cudzych zabudowań mieszkalnych odległość przy polowaniu musi wynosić co najmniej 100 m; na cmentarzach wogóle polować nie wolno.

Nie wolno polować na żubry, samice i cielęta łosi, jeleni, danieli, sarny — kozy i koźlęta, bobry, kozice, świstaki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, borsuki, kuny leśne, wiewiórki, kuropatwy, przepiórki, cietrzewie, bażanty, orły, przednie, czarne bociany oraz prócz terenu Puszczy Białowieskiej głuszce.

Wolno zawsze polować na wilki, lisy, dziki, wydry, norki, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogulce, sroki i wrony; wolno podbierać ich jaja, wybierać pisklęta, niszczyć gniazda; może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie zagrody i w jej bezpośrednim sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowań.

Czas ochrony, w którym nie wolno polować, jest dla łosi, byków 15. 12. — 31. 8., dla jeleni i danieli byków 1. 11. — 31. 8., dla sarn-kozłów 1. 2. — 20. 4., dla zająców szaraków 1. 2. — 30. 9., bielaków 15. 2. — 31. 10., dla ptaków drapieżnych i krukowatych (prócz wymienionych wyżej, na które wolno zawsze polować) 1. 2. — 15. 8., na jarząbki i pardwy 1. 2. — 15. 8., na słonki 15. 5. — 15. 8., na bataliony i dzikie kaczory 15. 6. — 10. 7., na dzikie kaczki, ptaki wodne i błotne 1. 3. — 10. 7., na dzikie gęsi i dzikie łabędzie 15. 5. — 31. 7., na dropie, strepety, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły i paszkoty 1. 2. — 15. 8.

Poniedziałek 28 Marka, Pawła od krzyża, Walerii	**Kwiecień 1947**	
Wtorek 29 Hugona, Paulina, Roberta, (Piotra)		
Środa 30 Jakuba, Katarzyny, Ludwika, Zofii, (Lubomira)		
Czwartek **1** **Święto Pracy** Filipa Ap., Jakuba Ap.	**Maj 1947**	
Piątek 2. Celestyna, Eugeniusza, Zygmunta		
Sobota **3** **Król. Korony Polskiej,** Antoniny		
NIEDZIELA **4** Antonii, Floriana, Moniki, Pelagii		

Kto pod prawem żyć nie chce, ten pod tyranem musi.

Jan Kochanowski: Wróżki.

Ten jest tylko poważnym człowiekiem, kto czasami pogardza, ale nigdy nie nienawidzi.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Do tych należy jutrzejszy dzień, co nowych łakną zdobyczy.

Adam Asnyk: Dzisiejszym idealistom.

Moc człowieka — to entuzjazm, zamieniony na robotę czynu.

Stefan Żeromski: Zamieć.

Przewidywanie pogody

MOWA BAROMETRU:

1. Jeżeli **barometr spada bez przerwy** w ciągu całego dnia, to można oczekiwać zbliżania się depresji wtórnej, a wraz z nią związanych z tym stanem pogody opadów i wiatru.

2. Jeżeli **barometr spada bardzo szybko,** to prawdopodobna jest burza.

3. Gdy **barometr podnosi się powoli** i bez przerwy w ciągu kilku dni, to można oczekiwać ładnej pogody w ciągu dłuższego czasu.

KIEDY OCZEKIWAĆ DESZCZU?

1. Gdy z zachodniej części nieba szybko **nadciągają chmury pierzaste,** po upływie jednego lub dwu dni nastąpi bardziej długotrwała zmiana pogody.

2. Jeżeli po ukazaniu się takich szybko poruszających się chmur pierzastych, **niebiosklon pokrywa się** stopniowo delikatną **oponą** warstwowych i w szeregi rozłożonych **chmurek** (tzw. baranki), można oczekiwać pogody wietrznej z deszczem lub śniegiem.

3. Gdy kierunek ruchu chmur **nie odpowiada kierunkowi wiatru** w warstwie dolnej i wykazuje widoczne odchylenie w prawo, należy oczekiwać pogorszenia się stanu pogody.

4. Gdy na znacznej części nieba przechodzą **w wyciągniętych pasach chmury pierzaste,** wyglądające tak, jakgdyby strzelisto wychodziły z jednego punktu na horyzoncie, można oczekiwać opadu bez silnego wiatru, a w lecie burzy.

5. Gdy **chmury kłębiaste trwają do wieczora** i nie rozpraszają się, można oczekiwać pogorszenia się pogody lub deszczu.

6. Jeśli w ciągu kolejnych dni o jasnej pogodzie kierunek wiatru pozostaje stały z nieznacznymi zmianami w ciągu dnia, to w razie **raptownej zmiany kierunku wiatru** można spodziewać się zmiany pogody i opadów.

7. Jeżeli dzień był jasny, a **chmury ukazują się dopiero ku wieczorowi,** stopniowo wzrastając i stając się grubszymi, jest prawdopodobieństwo deszczu i zmiany pogody.

8. Gdy **wiatr ku wieczorowi staje się silniejszym**, można oczekiwać długotrwałego deszczu lub burzy; gdy nie ustaje i przy tym **zmienia swój kierunek** z biegiem słońca, prawdopodobne jest zbliżanie się depresji lub wilgotnego stanu pogody.

9. Gdy powietrze jest nadzwyczaj jasne, tak że w okolicach górskich **zarysy bardzo odległych przedmiotów** dają się dokładnie odróżnić, można przewidywać opady.

10. Nadzwyczajne **iskrzenie się gwiazd** (zwłaszcza przed wschodem słońca) zwiastuje opady.

11. Gdy po upalnych dniach letnich **brak rosy,** należy spodziewać się pogody dżdżystej.

12. Gdy **księżyc otoczony jest kręgami** (wieńce) o małej średnicy, należy oczekiwać opadów po upływie jednego lub dwu dni.

13. Gdy na tle wschodzącego lub zachodzącego słońca występują **barwy purpurowe,** jest to niekiedy zapowiedzią opadów.

Poniedziałek 5 Hilarego, Ireny, (Moniki, Piusa)	**Maj 1947**	
Wtorek 6 Benedykty, Jana w oleju		
Środa 7 Augusta, Benedykta, (Floriana, Ludomira)		
Czwartek 8 **N. M. P. Łaskawej,** Stanisława Biskupa (P.)		
Piątek **9** **Święto Zwycięstwa,** Grzegorza Naz.		
Sobota 10 Izydora, (Antonina, Mikołaja)		
NIEDZIELA **11** Franciszka, Mamerta, (Adolfa, Hieronima)		

Sądzić powinna tylko chłodna głowa, nigdy gorące serce.

Bolesław Prus: Kroniki.

Przeżytych kształtów żaden cud nie wróci do istnienia.

Adam Asnyk: Daremne żale.

Dużo jest wśród nas takich: ogromne łakomstwo na wielkie czyny i bardzo mało jakiejkolwiek roboty.

Stefan Żeromski: Uroda życia.

A jeśli komu droga otwarta do nieba, tym, co służą ojczyźnie.

Jan Kochanowski: Pieśni.

KIEDY OCZEKIWAĆ BURZY?

1. Jeżeli **chmury kłębiaste szybko rosną**, występując w formie spiętrzonych wałów a spód ich ma kierunek poziomy, należy oczekiwać burzy z deszczem.

2. Gdy bardzo **wysoka chmura kłębiasta przemienia się w chmurę burzową**, z której części górnej wychodzą promieniste chmury pierzaste, lub której część górna rozchodzi się w kształcie grzyba, to przy wilgotności powietrza należy oczekiwać gradu.

3. Gdy rano lub w ciągu dnia **widoczne się stają „baranki"** lub ku wieczorowi podnoszą się chmury kłębiasto-warstwowe, można oczekiwać burzy w ciągu nocy.

4. Gdy w ciągu dnia letniego i jasnej pogody **chmury mają przeważnie charakter warstwowo-kłębiasty**, burze nocne powtarzają się często kilka nocy z rzędu.

5. Gdy słabe lub z oddali pochodzące **dźwięki dają się szczególnie wyraźnie słyszeć**, jest to oznaką wielkiej wilgotności warstw dolnych powietrza i to być może zwiastunem burzy lub opadów.

6. Jeżeli na dolnej powierzchni nadciągającej chmury burzowej występują stopniowo **liczne, okrągłe i na dół skierowane wyrostki**, jest to oznaką, że chmura ulegnie rozproszeniu bez burzy.

KIEDY OCZEKIWAĆ POGODY?

1. Jeśli **niewielkie chmury kłębiaste** ciągną po niebie w tym samym kierunku, co i wiatr nad powierzchnią ziemi, prawdopodobne jest polepszenie się pogody.

2. Gdy widoczne są w ciągu dnia **tylko poszczególne chmury**, ginące ku wieczorowi, jest to zapowiedź suchej i jasnej pogody.

3. Gdy w nocy panuje cisza, a **rano**, w parę godzin po wschodzie słońca, pojawia się **lekki wietrzyk**, który stopniowo **wzmacnia się ku południowi**, aby znów osłabnąć ku wieczorowi, stanowi to pewną oznakę długotrwałej jasnej i suchej pogody.

4. Gdy **dzień jest gorący, a noc chłodna** lub zimna, jest to oznaką dobrej i długotrwałej pogody.

5. **Silna rosa** zapowiada dobrą pogodę.

6. **Sucha mgła** towarzyszy zazwyczaj suszy i upałom.

7. Gdy na słońcu, zachodzącym przy jasnym niebie, **widać przez długi czas białosrebrną smugę** bez wyraźnych granic, jest to zapowiedzią długotrwałej dobrej pogody.

8. Gdy niebo wczesnym rankiem nie jest zachmurzone, natomiast **koło 10. rano ukazują się okrągławe chmury pierzaste**, które zbierają się w liczbie rosnącej aż do godzin południowych, aby ku wieczorowi ulec rozproszeniu, znamionuje to dobrą pogodę.

9. Gdy wieczorem w miejscach niżej położonych **tworzy się mgła**, która znika następnie w czasie wschodu słońca, jest to zapowiedzią zbliżającej się dobrej pogody.

10. Gdy **w nocy jest wyraźnie cieplej w lesie niż na polu**, zwiastuje to dobrą pogodę.

11. Gdy wstępując wieczorem lub w nocy na większy pagórek lub wzniesienie, nagle uczuwamy się **w otoczeniu cieplejszego prądu powietrza**, jest to także oznaką dobrej pogody.

12. Gdy **chmury pierzaste ciągną ze wschodu**, jest to także oznaka suchej pogody.

Maj 1947		
Poniedziałek 12 Pankracego, Dominika, (Filipa)		
Wtorek 13 Serwacego, Jana M., (Łucjusza)		
Środa 14 Bonifacego, Justyny, (Wiktora)		
Czwartek **15** **Wniebowstąpienie P.,** Jana, (Zofii).		
Piątek 16 Andrzeja Boboli (P.), Jana Nepom.		
Sobota 17 Sławomira, (Paschalisa, Weroniki)		
NIEDZIELA **18** (Aleksandry, Feliksa)		

Nędza ludzi rośnie w stosunku do ich niewoli.
Hugo Kołłątaj: Prawo polityczne narodu polskiego (1793).

Gdy człowiek powie sobie: klęskom moim jestem ja winien i nikt inny — w tej samej chwili czuje się jędrniejszym i bardziej zdecydowanym.
Bolesław Prus: Kroniki.

Każdy nosi w duszy swojej na dnie odpowiedzialność wspólną człowieczeństwa.
Adam Asnyk: Nad głębiami.

Tablica siły wiatrów

Siła wiatru: Wiatr o szybkości 1 m na sekundę wywiera na 1 m² ciśnienie 125 g, 2 m na sek. — 500 g. 3 m/sek. — 1125 g, 4 m — 2 kg, 10 m — 12,5 kg, 20 m — 50 kg, 40 m — 200 kg.	Określenie wiatru	Przeciętna szybkość		Oznaczenie siły wiatru
		na 1 sek. m	na 1 godz. km	
Nie ma wiatru	Cisza	0	0	0
Dym unosi się prawie prosto w górę	Lekki powiew	1,7	6,12	1
Przewiew daje się zaledwie odczuwać	Lekki wiatr	3,4	12,24	2
Lekka chorągiewka i liście drzew poruszają się	Słaby wiatr	5,3	19,08	3
Chorągiewka napięta; małe gałązki drzew poruszają się	Umiarkowany wiatr	7,4	26,64	4
Większe gałęzie poruszają się; powiew staje się nieprzyjemny	Świeży wiatr	9,5	34,20	5
Wiatr daje się słyszeć w domach i innych budowlach; wielkie gałęzie poruszają się	Pełny wiatr	11,8	42,48	6
Słabsze pnie poruszają się, na stojących wodach tworzą się fale, przewalające się na powierzchni	Silny wiatr	14,1	50,76	7
Grubsze pnie poruszają się; człowiek, idący przeciw wiatrowi, napotyka znaczny opór	Burzliwy wiatr	16,6	59,76	8
Lżejsze przedmioty, np. dachówki, spadają lub przewracają się	Burza	19	68,40	9
Drzewa wywracają się	Pełna burza	22	79,20	10
Wiatr wywołuje silne zaburzenia	Silna burza	26	93,60	11
Wiatr powoduje spustoszenia	Orkan	30—38	108—137	12

Poniedziałek **19** Mikołaja, (Piotra, Celestyna)	**Maj 1947**	
Wtorek 20 Bernardyna, (Bazylego)		
Środa 21 (Julii, Tymoteusza, Eutychiusza, Wiktora)		
Czwartek 22 Emila, Heleny, Julii, Romana		
Piątek 23 Dezyderego, Michała, (Andrzeja)		
Sobota 24 **N. M. P. Wspomożenia wiernych,** Joanny		
NIEDZIELA **25** **Zesłanie Ducha św.,** Grzegorza VII, Urbana		

Popularność nie jest miarą prawdy. **Bolesław Prus: Kroniki.**

Co nieśmiertelne, musi żyć, choć zmienia kształty zużyte.
Adam Asnyk: Przeminął czas.

Nie sądź ludzi po zachceniach, ale prawdy szukaj w czynie.
Adam Asnyk: Huczy woda.

Szczęśliwość narodów od praw sprawiedliwych, praw skutek od ich wykonania zależy. **Konstytucja 3-go maja 1791.**

Jak odnaleźć strony świata?

Przy pomocy gwiazd. Jeśli noc gwiaździsta — nie trudno. Znajdź na niebie gwiazdozbiór Wielkiej Niedźwiedzicy, przeprowadź w myśli od dwóch ostatnich gwiazd (tylnych) linię ku środkowi nieba, a na pięć razy większej odległości niż między gwiazdami, natrafisz na tzw. Gwiazdę Polarną w gwiazdozbiorze Małej Niedźwiedzicy. Oto masz kierunek północny. Za tobą południe, na prawo wschód, na lewo — zachód.

Przy pomocy księżyca. Dopełnij w myśli tarczę księżyca do pełnego koła, podziel ją w myśli na 12 części i oblicz, ile tych dwunastych części jest oświetlonych. (Przy pomocy jakiejś miarki lub patyczka, trzymanego w wyprostowanej ręce nawprost tarczy, można to obliczyć dość dokładnie). Otrzymaną liczbę dwunastych części dodaj, jeśli księżyc jest w ostatniej kwadrze, lub odejmij, jeśli jest w pierwszej kwadrze, od właściwej godziny zegarka. Teraz nastaw sobie zegarek na otrzymaną godzinę i posłuż się zegarkiem, jak to dalej dla słońca jest opisane.

Księżyc/Godziny	0	3 r.	6 r.	9 r.	12 p.	15 pp	18 w.	21 w.
Nów	płn.	płn.-wsch.	wsch.	płd.-wsch.	płd.	płd.-zach.	zach.	płn.-zach.
Pierwsza kwadra (D — „dopełnia się") . . .	zach.	płn.-zach.	płn.	płn.-wsch.	wsch.	płd.-wsch.	płd.	płd.-zach.
Pełnia (0) . .	płd.	płd.-zach.	zach.	płn.-zach.	płn.	płn.-wsch	wsch	płd.-wsch
Ostatnia kwadra (C — „cienieje")	wsch	płd.-wsch.	płd.	płd.-zach	zach.	płn.-zach	płn.	płn.-wsch

Przy pomocy słońca i zegarka. Trzymasz zegarek w położeniu poziomym tak, by wskazówka mała zegarka zwracała się dokładnie w kierunku słońca (cień wskazówki będzie leżał dokładnie pod nią). Południe będzie wtedy równo w środku między cyfrą XII na tarczy zegarka, a chwilowym położeniem małej wskazówki; przy tym przed południem po stronie cyfr większych, po południu po stronie cyfr mniejszych. Np. o godz. 4. po poł. strona południowa wypadnie między XII a IV, czyli w przedłużeniu II, a np. o g. 8. rano w przedłużeniu X (czyli między XII a VIII).

Przy pomocy cienia. Wbity pionowo kij daje w południe cień w kierunku Płd.-Płn. Co godzina położenie cienia zmienia się o 15^0. Przed południem trzeba w lewo od cienia odłożyć odpowiedni kąt, po południu w prawo od cienia, by odnaleźć linię Płd.-Płn. Do obliczenia kąta wyciąć prostokątny trójkąt z kątami 90^0, 60^0, 30^0, łatwo obliczymy inne.

Według przedmiotów terenu. Kościoły i cerkwie zwykle są budowane tak, że wielki ołtarz jest zwrócony na wschód, a główne wejście na zachód. Zaspy śnieżne przy domach, drzewach i kamieniach są większe od strony północnej. W górach śnieg dłużej pozostaje na stokach północnych. Samotne drzewa na równinach są pochylone w kierunku południowo-wschodnim. Mech porasta korę drzew obficiej od strony północnej.

Poniedziałek **26** **Świąteczny,** Augustyna, Paulina	**Maj 1947**	
Wtorek 27 Jana, Juliusza		
Środa 28 Augustyna		
Czwartek 29 Marii Magdaleny, (Teodozji, Boguchwały)		
Piątek 30 Feliksa, Ferdynanda, (Bazylego)		
Sobota 31 **NMP. Pośredniczki łask,** Anieli, (Petroneli)		
NIEDZIELA **1** Jakuba Strzemię (P.), Konrada, Pawła	**Czerwiec 1947**	

Chwilowe poświęcenie jest łatwiejsze i mniej skuteczne, niż poświęcenie ciągłe i drobne dla sprawy ojczystej.

Adam Mickiewicz: artykuły.

Pakty międzynarodowe zawiera się nie tylko za cenę złota, żelaza, nafty, zboża lub budulca, lecz właśnie najskuteczniej za cenę wymienną krwi bohaterów, z jednej i drugiej strony wylanej.

Stefan Żeromski: Nullo i jego towarzysze.

Naród żyje, gdy mu przodem pochodnia wielkich myśli świeci.

Adam Asnyk: Kantata.

Jak rozmawiać na odległość

Najlepiej używać do tego **dwu chorągiewek:** czerwonej (w ręce prawej) i niebieskiej w ręce lewej. Stań twarzą do swej stacji odbierającej, opuść obie chorągiewki ku dołowi, a następnie podnieś ręce łukiem w bok na wysokość głowy i opuść. Powtarzaj ten znak, dopóki ci stacja nie odpowie.

Teraz **podawaj litery:** lewa ręka opuszczona, a prawą — z czerwoną chorągiewką — podnieś do góry i opuść tyle razy, ile jest jednostek w liczbie, oznaczającej rząd (I, II, III, IV, V); następnie opuść rękę prawą, a lewą — z niebieską chorągiewką — podnieś do góry i opuść tyle razy, aby wskazać liczbę kolumny (1, 2, 3, 4, 5), gdzie znajduje się litera. Po skończeniu litery zrób pauzę, po skończeniu wyrazu skrzyżuj chorągiewki w dole przed sobą. gdy skończysz zdanie, skrzyżuj je w dole dwa razy.

	1	2	3	4	5
I	a	b	c	d	e
II	f	g	h	i	j
III	k	l	ł	m	n
IV	o	p	r	s	t
V	u	w	y	z	ż

Odpowiedź: „zrozumiano" stacja odbierająca sygnalizuje skrzyżowaniem chorągiewek w dole, jak na skończenie wyrazu. **Błąd** oznacz za pomocą pięciokrotnego zatoczenia koła czerwoną chorągiewką nad głową i w ten sposób stacja odbierająca powinna sygnalizować „nie rozumiemy".

Liczby trzeba najpierw zapowiedzieć, przenosząc lewą rękę z chorągiewką niebieską dołem na stronę prawą. Następnie prawą rękę z chorągiewką czerwoną trzeba podnieść i opuścić na 1 — raz, na 2 — dwa razy itd., na 0 trzeba podnieść i opuścić obie chorągiewki po prawej stronie.

Znaki pisarskie trzeba zapowiedzieć przeniesieniem chorągiewki czerwonej na lewą stronę: po czym niebieską (ręka lewa) podnieść i opuścić na kropkę — raz, na dwukropek — dwa razy, na przecinek — 3 razy, na pytajnik — 4 razy.

Chorągiewki do tej rozmowy (tzw. **alfabetem strzeleckim**) używane są w rozmiarach 40 X 60 cm, ale w ich braku poradź sobie choćby chustkami w odpowiednich rękach.

	D	M
1582—1699	10	202*)
1700—1799	11	203
1800—1899	12	203
1900—2099	13	204**)
2100—2199	14	204**)
2200—2299	15	205**)
2300—2399	16	206

*) jeżeli b wypada = 29, to do obliczeń bierzemy 28.

**) jeżeli b wypada = 29, do obliczeń bierzemy 28, jeżeli = 28, do obliczeń bierzemy 27.

Jak obliczyć datę Wielkiejnocy?

Gaus i Hartmann opracowali następujący sposób obliczania. **R** oznacza liczbę roku. **D** i **M** bierze się z tablicy obok. **R : 4 = q**; R : 19 pozostawia resztę **a**; (M — 11a): 30 pozostawia resztę **b**; (R + q + b — D) : 7 pozostawia resztę **c**. Rezultat: **28 + b — c** daje **datę niedzieli wielkanocnej w marcu.** Jeżeli rezultat wypada większy niż 31, to po odcięciu 31 otrzymujemy datę kwietniową. Np. obliczamy datę dla 1947 roku. 1947 : 4 = 486 (q) i reszta; 1947 : 19 = 102, i reszta 9 (a); (204—11 . 9): 30 = 3 i reszta 15 (b);
(1947 + 486 + 15 — 13) : 7 = 347 i reszta 6 (c); 28 + 15 — 6 = 37; 37 — 31 = 6, czyli Wielkanoc przypada 6 kwietnia.

Poniedziałek 2 Sadoka (P.), Erazma, Mikołaja, Piotra	**Czerwiec 1947**	
Wtorek 3 Klotyldy, (Erazma, Franciszka, Pauli)		
Środa 4 Trójcy Przenajświętszej, Franciszka, Aleksandry		
Czwartek 5 **Boże Ciało,** (Juliana, Walerii, Bonifacego)		
Piątek 6 Norberta, Pauliny, (Kandydy)		
Sobota 7 Roberta, (Pawła, Piotra)		
NIEDZIELA 8 Medarda, (Seweryna, Wilhelma, Maksyma)		

Człowiek, jeżeli jest smutny, przestraszony albo nasycony nienawiścią, robi mniej i gorzej, aniżeli wówczas, gdy jest śmiały, wesoły i natchniony miłością.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Tworzeniem nowych wartości i rozmnażaniem nowego dobra trzeba wyniszczać w ludziach samą zawiść i samą nienawiść.

Stefan Żeromski: Przedwiośnie.

Po stromych szczytach kogo wiodą drogi, powinien patrzeć w górę, nie pod nogi. **Adam Asnyk: Kiejstut.**

Alfabet Morse'a

Alfabet Morse'a (1791—1872) ułożony był w 1837 r. dla komunikacji telegraficznej i składa się z kombinacji kresek i kropek (kreska odpowiada co do czasu trzem kropkom, odstęp między znakami = kropce, między literami = trzem kropkom, między słowami = pięciu kropkom).

a	. —	l	. — . .	v	. . . —
ą, ă	. — . —	ł	. — . . —	w	. — —
b	— . . .	m	— —	x	— . . —
c	— . — .	n	— .	y	— . — —
ć	. — — . —	ń	— — . — —	z	— — . .
cz	— — — .	o	— — —	ż	. . . —
ch	— — — —	ó	— — — .	ź	. . — —
d	— . .	p	. — — .	1	. — — — —
e	.	q	— — . —	2	. . — — —
ę	. . — . .	r	. — .	3	. . . — —
f	. . — .	rz	— — . — .	4	. . . . —
g	— — .	s	. . .	5	. . . . .
h	. . . .	ś	. . . — . . .	6	— . . . .
i	. .	sz	— . — . —	7	— — . . .
j	. — — —	szcz	— — . —	8	— — — . .
k	— . —	t	—	9	— — — — .
		u	. . —	0	— — — — —

—	t	.	e
— .	n	. —	a
— . —	k	. — .	r
— . — .	c	. — . —	ą, ă
— . — —	y	. — . .	l
— . — . —	**sz** (lub wołanie)	. — . — . —	(przecinek)
— . .	**d**	. — . . —	ł
— . . —	x	. — —	w
— . . .	b	. — — .	p
— . . . —	(=)	. — — . —	ć, á
—	6	. — — —	j
— . . . . —	(—)	. — — — —	1 (jedność)
— —	m	. .	i
— — .	g	. . —	u
— — . —	szcz, q	. . — .	f
— — . — .	rz	. . — . .	ę, é
— — . — —	ń	. . — —	ź, ü
— — . .	z	. . — — —	2
— — . . — —	(wykrzyknik)	. . .	s
— — . . .	7	. . . —	ż, v
— — —	o	. . . — . . .	ś
— — — .	cz, ó	. . . — —	3
— — — . .	8	. . . .	h
— — — —	ch	. . . . —	4
— — — — .	9	. . . . .	5
— — — — —	0 (zero)	. . . . . .	(kropka)

Poniedziałek **9** Felicjana, Juliana, Pelagii, Wincentego	**Czerwiec 1947**	
Wtorek 10 Bogumiła (P.), Małgorzaty		
Środa 11 Barnaby, (Feliksa, Fortunata)		
Czwartek 12 Antoniny, Onufrego, (Jana)		
Piątek 13 Antoniego Padewskiego, Łucjana		
Sobota 14 Walerego, (Bazylego)		
NIEDZIELA **15** Jolanty (P.), Bernarda, Leony, Wita		

Kiedy myśl wielka nagle zajaśnieje i porwie z sobą mętną ludzi falę, wtenczas pierś każda ludzka olbrzymieje, każdy jak Tytan wyrasta zuchwale.

Adam Asnyk: Dwie fale.

W pracy społecznej potrzeba być artystą i jak rzeźbiarz lepić albo wyciosywać z ludzkich gromad posągi.

Bolesław Prus: Emancypantki.

Wszelkie słowo w istocie swej jest czcze i próżne. Wielkimi są tylko czyny.

Stefan Żeromski: Popioły.

Tabele fotograficzne

A Pora roku i dnia (godz.)	Stycz. Grudz.	Luty Listop.	Marzec Paźdz.	Kwiec. Wrzes.	Maj Sierp.	Czerw. Lipiec
10—14	3	3	2	1	0	0
7—10 i 14—17	6	5	4	3	2	1
5—7 i 17—19	8	7	6	5	4	3

B Przedmiot zdjęcia	Słońce	Jasne obłoki	Zachmurzenie	Ciężkie chmury
Morze, wysokie góry, śnieg . .	0	1	2	3
Krajobraz bez przedniego planu	1	2	3	4
,, z jasnym przedn. pl.	2	3	4	5
,, z ciemn. przedn. pl.	4	5	6	7
Osoby na wolnym powietrzu .	3	4	5	6
W jasnym lesie	5	6	7	8
W ciemnym lesie	6	7	8	9
Osoby w jasnym pokoju . . .	7	8	9	10
,, w ciemnym pokoju . .	8	9	10	11
Jasne wnętrza	10	11	12	13
Ciemne wnętrza	15	16	17	18

C Przysłona Czułość błon	1,5	2,5	3,5	4,5	6,3	9	12,5	18	22
7.10 DIN (17 Sch.)	—1	0	1	2	3	4	5	6	7
10.10 ,, (20 ,,)	—2	—1	0	1	2	3	4	5	6
13.10 ,, (23 ,,)	—3	—2	—1	0	1	2	3	4	5
16.10 ,, (26 ,,)	—4	—3	—2	—1	0	1	2	3	4
19.10 ,, (29 ,,)	—5	—4	—3	—2	—1	0	1	2	3
21.10 ,, (31 ,,)	—6	—5	—4	—3	—2	—1	0	1	2
23.10 ,, (33 ,,)	—7	—6	—5	—4	—3	—2	—1	0	1

Suma A + B + C da **czas naświetlenia** według poniższej tabeli:

Suma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Czas (sek.) **naświetlenia**	$\frac{1}{2000}$	$\frac{1}{1000}$	$\frac{1}{500}$	$\frac{1}{250}$	$\frac{1}{100}$	$\frac{1}{50}$	$\frac{1}{25}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{2}$
Suma	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Czas naświetlenia	1	2	4	8	16	32	1m	2m	4m	8m.

Poniedziałek 16 N. Serca Jezusa, Jana, Justyny, (Aliny)	Czerwiec 1947	
Wtorek 17 Adolfa, (Inocentego, Marcjana)		
Środa 18 Elżbiety, Marka, (Marcelina)		
Czwartek 19 Gerwazego, Protazego, Michaliny		
Piątek 20 Florentyny, Sylweriusza		
Sobota 21 Alojzego Gonzagi, Marty, (Alicji)		
NIEDZIELA **22** Paulina, (Flawiusza)		

Nie rozumiemy z ludzi nikogo i właśnie dla tej przyczyny swych bliźnich zawsze sądzimy wrogo myśli, uczucia i czyny.

Adam Asnyk: Myśli ulotne.

Ostatecznym celem i zamiarem wszelkich praw jest uczynić naród dobrym i szczęśliwym.

Wawrzyniec Grzymała Goślicki: Dobry Senator (1568).

Ile razy człowiek zbłądzi lub zgrzeszy uczuciem niepohamowanym, to nie dlatego, że za silnie czuł, lecz że za mało rozważał.

Stanisław Szczepanowski: O powstaniu styczniowym.

Nazwy miesięcy w różnych językach

ŻYDOWSKIE: Nizan, Ijar, Siwan, Tamuz, Ab, Elul, Tiszn, Cheszwan, Kislew, Tebet, Szwat, Adar.

TATARSKIE: Kianusi Sani, Szybat, Mart, Nisan, Mais, Haziran, Temuz, Agustos, Elul, Tyszrini Ewwel, Tyszrini Sani, Kianusi Ewwel.

LITEWSKIE: Sausis, Vasaris, Kovas, Balandis, Gegures, Birżelis, Lupos, Rugpintis, Rugsejtis, Spalin, Lapkritys, Gruodis.

GRECKIE: Gamelion, Anthesterion, Elaphebolion, Munichion, Targelion, Skirophorion, Hekatombaion, Metageitnion, Boedromion, Pyanepsion, Maimakterion, Poseideon.

	STAROSŁOW.	STAROPOLSKIE	CZESKIE
1.	Prosij	Ledzien, Prosiniec, Styczeń, Tyczeń, Luty	Leden
2.	Sieczeń	Luty, Styczeń, Sieczeń, Strąpacz	Unor
3.	Suchij	Marzec	Brzezen
4.	Cwieteń	Łżykwiat, Kwiecień	Duben
5.	Trawień	Maj	Kwieten
6.	Izok	Ugornik, Zok, Czyrwień, Czyrwiec	Czerwen
7.	Czerwień	Lipiec, Lipień	Czerwenec
8.	Zarew	Sirzpień, Sirpień, Czyrwień	Srpen
9.	Zorew	Wrzesień, Październik, Pajęcznik, Stojęczeń, [Stojączka	Zarzi
10.	Listopad	Listopad, Paździerzeń	Rzijen
11.	Grudień	Grudzień, Pajęcznik, Listopad, Październik, [Wrzesień	Listopad
12.	Studień	Grudzień, Prosień	Prosinec

	UKRAIŃSKIE	BUŁGARSKIE	SŁOWEŃSKIE	SERBO-CHORW.	ROSYJSKIE
1.	Siczeń	Studeni	Prosinec	Sijeczań	Janwar'
2.	Lutyj	Małek-Sieczko	Sweczan	Weljacza	Fiewral
3.	Berezeń	Łażu	Suszec	Ożujak	Mart
4.	Kwiteń	Cwieteń	Mali Trawen	Trawany	Apriel
5.	Traweń	Leteń	Veliki Traw.	Swibań	Maj
6.	Czerweń	Czerwień	Rożnik	Lipań	Ijuń
7.	Łypeń	Goresznik	Mali Srpan	Srpań	Ijul
8.	Serpeń	Żar	Veliki Srp.	Kolowoz	Awgust
9.	Wereseń	Briesień	Kimowec	Rujan	Sientiabr'
10.	Żowteń	Październik	Winotok	Listopad	Oktiabr'
11.	Łystopad	Padalist	Listopad	Studeni	Nojabr'
12.	Hrudeń	Kołożog	Gruden	Prosinac	Diekabr'

	ŁACIŃSKIE	FRANCUSKIE	WŁOSKIE	ANGIELSKIE	NIEMIECKIE
1.	Januarius	Janvier	Gennaio	January	Jaenner
2.	Februarius	Février	Febbraio	February	Februar
3.	Martius	Mars	Marzo	March	Maerz
4.	Aprilis	Avril	Aprile	April	April
5.	Maius	Mai	Maggio	May	Mai
6.	Junius	Juin	Giugno	June	Juni
7.	Quintilis (Julius)	Juillet	Luglio	July	Juli
8.	Sextilis (Augustus)	Aout	Agosto	August	August
9.	September	Septembre	Settembre	September	September
10.	October	Octobre	Ottobre	October	October
11.	November	Novembre	Novembre	November	November
12.	December	Decembre	Dicembre	December	December

Poniedziałek 23 (Agrypiny, Marianny, Zenona, Wandy	Czerwiec 1947	
Wtorek 24 Narodzenia Jana Chrzciciela		
Środa 25 Łucji, Wilhelma, (Prospera)		
Czwartek 26 (Jana, Pawła, Pelagiusza)		
Piątek 27 **N. M. P. Nieustającej Pomocy**, Władysława		
Sobota 28 Ireneusza, Leona, Marceli, Pawła		
NIEDZIELA 29 **Piotra i Pawła,** Marii Cypryjskiej		

Są czasy jedne różne od drugich, dla odmiany ludzkich obyczajów, odmieniać się też prawa ludzkie mają, aby miasto pożytku, szkody wielkiej nie czyniły.

Piotr Skarga: Kazania sejmowe (1597).

Nie może się nazwać ten naród swobodnym, gdzie jest nieszczęśliwym; nie może być ten kraj wolnym, gdzie człowiek jest niewolnikiem. Żadne więc prawodawstwo nie powinno przemilczać praw człowieka, żadna społeczność nie może robić ofiary z ludzi dla ludzi.

Hugo Kołłątaj: Prawo polityczne narodu polskiego (1793).

Nazwy miesięcy

Styczeń — od s t y k a ć, gdyż styka się rok stary z nowym, a może od s t y d n ą ć (stud — studzić) — s t y g n ą ć, co wskazuje na panujące w tym miesiącu mrozy.

Luty — od wyrazu l u t y, srogi, okrutny, a może od l u t o ś ć — litość, łagodność, gdyż miesiąc ten jest łagodniejszy od stycznia.

Marzec — od m r ó z, m a r z n ą ć ze względu na częste w tym miesiącu przymrozki.

Kwiecień — od k w i e c i a, które ukazywać się zaczyna w tym miesiącu.

Maj — od łacińskiej nazwy tego miesiąca M a i u s, który był poświęcony bogini wzrastania Mai. Jedyna to nazwa zapożyczona.

Czerwiec — od wyrazu c z e r w (pewien gatunek owada).

Lipiec — od kwitnących w tym czasie l i p.

Sierpień — od s i e r p a, gdyż przeważnie w tym miesiącu odbywają się żniwa.

Wrzesień — od kwitnących w tym czasie w r z o s ó w.

Październik — od p a ź d z i o r ó w, gdyż przeważnie w tym miesiącu odbywa się międlenie lnu i konopi.

Listopad — od opadania l i ś c i.

Grudzień — od g r u d y, bryły zmarzniętej ziemi.

Miłuj mowę ojczystą...

1. **Poznawaj wszechstronnie** swój język ojczysty, jego dzieje i istotę zjawisk językowych.
2. Ucz się poprawności języka **z wzorów wybitnych pisarzy** współczesnych — jest to najwyższy trybunał w sprawach poprawności.
3. Nie uważaj zawsze za lepsze od tego, co jest, tego, co było — język **nieustannie się rozwija** i przetwarza.
4. **Nie wyśmiewaj** w mowie różnych wyrażeń, wydających się nielogicznymi, dopóki nie poznasz dobrze istoty zjawisk językowych.
5. Nie używaj **wyrazów obcych bez koniecznej potrzeby,** ale też ich nie tęp bez pamięci, bo to więcej szkody niż pożytku przynosi.
6. Tylko wtedy twórz **nowe wyobrażenia,** jeśli masz bardzo żywe poczucie językowe i odpowiednie przygotowanie naukowe.
7. Nie staraj się wymawiać tak, jak piszesz: **pisz** więc **według** obowiązujących **przepisów, wymawiaj według zwyczaju** wykształconych warstw społeczeństwa.
8. **Nie naśladuj** w mówieniu żadnej dzielnicy specjalnie, bo najlepsza ta mowa, która do żadnego miejsca nie jest przywiązana.
9. **Szanuj narzecza** ludowe **i gwary** miejscowe, bo to nie jest podlejsza polszczyzna, przeciwnie, zawierają one wiele rodzimych pierwiastków i dodać mogą językowi literackiemu jędrności, mocy i barwy.
10. Domorośli, nieprzygotowani naukowo **poprawiacze języka** częściej są jego szkodnikami.

Częstość użycia liter w polskich słowach

Według alfabetu: a 83, ą 11, b 14, c 32, ć 5, d 29, e 69, ę 9, f 3, g 12, h 9, i 72, j 19, k 36, l 27, ł 15, m 27, n 55, ń 3, o 64, ó 10, p 30, r 41, s 40, ś 6, t 34, u 22, w 47, y 31, z 46, ż 8, ź 2.

Według częstości użycia: a, i, e, o, n, w, z, r, s, k, t, c, y, p, d, m, l, u, j, ł, b, g, ą, ó, b, ę, ż, ś, ć, ń, f, ź.

Poniedziałek 30 Ernesta, Lucyny, (Emilii)	**Czerwiec 1947**	
Wtorek 1 Krwi św. Jezusa Chr., Marcina, Teodora	**Lipiec 1947**	
Środa 2 Nawiedzenie N. M. P., (Urbana, Feliksa)		
Czwartek 3 Anatola, Jacka, Marka, (Leona)		
Piątek 4 Elżbiety, Inocentego, (Józefa Kal., Teodora		
Sobota 5 Antoniego Zach., Filomeny		
NIEDZIELA **6** Łucji, (Dominiki, Izajasza)		

Każdy człowiek ma prawo szukać własnego szczęścia; wszystkie potrzeby fizyczne, umysłowe i moralne zaspokajać; wszystkie władze rozwijać i doskonalić, a w miarę pracy i zdolności we wszystkich korzyściach życia społecznego równy mieć udział.

Manifest Towarzystwa Demokratycznego 1836.

Jeżeli przyjmiemy zasadę, że największym bogactwem narodu jest człowiek, to musimy uznać i drugą, że państwo powinno robić największe wysiłki, aby tego człowieka ochronić i utrzymać.

Wincenty Witos: O reformie rolnej (1919).

Złoty i grosz

Początkowo, w XIV i XV w., złoty był rzeczywiście złotą monetą, dukatem, przychodzącym zza granicy, z Włoch, Holandii i Węgier. Liczono go po 14 groszy, później cena wzrastała i doszła do 30 groszy. Sejm 1496 roku zawarował, że więcej za złotego płacić nie wolno. Gdy mimo to cena dukata wzrastała dalej do 32, 35 groszy, nazwano 30 groszy **polskim złotym**, a prawdziwą złotą monetę, czyli dukat, **czerwonym złotym.** Złoty polski opadał coraz niżej, bo srebro w groszach coraz bardziej podlało, a złoty wciąż równał się 30 groszom; natomiast czerwony złoty wciąż zawierał 3,5 g złota. W w. XV za dukata liczono 1 złp., przy końcu XVI w. blisko 2 złp., za Zygmunta III już 4 złp., za Jana Kazimierza 6 złp., za Augusta II i przez cały wiek XVIII już 18 złp. (w monecie miedzianej, bo grosze bito z miedzi). Złoty polski jako monetę zaczął bić pierwszy Zygmunt August w r. 1564, ale ze srebra, średnicy 4 cm. Nie znalazł ten pieniądz uznania. Jan Kazimierz w 1663 r. z porady Andrzeja Tymfa, przedsiębiorcy menniczego, wypuścił na spłacenie długów państwowych złotówki srebrne o średnicy 3 cm. Nazwano je później powszechnie „t y m f a m i".

Wyraz **grosz** pochodzi od łacińskiego g r o s s u s — gruby i oznaczał pieniądz: n u m m u s g r o s s u s albo d e n a r i u s g r o s s u s. Grosze zaczęto bić w Europie w w. XIII, kiedy denary stały się monetą małej wartości. Najpierw zjawiły się w Wenecji, później we Francji, a następnie w Pradze Czeskiej (w końcu w. XIII). Na wzór czeskich groszy zaczął bić grosze w Polsce Kazimierz Wielki od r. 1338 z napisem G r o s s u s C r a c o v i e n s i s. Była to moneta srebrna duża o średnicy 2,8 cm. Następcy Kazimierza Wielkiego zaniechali bicia tych monet, dopiero Zygmunt I Stary w 1526 roku wznowił ich bicie, ale grosze te warte były już 3 razy mniej. I następni królowie wybijali grosze, ale coraz mniejsze i lichsze. Ostatni jest grosz z 1666 r. Wznowiono bicie groszy za Augusta II w r. 1702, ale były to już monety miedziane wartości 3 szelągów. Odtąd bito grosze miedziane wciąż aż do połowy XIX wieku. I zaborcy również bili dla zabranych prowincji grosze polskie.

Grosz był w Polsce 600 lat **jednostką monetarną** — od XIV do XIX wieku — i w odrodzonej Polsce znowu wrócił do swej dawnej roli. 28 lutego 1919 roku ogłoszone, a 28 kwietnia 1924 r. wprowadzone zostały złote i grosze jako nowa waluta polska na miejsce marki polskiej, która była tymczasowym pieniądzem przez czas okupacji niemieckiej i w pierwszym okresie po wyzwoleniu. Wartość złotego skreślona została w stosunku: 1 dolar = 5,18 zł., we wrześniu 1926 r. stabilizowana według kursu: 1 dolar = 8,91 zł., w październiku 1927 r.: 1 złoty = 1,72 franka szwajcarskiego. Ilość czystego złota w złotym określono na 0,3226 g.

Podczas ostatniej wojny złoty miał na ziemiach polskich przymusowy kurs w stosunku do marki niemieckiej: 1 marka = 2 złote, w stosunku do rubla: 1 rubel = 1 złoty.

INNE MONETY W DAWNEJ POLSCE: Denary — już za Mieszka I, najulubieńsza moneta średniowieczna srebrna lub miedziana różnej wartości. **Grzywna** — pierwotnie pewna liczba skórek zwierzęcych, później pewna ilość srebra: w XIV w. około 200 g srebra. **Szeląg** — w XIV w. pół grosza, w XVII w. trzecia część grosza. **Talar** — ulubiona moneta srebrna w Europie, nazwa od napisu „Joachimstaler Münze", wagi 12,5 g; za Zygmunta I = 30 gr., za Zygmunta III = 3 złp., po 1794 r. = 6 złp.

Poniedziałek 7 Cyryla, Metodego, Lucjana, Odona	Lipiec 1947	
Wtorek 8 Elżbiety, Prokopa		
Środa 9 Anatolii, Weroniki, Zenona		
Czwartek 10 Amelii, Filipa, Maurycego, (7 Br. Męcz.)		
Piątek 11 (Pelagii, Piusa, Cypriana)		
Sobota 12 Jana Gwalberta, (Feliksa, Marcina)		
NIEDZIELA 13 Ernesta, Eugeniusza, (Małgorzaty)		

Każdego człowieka powinnością jest szukać szczęścia drugich, do zaspokojenia ich potrzeb i rozwijania władz pamięci, własny interes szczęściem drugich i społeczności ograniczać, a w miarę otrzymanych z życia społecznego korzyści do ciężarów publicznych przykładać się.

Manifest Towarzystwa Demokratycznego 1836.

Jeżeli chcemy, abyśmy byli jednym narodem, potrzeba koniecznie, byśmy byli wszyscy zupełnie wolnymi pod panowaniem praw dobrych, dla całego ludu jedynych.

Hugo Kołłątaj: Do prześwietnej deputacji (1791).

Jednostki monetarne na świecie

Afganistan: 1 afgani = 100 pul. **Albania:** 1 frank = 5 lek = 100 centymów. **Argentyna:** 1 peso = 100 centavos. **Australia:** 1 funt = 20 szylingów = 240 pensów. **Belgia:** 1 belga = 5 franków belg. = 500 centymów. **Boliwia:** 1 boliwiano = 100 centavos. **Brazylia:** 1 conte de reis = 1000 milreisów = 1.000.000 reisów. **Bułgaria:** 1 lewa = 100 stotinek. **Chile:** 1 peso = 100 centavos. **Czechosłowacja:** 1 korona = 100 halerzy. **Dania:** 1 korona = 100 öre. **Egipt:** 1 funt eg. = 100 piastrów. **Ekwador:** 1 sucre = 100 centavos. **Filipiny:** 1 peso = 100 centavos. **Finlandia:** 1 marka fińska = 100 penni. **Francja:** 1 frank franc. = 100 centymów. **Grecja:** 1 drachmą = 100 lept. **Gwatemala:** quetzal = 100 centavos. **Haiti:** 1 gourde = 100 centymów. **Hiszpania:** 1 peseta = 100 centimos. **Holandia:** 1 gulden = 100 centów. **Honduras:** 1 lempira = 100 centavos. **Indie Brytyjskie:** 1 rupia = 16 anna. **Irak:** 1 dinar = 1000 fils. **Iran:** 1 rial = 100 dinarów. **Islandia:** 1 korona = 100 aurarów. **Japonia:** 1 jen = 100 senów. **Jugosławia:** 1 dinar = 100 para. **Kanada:** 1 dolar kan. = 100 centów. **Kolumbia:** 1 peso = 100 centavos. **Kostarika:** 1 colon = 100 centimos. **Kuba:** 1 peso = 100 centavos. **Liberia:** 1 dolar liber. = 1 dolar amer. **Mandżukuo:** 1 yuan = 100 fenów. **Meksyk:** 1 peso = 100 centavos. **Niemcy:** 1 marka = 100 fenigów. **Nikaragua:** 1 kordoba = 100 centavos. **Norwegia:** 1 korona = 100 öre. **Panama:** 1 balboa = 100 centesimos. **Paragwaj:** 1 peso = 100 centavos. **Peru:** 1 funt = 10 soles = 1000 centavos. **Portugalia:** 1 escudo = 100 centavos. **Rumunia:** 1 leja = 100 bani. **Salvador:** 1 kolon = 100 centavos. **Saudia Arabska:** 1 rijal = 11 kwerczmiri (piastr) = 22 kwerczdaridż. **Stany Zjednoczone:** 1 dolar = 100 centów. **Syjam:** 1 baht (tikal) = 100 satangów. **Szwajcaria:** 1 frank szw. = 100 rapów (centymów). **Szwecja:** 1 korona = 100 öre. **Turcja:** 1 funt tur. = 100 piastrów = 4000 para. **Unia Poł. Afryk.** — jak W. Brytania. **Urugwaj:** 1 peso = 100 centesimos. **Wenezuela:** 1 bolivar = 100 centimos. **Węgry:** 1 pengö = 100 fillerów, od lipca 1946 r.: forint (floren). **Wielka Brytania:** 1 funt = 20 szylingów = 240 pensów. **Włochy:** 1 lira = 100 centesimi. **Związek Socj. Rep. Radz.:** 1 czerwoniec = 10 rubli = 1000 kopiejek.

Kursy walut

(w zł. w stosunku do **parytetu**).

Argentyna: 100 peso = 378,2 zł. **Belgia:** 100 belga = 123,8 zł. **Brazylia:** 100 milreis = 101,6 zł. **Bułgaria:** 100 lewa = 6,4 zł. **Chile:** 100 peso = 108,5. **Czechosłowacja:** 100 koron = 26,4. **Dania:** 100 koron = 238,9. **Egipt:** 100 funtów eg. = 4448,5. **Hiszpania:** 100 peseta = 130,8. **Finlandia:** 100 marek = 22,5. **Francja:** 100 franków = 34,9. **Grecja:** 100 drachm = 11,9. **Holandia:** 100 florenów = 358,3. **Indie Brytyjskie:** 100 rupia = 325,4. **Japonia:** 100 yen = 444,3. **Jugosławia:** 100 dinarów = 15,7. **Kanada:** 100 dolarów = 891,4. **Meksyk:** 100 peso = 444,3. **Niemcy:** 100 marek = 213,5. **Norwegia:** 100 koron = 238,9. **Portugalia:** 100 eskudo = 39,4. **Rumunia:** 100 lej = 5,6. **Stany Zjednoczone:** 100 dolarów = 891,4. **Szwecja:** 100 koron = 238,9. **Szwajcaria:** 100 franków = 172. **Turcja** 100 funtów = 429,7. **Wielka Brytania:** 100 funtów sterlingów = 4337,4.

Poniedziałek 14 Bonawentury, Franciszka, Marcelina	Lipiec 1947	
Wtorek 15 Henryka ces., Jakuba, Włodzimierza		
Środa 16 NMP. Szkaplerznej, Eustachego, Walentego		
Czwartek 17 Bogdana, Marceliny, (Aleksego)		
Piątek 18 • Szymona z L. (P.), Brunona, Fryderyka		
Sobota 19 Wincentego a Paulo, Feliksa, Marcina		
NIEDZIELA **20** Czesława (P.), Hieronima, Małgorzaty		

Jest jedna siła w społeczeństwie, która stoi wyżej od nauki i słów, a to jest siła przykładu.

Stanisław Szczepanowski: Szkoła ludowa.

Gdzie nie ma prawa, tam nie ma wolności. Mówiąc „wolność", nie mamy bynajmniej na myśli stanu, w jakim żyją pierwsi pionierzy na dzikich stepach, ale współżycie ludzi w wielkich gromadach, gdzie możliwie największa możność rozwoju swoich sił i uzdolnień nie może przynosić innym ludziom szkody.

Stanisław Thugutt: Dlaczego jestem ludowcem i demokratą? (1929).

Głowy państw na świecie

Abisynia: ces. Haile Selassie ponownie od r. 1941. **Afganistan:** kr. Mohamed Zahir Szach od 1933. **Albania** (od 12. 4. 1939 r. była w unii personalnej z Włochami do kapitulacji Włoch) po kapitulacji Niemiec w 1945 — republ. ludowa, premier gen. Enver Hodża. **Andora:** syndyk Fr. Cairat. **Argentyna:** prez. płk. Peron od 1946. **Austria:** prez. dr Karol Renner od 1945. **Belgia** (król Leopold III z domu Sachsen-Koburg od 1934) regent ks. Karol. **Bhutan:** maharadża Sri Yigme Wangczuk od 1926. **Boliwia:** prez. gen. Enrique Penaranda. **Brazylia:** prez. gen. Gaspar Dutra od 1945. **Bułgaria:** republ. od 15. 11. 1946. **Chile:** prez. Gonzales Videla od 1946. **Chiny:** prez. Czang-Kai-Czek. (M o n g o l i a Zewn.: premier Amor, T y b e t: Dalaj Lama od 1939). **Czechosłowacja** prez. Edward Benesz od 1945. **Dania:** król Chrystian X z domu Schleswig-Holstein-Sonderburg-Gluksburg od 1912 r. **Dominikańska** Rpbl. prez. dr Manuel J. Froncoso de la Concha. **Egipt:** król Faruk I od 1936. **Ekwador:** prez. dr Jose Maria Iberra od 1946. **Filipiny:** prez. gen. Manuel Roxas od 1946. **Finlandia:** prez. Jurio Paasakivi od 1946. **Francja:** prez. Vincent Auriol. **Grecja:** król Jerzy II od 1935, ponownie od 1946. **Gwatemala:** prez. gen. Jorge Ubico od 1931. **Haiti:** prez. Elie Lescot. **Hiszpania:** caudillo (wódz) Francisco Franco od 1936. (M a r o k o h i s z p.: Kalif Muły-el- Hassen Ben Ismail od 1927). **Holandia:** król. Wilhelmina z domu Orańskiego od 1890. **Honduras:** prez. gen. dr Tiburcio Carias Andino od 1933. **Irak:** król Faisal II z domu Haszim od 1939, regent Szerif Szaraf. **Iran:** cesarz Reza Szach Pahlavi od 1925. **Irlandia:** prez. dr Douglas Hyde od 1938. **Islandia:** ob. Danię. **Japonia:** cesarz (tenno) Hirohito od 1926. **Jemen:** imam Jahia Hamid Ed Din Al Mutawakkil od 1904. **Jugosławia:** prez. marsz. Tito od 1945. **Kolumbia:** prez. Alberto Camargo. **Kostarika:** prez. Teodor Picado Michalski. **Kuba:** prez. płk. Fulgencio Batista. **Kueit:** książę Ahmed Ibn Diabir. **Liberia:** prez. Edwin J. Barclay od 1932. **Liechtenstein:** ks. Franciszek Józef Liechtenstein od 1938. **Luksemburg** ks. Charlotta od 1919. **Meksyk:** gen. Miguel Aleman od 1946. **Monaco:** ks. Ludwik II z domu Grimaldi od 1926. **Nepal:** maharadża Trichulana Bir Bikram od 1911. **Nikaragua:** prez. gen. Anastasio Somoza od 1937. **Norwegia:** król Hakon VII od 1905. **Oman** sułtan Seyyid Said-bin-Timur. **Panama:** prez. dr Arnulfo Arias. **Paragwaj:** prez. gen. Higinio Morinigo. **Peru:** prez. dr Manuel Prado Ugarteche. **Portugalia:** prez. gen. Antonio O. de Fragosa Carmona od 1926. **Rumunia:** król Michał I z domu Hohenzollern od 6. 9. 1940. **Salvador:** prez. gen. Maximiliano Hernandez Martinez od 1931. **Saudia** Arabska: król Abd-el-Asis III al Saud od 1926. **Stany Zjednoczone:** prez. Truman od 1945. **Syjam** król Phumiphon z domu Chakri od 1946. **Szwajcaria:** prez. Filip Etter 1947. **Szwecja:** król Oskar Gustaw V Adolf z domu Bernadotte od 1907. **Turcja:** prez. gen. Ismet Inönü od 1938. **Transjordania:** król Emir Abdullah ibn Hussein od 1946 (1921). **Urugwaj** prez. gen. Alfredo Baldomir. **Wenezuela** prez. Romalo Befancourt. **Watykan** papież Pius XII (Eugenio Pacelli) od 1939. **Węgry:** prez. M. Tildy od 1946. **Wielka Brytania:** król Jerzy VI z domu Windsor (Sachsen-Koburg-Gotha) od 11. 12. 1936. **Włochy** prez. Henryk de Nicola od 1946. **Związek Socj. Republ. Radz.:** przewodn. Prezydium Rady Najwyższej Mikołaj Szwernik od 1946, prezes Rady Ministrów Józef Stalin.

	Lipiec 1947	
Poniedziałek 21 Praksedy, Andrzeja Z. (P.), Benedykta, Julii		
Wtorek **22** Marii Magd., Teofila, **Święto Niepodległości**		
Środa 23 Apolinarego, (Bazylego)		
Czwartek 24 Kingi (P.), Krystyny, Franciszka, Seweryna		
Piątek 25 Jakuba, Krzysztofa, Walentyny		
Sobota 26 Anny Matki NMP., (Mirosława)		
NIEDZIELA **27** Aurelego, Julii, Natalii		

Nie może się naród ocalić bez rządu, lecz rząd nie może być czynnym bez zaufania, posłuszeństwa i gorliwości ludu.

Tadeusz Kościuszko: Odezwa (1794).

Prawdziwa miłość kraju i ojczyzny, prawdziwe przywiązanie do sprawy i rządu okazuje się nie w przemilczeniu złego, albo w obojętności na to, co się dzieje, ale pokazuje się w gorliwości i w trwaniu interesu do spraw publicznych, tudzież w przyzwoitym, ale śmiałym i otwartym wynurzaniu publicznie zdania swego.

Karol Libelt: O odwadze cywilnej (1843).

Rok 1946 na świecie

STYCZEŃ: 12: wybór **Rady Bezpieczeństwa** ONZ (oprócz 5 członków stałych — Polska, Australia, Brazylia na 2 lata, Holandia, Egipt, Meksyk na 1 rok). — **20:** w St. Zjednoczonych **strajk w stalowniach.** — **23:** we Francji **ustąpienie De Gaulle'a,** premierem F. Gouin. — **24:** utworzenie w ONZ Komisji **dla spraw energii atomowej.** — **31:** w Anglii uchwalenie przez Izbę Gmin **upaństwowienia kopalń** węgla.

LUTY: 7: sprawa pobytu **wojsk angielskich w Grecji** w Radzie Bezpieczeństwa. — **10:** wizyta **Churchilla** u Prezydenta Trumana. **11:** wybory **w Z. S. R. R.** (101 mil. głos., 99,7%). — **12:** **w Indiach rozruchy** przeciwangielskie. — **15: koniec strajku** w stalowniach amerykańskich; **koniec I sesji O. N. Z.** w Londynie. **16:** wybory **w Belgii.** — **23:** wybór nowego prezydenta **w Argentynie,** Perona.

MARZEC: 4: wspólna deklaracja Francji, W. Brytanii i St. Zjednoczonych **do Hiszpanii** o konieczności zmiany ustroju. — **5: mowa Churchilla** w Fulton. — **15:** w Z. S. R. R. **przekształcenie Rady Komisarzy** w Radę Ministrów. — **19:** wybór Mikołaja **Szwernika** przewodniczącym Rady Najwyższej Z. S. R. R.; we Francji **nacjonalizacja przemysłu** alkoholowego. — **21: uniezależnienie Transjordanii** od W. Brytanii. — **22:** na Węgrzech **upaństwowienie kopalń** węgla; **we Francji** uchwalenie przez Zgromadzenie Narodowe **nowej konstytucji** (309 przeciw 249). — **31:** wybory **w Grecji** (56% głos.).

KWIECIEŃ: wybory **w Japonii.** — **7:** na Węgrzech **upaństwowienie kopalń** glinki aluminiowej, kopalń nafty oraz elektrowni. — **8: ostatnie posiedzenie Ligi Narodów** w Genewie. — **22:** zmiana gabinetu **w Japonii.** — **25: konferencja 4 ministrów** w Paryżu. — **26: sprawa Hiszpanii** w Radzie Bezpieczeństwa; spis ludności **w Japonii** (74 miliony).

MAJ: 3: w Palestynie **strajk generalny Arabów.** — **5:** zakończenie **ewakuacji wojsk ZSRR** z Iranu. — **5:** we Francji **odrzucenie nowej konstytucji** przez głosowanie ludowe (10,4 mil. gł. przeciw 9,3 mil.). — **7:** uchylenie przez Izbę Gmin **wycofania wojsk brytyjskich z Egiptu.** — **10:** we Włoszech **abdykacja króla Wiktora Emanuela** III, objęcie tronu przez regenta ks. Humberta. — **11:** w Wenezueli i Kolumbii demonstracje **przeciw napływowi cudzoziemców.** — **13: w Danii** strajk powszechny. — **15: opuszczenie Syrii** przez wojska angielskie i francuskie. — **16: uznanie przez St. Zjednoczone** Jugosłowiańskiej Republiki Ludowej. — **17:** wybory **w Holandii.** — 20. w Mediolanie **bunt więźniów.** — **22: wykradzenie zwłok Mussoliniego** z cmentarza w Mediolanie. — **22:** w Kairze **konferencja 7 władców arabskich.** — **25 i 26: strajk kolejarzy** w St. Zjednoczonych. — **26:** wybory **w Czechosłowacji.** — **27:** wizyta marsz. Tito **w Moskwie.** — **29:** w Anglii uchwalenie przez Izbę Gmin **upaństwowienia przemysłu stalowego** i żelaznego.

CZERWIEC: 1: w St. Zjednoczonych **koniec strajku górników;** w Rumunii skazanie na śmierć **b. marsz. Antonescu;** wizyta **cesarza** Japonii Hirohito u marsz. Mac Arthura. — **2:** wybory **we Francji; we Włoszech głosowanie** ludowe w sprawie monarchii (12,2 mil. gł. przeciw, 10,4 mil. za) i wybory do Konstytuanty. — **6: w Mandżurii** zawieszenie broni między wojskami rządu centralnego i komunistami; **między ZSRR i Argentyną** wznowienie stosunków dyplomatycznych. — **9: śmierć króla Syjamu,** Anada Mahido. — **11:** we

Poniedziałek 28 Inocentego, Wiktora	**Lipiec 1947**	
Wtorek 29 Flory, Marty, Wilhelma		
Środa 30 Rufina, (Julity, Ludomira, Donata)		
Czwartek 31 Ignacego Loyoli, (Heleny)		
Piątek 1 Piotra w okowach	**Sierpień 1947**	
Sobota 2 **N. M. P. Anielskiej,** Alfonsa L., Bogdana		
NIEDZIELA **3** Nikodema, Znalezienie rel. św. Szczepana		

Przed każdym, kogo dotknął nowy powiew myśli, zjawia się zagadnienie osobistego życia, jego uzdrowienia, uszlachetnienia, zjawia się niezwalczony, konieczny postulat, że nowy świat społeczny wymaga nowych ludzi.

Edward Abramowski: Idee społeczne kooperatyzmu (1907).

Dążenie do wolności nie jest skutkiem rozumowania o pożytkach, które ona daje. Potrzeba wolności jest jednym z najbardziej naturalnych uczuć ludzkich, tak jak głód albo potrzeba wypoczynku.

Stanisław Thugutt: Dlaczego jestem ludowcem i demokratą?

Włoszech **ogłoszenie republiki.** — **15:** wybory **w Turcji.** — **18:** w Palestynie nowe zaburzenia. — **19:** w Czechosłowacji ponowny **wybór Benesza** na Prezydenta; **we Francji** szefem rządu Jerzy Bidault. — **22:** we Włoszech **skasowanie senatu.** — **25:** rozpoczęcie działalności przez **Międzynarodowy Bank Odbudowy.** — **27:** we Włoszech wybór Henryka **de Nicola** na prezydenta (396 gł. przeciw 72). — **30:** pierwsza **próba z bombą atomową w Bikini** na wyspach Marszałkowskich.

LIPIEC: 4: ogłoszenie **niepodległości Wysp Filipińskich.** — **4:** w Anglii wprowadzenie **kart chlebowych.** — **7:** powrót **wysp Dodekanezu** do Grecji; wybór prezydenta **Alamana w Meksyku.** — **8: wysiedlenie Niemców** z radzieckiej okupowanej części Austrii; w Indiach przyjęcie brytyjskich propozycji przez **Komitet Kongresu Hinduskiego.** — **13: pożyczka St. Zjednoczonych** dla **Francji** 650 mil. dol., dla W. Brytanii 3750 mil. dol. — **14:** w Jugosławii skazanie **na śmierć gen. Michajłowicza** za współpracę z Niemcami. — **15: w Iranie strajk** 100.000 górników. — **28:** początek **konferencji pokojowej** w Paryżu. — **29:** przedstawiciele angielskiej **Partii Pracy** w Moskwie.

SIERPIEŃ: 1: nowa **waluta na Węgrzech:** forint (floren) = 200.000.000 pengö (1 dolar = 11,74 dol.). — **2:** prezydent **Włoch De Nicola u Papieża.** — **3: w Palestynie** wykrycie składów broni w Tel Aviwie; **protest Trumana** przeciw podziałowi Palestyny; zgłoszenie przez Bułgarię żądań co do **terytoriów greckich.** — **5:** w Turcji **wybór Ismeta Inonu** po raz trzeci na prezydenta. — **9:** nota ZSRR do Turcji z żądaniem rewizji umowy **w sprawie Dardaneli.** — **12: Zjazd arabskich ministrów** w Aleksandrii; wielka **konferencja wojskowa** Imperium Brytyjskiego; **w Indiach** tworzenie tymczasowego rządu przez Pandit Nehru. — **13:** w Słowacji skazanie **na śmierć b. premiera Tuki** za współpracę z Niemcami. — **14:** odnalezienie w Pawii wykradzionych **zwłok Mussoliniego.** — **15:** w Palestynie tajna radiostacja żydowska wezwała do **powstania przeciw Anglikom; mowa Churchilla** w Stuttgardzie. — **17: w Indiach** „dzień bezpośredniej akcji" muzułmanów przeciw brytyjskiemu planowi usamodzielnienia Indii. — **20:** wyjazd posła jugosłowiańskiego **z Grecji.** — **21: ultimatum St. Zjednoczonych do Jugosławii** z powodu zestrzelenia amerykańskiego samolotu. — **22:** ucieczka z Hiszpanii przywódcy rexistów belgijskich, **Degrelle'a.** — **27:** wielki wylew **Nilu.** — **29:** wyjazd ambasadora **ZSRR z Grecji.**

WRZESIEŃ: 1: plebiscyt **w Grecji:** 68% głosów **za monarchią.** — **2:** obrady Organizacji Narodów Zjednoczonych **dla Spraw Wyżywienia i Żeglugi** (FAO) w Kopenhadze. — **8:** plebiscyt **w Bułgarii:** 93% głosów **za republiką;** w St. Zjednoczonych **strajk marynarzy** i robotników portowych; **w Londynie bezdomni** zaczęli zajmować wolne domy. — **9:** w Turcji wizyta **króla egipskiego** Faruka. — **15:** w Bułgarii **ogłoszenie republiki.** — **18: w Brazylii** ogłoszenie nowej demokratycznej konstytucji,; **mowa Churchilla** w Zurichu (projekt Stanów Zjednoczonych Europy). — **19:** w St. Zjednoczonych ustąpienie ministra handlu **Wallace'a** skutkiem różnic w poglądach z ministrem Byrnesem. — **28:** przybycie do Aten **króla greckiego Jerzego** z Anglii; uchwalenie **przez parlament francuski** nowej konstytucji (546 gł. przeciw 106).

PAŹDZIERNIK: 1: Wyrok w Norymberdze na głównych zbrodniarzy niemieckich. — **6: w Japonii uchwalenie nowej konstytucji** przez Izbę Reprezentantów według projektu Mac Arthura (347 za,

Poniedziałek 4 Dominika, Protazego	Sierpień 1947	
Wtorek 5 N. M. P. Śnieżnej, (Oswalda)		
Środa 6 Przemienienia Pańskiego, Dominika, Jakuba		
Czwartek 7 Kajetana, Konrada, (Donata)		
Piątek 8 Emiliana, (Cyriaka)		
Sobota 9 Romana, Jana Vianney, (Juliana)		
NIEDZIELA 10 Wawrzyńca, (Bogdana)		

Pracę swoją kieruj raczej do tworzenia rzeczy użytecznych, aniżeli do niszczenia szkodliwych.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Kto się usuwa w ciszę i cień, ten się do żywych nie liczy.

Adam Asnyk: Dzisiejszym idealistom.

Nie bohatera otaczaj opieką, lecz sprawę.

Stefan Żeromski: Duma o hetmanie.

Człowiek dopiero jest człowiekiem, jeśli żyje w służbie idei.

Stanisław Szczepanowski: Aforyzmy o wychowaniu.

5 przeciw). — **7:** przywrócenie stosunków pokojowych **między Francją a Syjamem.** — **8:** w **Rzymie rozruchy** robotnicze. — **10:** **w Portugalii** wybuch nieudanego powstania wojskowego. — **11:** uczczenie **pamięci gen. Pułaskiego** w St. Zjednoczonych. — **13:** **we Francji uchwalenie nowej konstytucji** przez naród (9226 tys. za, 8043 tys. przeciw, 7777 tys. wstrzym.). — **23:** początek obrad **Organizacji Narodów Zjednoczonych** w Nowym Jorku z udziałem 51 państw. — **27:** wybory **w Bułgarii.** — **29:** **w Czechosłowacji** zakończenie wysiedlania Niemców. — **30:** **w Jerozolimie** wysadzenie w powietrze dworca kolejowego; zamach bombowy **w Rzymie** na ambasadę brytyjską.

LISTOPAD: 3: **w Japonii** uroczyste ogłoszenie nowej konstytucji. — **5:** w St. Zjednoczonych **wybory do Kongresu** (248 republikanów, 186 demokratów); zgłoszenie **przez Holandię roszczeń** terytorialnych do Niemiec. — **10:** **wybory w Serbii i Chorwacji.** — **18:** w St. Zjednoczonych wybuch **wielkiego strajku górników.** — **19:** wybory **w Rumunii** (na 414 miejsc Blok Demokratyczny 348); pierwsza konferencja **UNESCO** w Paryżu. — **20:** **zatarg jugosłowiańsko-grecki** z powodu naruszenia granicy przez samoloty greckie. — **25:** antyangielskie demonstracje w Kairze i Aleksandrii. — **28:** **W Chinach** Czang-Kai-Szek przedłożył Zgromadzeniu Narodowemu projekt nowej konstytucji. — **30:** przywódca niemieckich socjaldemokratów, **Kurt Schumacher,** **w Londynie** z wizytą u Partii Pracy; starcia zbrojne **w Jerozolimie.**

GRUDZIEŃ: 3: układ brytyjsko-amerykański **o gospodarczym połączeniu brytyjskiej i amerykańskiej stref** okupacyjnych Niemiec. — **4:** wkroczenie rządowych wojsk perskich **do autonomicznego Azerbejdżanu,** który 11. 12 skapitulował; złożenie przez Grecję, do ONZ skargi na wydarzenia **przy granicach z Albanią, Jugosławią i Bułgarią;** uchwalenie przez Radę Ministrów Spraw Zagranicznych **granic Bułgarii** z dnia 1. 6. 1941. — **6:** ustalenie przez Radę Ministrów **ostatecznego tekstu 5 traktatów** pokojowych: z Włochami, Rumunią, Węgrami, Bułgarią i Finlandią; początek **przekazywania Grecji** przez wojska brytyjskie wysp Dodekanezu na morzu Egejskim. — **7:** koniec 18-stodniowego **strajku górników** w Stanach Zjednoczonych. — **8:** pierwszy **Wszechsłowiański Kongres w Belgradzie** z udziałem Polski, Czechosłowacji, Bułgarii, Jugosławii, ZSRR i Słowian z Ameryki. — **9:** **otwarcie w Indiach** w Nowym Delhi Zgromadzenia Konstytucyjnego. — **10:** **strajk we Włoszech** 140 000 pracowników z powodu niskich płac. — **12:** obiór we Francji **premierem Leona Bluma** (570 gł. przec. 15). — **13:** uchwalenie przez ONZ **odwołania dyplomatów z Hiszpanii.** — **14:** uchwalenie przez ONZ **wniosku o rozbrojeniu.** — **16:** **zakończenie przez ONZ** 54-dniowej sesji w Nowym Jorku. — **18:** w Grecji wezwanie przez rząd **powstańców greckich** do złożenia broni. — **22:** **zajęcie przez Francję** Zagłębia Saary. — **25:** uchwalenie przez Zgromadzenie Narodowe **nowej konstytucji Chin.** — **31:** zrzeczenie się oficjalne **przez rząd Stanów Zjednoczonych** specjalnych pełnomocnictw, przyznanych przez Kongres na czas wojny; przekazanie cywilnej komisji przez Ministerstwo Wojny St. Zjedn. **zasobów energii atomowej** bomb i fabryk.

Poniedziałek 11 Zuzanny, (Filomeny, Tyburcego)	**Sierpień 1947**	
Wtorek 12 Klary, Makarego Euzebiusza, (Sławy)		
Środa 13 Heleny, (Hipolita, Kasjana)		
Czwartek 14 Euzebiusza, (Demetriusza)		
Piątek **15** **Wniebowzięcie N. M. P.**		
Sobota 16 Ambrożego, Rocha, (Joachima)		
NIEDZIELA **17** Jacka (P.), Anastazego, Bonifacego, (Klary)		

Polacy nie cierpią jarzma, mają entuzjazm do wolności i cnoty, ale wadą ich jest, że jak są żywymi w zaczęciu śmiałych czynów, tak niestałymi w dokonaniu i słabiejący w przeciwnościach.

Tadeusz Kościuszko: Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość (1800).

Wszystko dla ludu przez lud: oto najogólniejsza zasada demokracji, cel i formę obejmująca. Wszystko dla ludzi, dla wszystkich, jest celem, wszystko przez lud, przez wszystkich, jest forma.

Manifest Towarzystwa Demokratycznego 1836.

Rok 1946 w Polsce

STYCZEŃ: 4: uznanie przez Polskę **hiszpańskiego republikańskiego rządu** Jose Girala w Paryżu i zerwanie z rządem Franco. — **11:** w Krakowie jubileusz 70-lecia pracy **Ludwika Solskiego.** — **27:** proces **biskupa gdańskiego** Spletta o zdradę. — **31:** ogłoszenie **dekretu o bibliotekach** i opiece nad zbiorami bibliotecznymi.

LUTY: 1: wprowadzenie **3 dni bezmięsnych** tygodniowo. — **3:** Międzynarodowy **Kongres b. Więźniów Politycznych** w Warszawie. — **7:** pierwsze narady stronnictw politycznych **w sprawie bloku wyborczego.** — **9:** traktat **handlowy z Włochami.** — **14: nota polska do W. Brytanii** w sprawie rozwiązania zagranicznych jednostek wojska polskiego. — **20:** wznowienie **komunikacji lotniczej** Warszawa-Gdańsk i Warszawa-Katowice. — **20:** początek regularnego **wysiedlania Niemców** z Polski. — **21:** utworzenie **Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej.** — **25:** przejęcie części **portu w Szczecinie** od władz radzieckich.

MARZEC: 14: wizyta jugosłowiańskiego marsz. **Tito w Warszawie.** — **16: umowa** kulturalna z Jugosławią. — **18:** pakt przyjaźni i wzajemnej pomocy **z Jugosławią.** — **20:** ograniczenie wyrobu i sprzedaży **ciastek do 3 dni** w tygodniu. — **21—28:** Światowy **Tydzień Młodzieży.** — **22:** wprowadzenie **sądów obywatelskich.** — **23:** ustanowienie **Święta Oświaty** na 1—3 maja.

KWIECIEŃ: 5: otrzymanie **od ZSRR 22 jednostek** wojennych morskich. — **12:** umowa **handlowa z Z. S. R. R.** na 196 mil. dol. — **13:** uroczystości **w Szczecinie.** — **15:** uruchomienie linii lotniczej **Warszawa-Szczecin.** — **25:** Umowa **ze St. Zjednoczonymi o pożyczkę** 90 mil. dol. — **29:** uchwalenie przez K. R. N. **głosowania ludowego** na d. 30. 6. — **30:** powrót do Krakowa z Norymbergi **ołtarza Wita Stwosza.**

MAJ: 12: obchód **w Bydgoszczy 600-lecia** istnienia miasta. — **13:** rozpoczęcie w Warszawie przez akademików **prac nad oczyszczeniem stolicy** z gruzów. — **23—26:** wizyta Prezydenta KRN Bieruta, Premiera Osóbki Morawskiego i marsz. Żymierskiego w Moskwie. — **24:** odkrycie na Grochowie w Warszawie **przedhistorycznego cmentarzyska.** — **25: odnalezienie w Palmirach** zwłok marsz. Rataja i posła Niedziałkowskiego. — **30:** ingres do Warszawy prymasa Polski, **kardynała Hlonda.**

CZERWIEC: 6: uchwała o zniesieniu od 1. 8 **świadczeń rolnych.** — **8:** utworzenie **Rady Szkół Wyższych.** — **8: Dni Kultury** we Wrocławiu. — **9:** Ogólnopolski **Zjazd Geograficzny** we Wrocławiu; Ogólnopolski **Kongres Esperantystów** w Łodzi. — **16:** pierwsze posiedzenie **Rady Teatralnej** przy Ministerstwie Kultury i Sztuki. — **18:** utworzenie w Warszawie **Instytutu Badań Warszawy.** — **23: pogrzeb marsz. Rataja** w Palmirach. — **24:** układ finansowy **z W. Brytanią w sprawie długów** z okresu wojny. — **30: głosowanie ludowe** (głosowało 87,6% uprawn.; odpowiedzi ,,tak": I pyt. o zniesieniu senatu 68%, II pyt. o reformie rolnej i upaństw. przem. 77,1%, III pyt. o granicy na Odrze i Nisie 91,3%).

LIPIEC: 4: odznaczenie gen. Sikorskiego w rocznicę śmierci Krzyżem Grunwaldu. — **9:** wyrok śmierci na b. wielkorządcę Wielkopolski podczas okupacji, **Greisera.** — **11:** utworzenie **Państwowej Rady Wychowania** Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego. — **12:** Zjazd Związku Gospodarczego **18 Miast Morskich.** — **14:** Ogólnopolski **Kongres Rzemiosła** w Bydgoszczy.

Poniedziałek 18 Heleny ces., Klary, (Agapita, Bronisława)	Sierpień 1947	
Wtorek 19 Juliusza, Ludwika, Mariana, (Bolesława)		
Środa 20 Bernarda, Krzysztofa, (Samuela)		
Czwartek 21 Bernarda, Daniela, Joanny		
Piątek 22 Cezarego, Hipolita, (Anastazego, Tymot.)		
Sobota 23 Apolinarego, Filipa, Wiktora		
NIEDZIELA 24 Bartłomieja, Jerzego, (Ptolomeusza)		

Szukaj przyjaciół między takimi, którzy mają więcej pracy, aniżeli sławy i zysków. **Bolesław Prus: Emancypantki.**

Dla serc szlachetnych najwyższą rozkoszą, gdy drugim radość w niedoli przynoszą. **Adam Asnyk: Myśli ulotne.**

Człowiek stworzony jest do szczęścia, cierpienie trzeba zwalczać i niszczyć, jak tyfus i ospę. **Stefan Żeromski: Ludzie bezdomni.**

SIERPIEŃ: 2: otwarcie na Olzie **w Cieszynie** odbudowanego mostu granicznego. — **6:** uruchomienie linii lotniczej **Warszawa—Praga.** — **10:** zakończenie działalności **Związku Patriotów Polskich** w ZSRR. — **12:** wizyta w Polsce Ludwika Saillanta, sekretarza generalnego **Światowej Federacji Związków Zawodowych.** — **20:** Wizyta w Polsce dyrektora generalnego **UNRRA,** La Guardia. — **30:** uruchomienie w Toruniu **największego w Polsce młyna.**

WRZESIEŃ: 1: ponowne ustawienie w Warszawie **pomnika Kilińskiego,** zwalonego przez Niemców; **odznaczenie Krzyżem Grunwaldu** Bydgoszczy, Zamościa i Ostrowia. — **5: nota do Anglii** w sprawie Polskiego Korpusu Przysposobienia. — **8:** uroczystości w Warszawie **ku czci Prezydenta Stefana Starzyńskiego;** wielka **manifestacja religijna** na Jasnej Górze, ślubowanie. — **21:** uchwalenie przez KRN **Narodowego Planu Gospodarczego;** otwarcie **Targów Poznańskich.** — **22:** uchwalenie przez KRN **ordynacji wyborczej;** pierwszy **Kongres autochtonów** w Szczecinie. — **28: Zjazd Naukowo-Literacki** ku czci Prusa i Sienkiewicza w Warszawie. — **30:** otwarcie **wystawy grafiki** polskiej w Moskwie.

PAŹDZIERNIK: 2: zaciągnięcie w Amerykańskim Banku Importowo-Eksportowym **pożyczki 40 milionów dol.** na cele przemysłowe. — **10:** wizyta Premiera Osóbki-Morawskiego i Marszałka Żymierskiego **na Ukrainie.** — **15: dożynki** w Opolu w obecności Prezydenta KRN Bieruta.

LISTOPAD: 9: Kongres Polaków Autochtonów Ziem Odzyskanych w Warszawie. — **10:** pierwsze posiedzenie **Towarzystwa Przyjaciół Ossolineum** we Wrocławiu. — **12:** wyznaczenie **terminu wyborów** na 19. 1. 1947. — **28: układ z Francją** o powrocie do Polski 17000 Polaków, osiadłych we Francji; **umowa PPR i PPS** o jedności działania i współpracy. — **29:** audiencja **Prymasa Polski** kardynała Hlonda w Watykanie.

GRUDZIEŃ: 1—3: Kongres Techników Polskich w Katowicach. — **7: upaństwowienie Teatru Śląskiego** im. Stan. Wyspiańskiego w Katowicach. — **8:** udział Polski **w Kongresie Wszechsłowiańskim** w Belgradzie. — **9:** uruchomienie ponownie **Akademii Wychowania Fizycznego** na Bielanach w Warszawie (dawniej CIWF). — **11:** układ handlowy **Polski z Islandią:** węgiel za wełnę i skóry. — **12: wizyta Elliota Roosevelta,** syna zmarłego prezydenta. — **19: nota Polski do Wielkiej Brytanii** w sprawie wykonywania zobowiązań poczdamskich; uchwalenie przez Radę Ministrów podwyższenia granicy **liczby pracujących w przemyśle prywatnym:** z 50 na 100, 150 i 200. — **22:** nadania **radiostacji raszyńskiej** (Warszawa I) im. Mieczysława Niedziałkowskiego. — **27: nota Polski do Wielkiej Brytanii** o zwrot mienia polskiego. — **29: powrót z Rzymu Prymasa** Polski kardynała Hlonda.

Radio w Polsce

Od r. 1945.

Liczba radioabonentów: 1. 10. 1945 — 88300, 1. 1. 1946 — 168200.

Radiostacje nadawcze: Kraków od 15. 2. 1945 (11 KW), **Katowice** od 1. 3. 1945 (1,4 KW później 5 KW), **Warszawa II** od 16. 3 do 29. 9. 1945 (10 KW), **Poznań** od 3. 6. 1945 (0,4 KW), **Bydgoszcz** od 1. 7. 1945 (0,7 KW), **Warszawa I** (Raszyn) od 19. 8. 1945 (50 KW), **Warszawa III** od 19. 8. 1945 (7,5 KW), **Gdańsk** od 15. 9. 1945 (0,5 KW), **Łódź** od 21. 10. 1945 (10 KW), **Szczecin** od 27. 1. 1946, **Warszawa II** im. Prez. Stef. Starzyńskiego od 1. 12. 1946.

Poniedziałek 25 Grzegorza, Ludwika, (Poncjana)	Sierpień 1947	
Wtorek 26 NMP. Częstochowskiej Konstantego		
Środa 27 Józefa Kalasantego, Małgorzaty		
Czwartek 28 Augustyna, (Aleksego, Sabiny)		
Piątek 29 Ścięcie Jana Chrzcic., (Kandydy)		
Sobota 30 Adaukta i Feliksa, Róży Lim., (Szczęsnego)		
NIEDZIELA 31 Arystyda, Marka, Rajmunda, (Paulina)		

Pierwszy krok do zrzucenia niewoli jest odważyć się być wolnym. Pierwszy krok do zwycięstwa — poznać się na własnej sile.

Tadeusz Kościuszko: Odezwa (1794).

Demokracja i wolność zaczyna się wtedy dopiero, gdy obywatele kraju zamiast żądać reform od państwa w dziedzinie stosunków ekonomicznych i kulturalnych, sami przeprowadzają te reformy mocą dobrowolnej solidarności.

Edward Abramowski: Kooperatywa jako sprawa wyzwolenia ludu pracującego (1911).

Narodowy Plan Gospodarczy

Plan odbudowy gospodarczej w okresie 1. 1. 1946 — 31. 12. 1949

„Celem podniesienia poziomu stopy życiowej mas pracujących przez wyrównanie szkód wojennych, scalenie Ziem Dawnych i Odzyskanych, realizację zasad nowego ustroju gospodarczego" — Krajowa Rada Narodowa uchwaliła dnia 21. 9. 1946 Plan Odbudowy Gospodarczej na najbliższe trzy lata, opierając go o wytyczne liczby podstawowe.

	(W granicach obecnych)	Było w 1938 (9)	Było w 1945	Jest w 1946	Ma być w 1947	Ma być w 1948	Ma być w 1949
Likwidacja odłogów ziemi ornej							
Ziemie Dawne: zasiewy	tys. ha		6825	8233	10755	10955	10955
odłogi	" "		4130	2722	200	—	—
Ziemie Odzyskane: zasiewy	" "		832	1360	3200	4200	4643
odłogi	" "		3811	3283	1443	443	—
Zbiory ważniejszych ziemiopłodów							
Pszenica	tys. q		4500	5200	9800	13400	17800
Żyto	" "		25300	30400	48200	52300	57600
Ziemniaki	" "		149800	178700	278400	289600	306800
Buraki cukrowe	" "		13000	23200	28200	33800	33800
Pogłowie zwierzęce							
Konie	tys. sztuk	3164	1420	1605	1810	2045	2310
Bydło	" "	10015	3350	3850	4425	5075	5800
Trzoda	" "	9795	1702	4000	7150	9400	10500
Owce	" "	1941	710	820	950	1100	1250
Produkcja zwierzęca							
Mleko	mil. litrów	8978	2860	3400	3900	4400	4800
Mięso	tys. t	694	141	269	448	617	754
Tłuszcz wieprzowy	" "	120	18	41	72	150	184
Jaja	mil. sztuk	4000	1500	2500	4000	5000	5500
Drób	tys. t	40	15	25	40	46	52
Ryby słodkowodne	" "	13	4	6	8	10	12
" morskie	" "	20	—	24	45	65	83

Poniedziałek 1 Bronisławy (P.), Augusta, Idziego	Wrzesień 1947	
Wtorek 2 Juliana, Stefana		
Środa 3 Szymona, (Izabeli, Joachima, Doroty)		
Czwartek 4 Rozalii, Róży, (Marcelego)		
Piątek 5 Doroty, Wawrzyńca, (Justyna)		
Sobota 6 Eugeniusza, Zachariasza		
NIEDZIELA 7 Melchiora (P.), Reginy, (Anastazego)		

Tradycja jest puklerzem warstw, w których interesie spoczywa utrzymanie istniejącego porządku rzeczy; myśl krytyczna staje się przyłbicą tych, których dobrobyt jest zależny od dalszego rozwoju sił wytwórczych, pętanych przez istniejącą ustawę społeczną.

Ludwik Krzywicki: Idea a życie (1897).

Każde uczucie żywi się tylko ciągłymi czynami, codziennymi świadczeniami, praktyką codzienną. Nawet maszyna rdzewieje w spokoju, a utrzymuje się codziennym użyciem.

Stanisław Szczepanowski: Idea polska.

Narodowy Plan Gospodarczy (d. c.)		1938 (9)	1945	1946	1947	1948	1949
Przemysł							
Energetyczny: wytworz. energia . .	mil. KWH	3880	—	5300	6000	7000	8000
Węglowy: węgiel	tys. t	38100	—	46000	60000	70000	80000
brykiety	" "	209	—	520	1500	1500	2100
Paliw płynnych: ropa	" "	507	—	130	135	155	195
gaz płynny	" "	44	—	3	5	12	16
Hutniczy : Hutniczy: surówka . .	" "	880	—	650	800	1200	1300
stal surowa	" "	1440	—	1100	1400	1750	2000
cynk	" "	108	—	54	80	90	110
ołów	" "	20	—	8	8	15	20
kadm	ton	—	—	120	120	160	240
Metalowy: parowozy	sztuk	28	—	157	220	270	300
wagony towarowe . . .	"	569	—	7074	10600	13800	14800
samochody ciężarowe . .	"	—	—	—	—	200	3000
motocykle	"	800	—	—	1000	4000	6000
rowery	tys. sztuk	39	—	30	60	80	100
ciągniki	sztuk	—	—	—	300	1200	2000
obrabiarki	"	4536	—	1744	4050	6100	6550
maszyny rolnicze	mil. złot. przedwoj.	18	—	18	28	41	51
Elektrotechniczny: maszyny	" "	14	—	11	20	30	50
aparaty	" "		—	14	23	30	40
radiotechn.	" "	30	—	3	7	12	16
Chemiczny: barwniki	ton	2000	—	1100	1600	1825	2000
nawozy azotowe . . .	tys. t	257	—	180	180	410	410
" fosforowe . . .	" "	165	—	210	360	400	400
karbid	" "		—	31	70	70	70
soda amoniak.	" "	87	—	100	135	180	200
" kaustyczna	" "	30	—	18	40	65	90
mydło	" "	55	—	6	15	18	42
Włókienniczy: tkaniny baweł. . .	mil. metr.	400	—	206	300	340	400
" wełniane . .	" "	40	—	20	32	45	60
" łykowe . . .	" "	65	—	52	52	60	74
" jedwabne . .	" "	23	—	6	9	14	16

Poniedziałek 8 **Narodzenia N. M. P.** Nestora, (Teofila)	**Wrzesień 1947**	
Wtorek 9 Piotra Klawera, (Jacka, Sergiusza)		
Środa 10 Łukasza, Mikołaja		
Czwartek 11 Adolfa, Jacka, Teodory, (Prota)		
Piątek 12 Imienia N. M. P., Gwinona		
Sobota 13 Filipa, (Eugenii, Aleksandra)		
NIEDZIELA **14** Podwyższ. św. Krzyża, Bernarda, Cypriana		

Nie ma takiego rządu, któryby znajdował się w zupełnej niezależności od wchodzących w skład danego państwa klas społecznych. Wpływ ich na ustrój państwowy znajduje się w prostym stosunku do stopnia ich rozwoju politycznego i organizacji.

Ludwik Waryński: Przemówienie (1885).

Prawo człowieka ma swoje źródło w indywidualnej jego naturze, w wolności; powinność z natury socjalnej, z braterstwa wypływa. Między prawami a powinnościami konieczna jest harmonia.

Manifest Towarzystwa Demokratycznego 1836.

Narodowy Plan Gospodarczy (d. c.)		1938 (9)	1945	1946	1947	1948	1949
Przemysł (d. c.).							
Skórzany: przerób skór	tys. t	60	—	14	31	40	50
obuwie	tys. par	2800	—	3300	3300	3500	4000
Papierniczy: papier	tys. t	205	—	150	220	260	260
tektura	,, ,,	42	—	29	36	37	37
Mat. budowlane: cement	,, ,,	1719	—	1300	1450	1600	2000
wapno palone . .	,, ,,	769	—	388	500	790	800
porcelana	,, ,,	.	—	2,7	5	7	10
Ceramiki czerw.: cegły, dachówki .	mil. szt.	1880	—	320	600	1000	1400
Cukrowniczy: cukier	tys. t	491	—	171	287	385	500
Koleje: Parowozy	sztuk	5080	—	2800	3650	5000	6000
Wagony osobowe	,,	10735	—	4000	6000	9500	11200
,, towarowe	tys. sztuk	150	—	105	150	185	200
Samochody ciężarowe	,, ,,	6,8	—	26	27	31	41
osobowe	,, ,,	26	—	15	17	19	21
motocykle	,, ,,	9,9	—	7	8	12	18
Zdolność przeładunkowa portów . . .	mil. t	.	—	8,5	12,4	19,4	24,5
Oświata: szkolnictwo:							
Powszechne: uczniowie	tys.	3340	—	3150	3300	3450	3500
nauczyciele	,,	63	—	71	77	82	88
izby szkolne	,,	52	—	59	65	70	75
Zawodowe dokształcające: uczniów .	,,	110	—	60	78	96	114
klasy . .	,,	2,8	—	1,6	2,1	2,5	2,9
Zawodowe: centr. wyszk. zaw. uczn.	,,	—	—	25	42	54	54
szkoły	jednostki	—	—	14	24	30	30
rolnicze: uczniowie . .	tys.	8,5	—	11	21	30	41
klasy	jednostki	189	—	400	720	1100	1400
przemysłowe: uczniowie .	tys.	48	—	25	30	33	36
klasy . .	jednostki	2169	—	790	850	900	930
gosp.-spółdz.-handl. uczn.	tys.	7,7	—	20	24	28	32
klasy	jednostki	.	—	140	160	175	190
Wyższe: akademickie: studenci . .	tys.	38	—	46	48	51	53
katedry . . .	jednostki	760	—	1400	1440	1490	1540

Poniedziałek 15 N. M. P. Bolesnej Albina, Emila	Wrzesień 1947	
Wtorek 16 Cypriana, Kornela, Łucji		
Środa 17 Justyna, Stygmatów św. Franciszka		
Czwartek 18 Ireny, Józefa, Zofii		
Piątek 19 Konstancji, Marii, Januarego		
Sobota 20 Eustachego, Filipiny, Marty		
NIEDZIELA **21** Mateusza, (Aleksandra, Jonasza)		

Pieniądz daje mnóstwo uciechy w życiu, ale też akurat tyle, a czasami więcej niż uciechy niesie ze sobą i zgryzoty.

Stefan Żeromski: Promień.

Wartość społeczeństwa nie zależy od bezwzględnej liczby mieszkańców, ale od stosunkowej liczby jednostek produkcyjnych i od sił, jakie jednostka wkłada w pracę.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Potrzeba wielkiej myśli dla obudzenia wielkich poświęceń.

Adam Mickiewicz: artykuły.

Narodowy Plan Gospodarczy (d. c.)		1938 (9)	1945	1946	1947	1948	1949
Monopole:							
Spirytus surowy	mil. litr.	86	—	35	70	120	130
Sól : : :	tys. t	417	—	240	290	322	340
Zapałki : :	mil. pud.	37	—	57	66	75	88
Tytoń: przerób surowca	tys. t	19,6	—	5,3	12,7	18,3	18,3
w tym papierosy	mil. sztuk	9366	—	5014	12000	17200	17220
Spożycie na 1 osobę rocznie							
Pszenica	kg	43,4	—	15,0	28,8	33,9	47,0
Żyto :	,,	170,0	—	105,0	148,0	158,0	164,0
Ziemniaki	,,	248,0	—	175,0	202,0	248,0	248,0
Cukier :	,,	12,2	—	7,0	10,8	13,6	17,7
Mięso wołowe	,,	6,9	—	3,0	3,0	3,0	3,1
,, wieprzowe	,,	12,9	—	9,0	15,3	28,0	36,5
Drób :	,,	1,1	—	0,5	1,1	2,4	2,9
Ryby słodkow. i morskie	,,	0,8	—	2,7	2,8	3,0	3,7
Tłuszcze zwierzęce	,,	3,4	—	3,0	3,7	6,0	8,8
Mleko :	litrów	256	—	130	162	176	184
Jaja : :	sztuk	114	—	90	104	240	365
Węgiel :	kg	720	—	1333	1648	1714	1800
Wyroby walcowane	,,	25	—	30	48	53	60
Tkaniny bawełniane	m	10,8	—	6,9	10,4	11,0	11,1
,, wełniane	,,	1,1	—	0,8	1,2	1,7	2,2
,, jedwabne	,,	0,6	—	0,2	0,3	9,0	0,6
Skóra twarda	kg	0,7	—	0,2	0,3	0,6	0,6
Papier :	,,	6,0	—	6,2	8,8	0,4	9,5
Zapałki :	pud.	10	—	24	25	28	28
Papierosy	sztuk	268	—	209	500	703	689
Spirytus :	litr. 100°	2,4	—	1,4	2,9	3,5	4,0
Sól : :	kg	11,1	—	10,0	10,8	11,3	11,4
Wartość odżywcza spożycia art. żywn.	(dla mężcz.)						
Białko :	gramy	131	—	73	107	119	136
Tłuszcze :	,,	60	—	35	46	62	78
Węglowodany	,,	649	—	363	549	583	605
Wartość cieplna	kalorie	3765	—	2142	3180	3644	3950

Poniedziałek 22 Tomasza, (Hipolita, Maurycego)	Wrzesień 1947	
Wtorek 23 Konstantego, Tekli, (Andrzeja)		
Środa 24 N. M. P. od wykupu niewoln., Gerarda		
Czwartek 25 Ładysława z G. (P.), Aurelii, (Kleofasa)		
Piątek 26 Cypriana, Justyny, Wacława		
Sobota 27 Damiana, Kosmy, Marka		
NIEDZIELA 28 Wacława, (Eustachego, Marka)		

Ten, komu nie udało się być bohaterem, niech przynajmniej umie ocenić i uczuć poświęcenie drugich.

Adam Mickiewicz: artykuły.

Życie to wyścig: kto choć na chwilę zatrzyma się, sądząc, że przeszedł bardzo wiele i że należy mu się wypoczynek, ten zostanie bez miłosierdzia wyścigniętym.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Ten zwycięzcą, kto drugim da najwięcej światła od siebie.

Adam Asnyk: Dzisiejszym idealistom.

Polska dzisiejsza

Koleje żelazne: normalnotorowe 22.924 km (w 1939 — 18.483), wąskotorowe 4144 km.

Drogi kołowe: ulepszone 16.760 km, zwykłe twarde 78.470, gruntowe 161.760 km.

Drogi wodne: żeglugowe 3770 km, spławne 4000, sztuczne 1029 km.

Szlaki powietrzne: 12.000 km.

Użytkowanie gruntów (w nawiasie w 1939 r.): grunty orne 53,5% (49), sady i ogrody 1,2% (1,5), łąki i pastwiska 13,2% (17), lasy 22,3% (22), inne grunty i nieużytki 9,8% (10,5).

Zakłady przemysłowe spożywcze: młyny, kaszarnie 7972, piekarnie (bez prywatnych) 917, cukiernicze 201, drożdżownie 18, makaroniarnie 14; konserwy owocowe i jarzynowe 133, mięsne 543, rybne 42; olejarnie 539, browary 328, namiastki kawy 68, wytwórnie win 22, wytwórnie octu 63, przerób ziemniaków 150, cukrownie 52 (i 34 nieczynne).

Kopalnie: węgla kamiennego 67, brunatnego 12, koksownie 11, brykietownie 5; rud żelaznych 19 (i 6 nieczynnych), cynkowe wraz z hutnictwem cynkowym 33, naftowe na 12000 km² (Gorlice od Klęczan po Jasło, Krosno od Jasła do Rymanowa, Sanok, od Rymanowa do granicy).

Hutnictwo: żelazne 22 (i 5 nieczynnych) z 68000 robotników.

Przemysł metalowy: 255 z 76000 robotników.

Przemysł chemiczny: nawozów sztucznych 14, farb i lakierów 19, materiałów wybuchowych 8, gazów technicznych 23, chemii stosowanej 20, przetwórni tłuszczu 39, gumowy i tworzyw sztucznych 24.

Przemysł drzewny 195, tartaki 1830, fabryki sklejek 7.

Inne: huty szklane 91, fabryki porcelany 18, fajansu 4, cegielnie 270, cementownie 15, przemysł skórzany 184.

Monopole: fabryki: Państwowy Monopol Spirytusowy 5 ważniejszych gorzelni; Polski Monopol Tytoniowy 9 fabryk, 4 plantacje tytoniu; Państwowy Monopol Zapałczany 9 fabryk; Polski Monopol Solny 3 kopalnie.

Przemysł, podległy Ministerstwu Przemysłu, ujęty jest w 15 Centralnych Zarządów (przeszło 3500 zakładów):

C. Z. Przemysłu	Węglowego (Katowice, Powstańców 46)	zakładów	564
,, ,, ,,	Hutniczego (Katowice, Lompy 14)	,,	84
,, ,, ,,	Energetycznego (Warszawa, Wilcza 69)	,,	277
,, ,, ,,	Metalowego (Warszawa, Wilcza 69)	,,	217
,, ,, ,,	Elektrotechnicznego (Warszawa, Jasińskiego 4)	,,	60
,, ,, ,,	Zbrojeniowego (Warszawa, Wilcza 69)	,,	23
,, ,, ,,	Materiałów Budowlanych (Warszawa, Wilcza 71)	,,	264
,, ,, ,,	Włókienniczego (Łódź, Kościuszki 4)	,,	712
,, ,, ,,	Papierniczego (Łódź, Śródmiejska 11)	,,	112
,, ,, ,,	Skórzanego (Łódź, Piotrkowska 260)	,,	173
,, ,, ,,	Drzewnego (Warszawa, Wilcza 69)	,,	168
,, ,, ,,	Chemicznego (Warszawa, Lwowska 17)	,,	157
,, ,, ,,	Cukrowniczego (Warszawa, Al. Niepodległości 161/3)	,,	69
,, ,, ,,	Miejscowego	,,	860
,, ,, ,,	Paliw Płynnych (Kraków, Krupnicza 34)	,,	

Poniedziałek 29 Michała Archanioła	**Wrzesień 1947**	
Wtorek 30 Grzegorza, Hieronima, Zofii		
Środa 1 Jana z Dukli (P.), Julii	**Październik 1947**	
Czwartek 2 Aniołów Stróżów, Teofila, Tomasza		
Piątek 3 Teresy od Dz. Jezus, (Kandyda, Dionizego)		
Sobota 4 Franciszka z Asyżu		
NIEDZIELA **5** Placyda, (Apolinarego, Donata)		

Kto ma pustą spiżarnię, niech z ogrodu wyrzuci róże, rumianki i inne głupstwa i niech natomiast posadzi kartofle.

Bolesław Prus: Kroniki.

Każdy dzień stwarza świeży kształt człowieka.

Adam Asnyk: Nad głębiami.

W dziedzictwie po przodkach otrzymujemy nałóg do pracy.

Stefan Żeromski: Ludzie bezdomni.

Ludzie dobrzy sądzą, zaczynając od dobrej strony.

Adam Mickiewicz: Księgi pielgrzymstwa.

Akademie

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI, powstała z Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w r. 1872. Ma za zadanie: 1. twórczą pracę naukową w Polsce popierać i ułatwiać, 2. do pracy tej zachęcać, 3. o ile możności ją zaspokajać i łączyć, 4. gdy potrzeba, nią kierować, 5. o ile podobna, ją nagradzać.

Składa się z czterech wydziałów. Na każdym wydziale liczba członków nie może przenosić 27 czynnych krajowych, 27 czynnych zagranicznych, 32 korespondentów krajowych, 14 korespondentów zagranicznych.

Członkowie czynni Polskiej Akademii Umiejętności:

Zarząd: Prezes Kazimierz Nitsch; wiceprezesi: Stefan Pieńkowski, Władysław Szafer; sekretarz generalny: Tadeusz Kowalski.

I. Wydział Filologiczny: Stan. **Witkowski** (fil. klas.), Tad. **Sinko** (fil. klas.), Kaz. **Nitsch** (j. polski), Juliusz **Kleiner** (hist. lit. polsk.), Stan. **Kot** (hist. kult. w P.), Stan. **Wędkiewicz** (fil. rom.), Gust. **Przychocki** (fil. klas.), Wit. **Klinger** (fil. klas.), Tad. **Kowalski** (fil. orient.), Józ. **Kostrzewski** (prehist.), Tad. **Lehr-Spławiński** (fil. słowiańska), Jerzy **Kuryłowicz** (językozn. indoeur.), Kaz. **Moszyński** (etnol. i etnogr. słow.), Stan. **Pigoń** (hist. lit. polsk.) Tad. **Mańkowski** (hist. szt.), Tad. **Grabowski** (hist. lit. polsk.), Sew. **Hammer** (fil. klas.), Adolf **Chybiński** (muzykol.), Adam **Krokiewicz** (fil. klas.), Wład. **Tatarkiewicz** (filoz.), Wacław **Borowy** (hist. lit. polsk.), Miecz. **Gębarowicz** (hist. szt.), Stan. **Gąsiorowski** (arch. klas.), Witold **Taszycki** (j. polski), Henr. **Ułaszyn** (fil. słow.).

II. Wydział Historyczno-Filozoficzny: Franc. **Bujak** (hist. gosp.), Wład. **Semkowicz** (hist. średniow.), Wład. **Heinrich** (filoz.), Adam **Krzyżanowski** (ekon. polit.), Fryd. **Zoll** (prawo cyw.), Jan **Rutkowski** (hist. gosp.), Jan **Czekanowski** (antropol.), Wład. **Konopczyński** (hist. pol.), ks. Konst. **Michalski** (filoz. chrz.), Jan **Dąbrowski** (hist. średniow.), Jan **Kucharzewski** (hist.), Oskar **Halecki** (hist. Eur. Wsch.), Marian **Kukiel** (hist. wojsk.), Jan **Łukasiewicz** (filoz.), Juliusz **Makarewicz** (prawo karne), Stan. **Kętrzyński** (hist. pol. średn.), Stan. **Grabski** (ekon. polit.), Kaz. **Tymieniecki** (hist. średn.), Adam **Skałkowski** (hist. nowoż.), Ludwik **Piotrowicz** (hist. staroż.), Aleks. **Birkenmajer** (hist. nauk ścisł.), Feliks **Młynarski** (bank.), Rom. **Grodecki** (hist. gospod.), ~~Edw. **Kuntze**~~ (bibliot.), Edw. **Taylor** (ekon. i skarb.).

III. Wydział Matematyczno-Przyrodniczy: Kaz. **Żórawski** (matem.), Stan. Józ. **Thugutt** (mineral.), Wacł. **Sierpiński** (matem.), Wład. **Szafer** (botan.), Tad. **Banachiewicz** (astron.), Wojciech **Świętosławski** (chem. fiz.), Eug. **Romer** (geogr.), Czesł. **Białobrzeski** (fiz. teoret.), Stef. **Pieńkowski** (fiz. dośw.), Konst. **Zakrzewski** (fiz. dośw.), Bol. **Hryniewiecki** (system i geogr. rośl.), Maksym. **Huber** (mech. teoret.), Jan Wacł. **Stach** (przyr.), Edm. **Malinowski** (genet. i hod. rośl.), ~~Kar. **Bohdanowicz**~~ (geol. stos.), Julian **Tokarski** (mineral. i petrogr.), Stan. **Kulczyński** (morfol. i system. rośl.), Jerzy **Szuszko** (chem. org.), Kaz. **Kuratowski** (matem.), Wiktor **Lampe** (chem. org.), Jan **Weyssenhoff** (fiz. teoret.), Kaz. **Bassalik** (fizjol. rośl.).

IV. Wydział Lekarski: Witold **Chodźko** (hig. i med. społ.), Stef. **Dąbrowski** (chem. lekarska), Henr. **Hoyer** (anat. porówn.), Józ. **Markowski** (anat. opis.), Stan. **Maziarski** (histol.), Jan **Mazur-**

Poniedziałek 6 Brunona, Emila, Marii Fr., Romana	**Październik 1947**	
Wtorek 7 **N. M. P. Różańcowej,** Julii, Justyny, Marka		
Środa 8 Nestora, Pelagii, (Brygidy)		
Czwartek 9 Ludwika, (Dionizego)		
Piątek 10 Franciszka B., (Paulina, Dobromiły)		
Sobota 11 **Macierzyństwa M. B.,** Emiliana, (Aldony)		
NIEDZIELA **12** Eustachego, Maksymiliana, Serafina		

Każdy pragnie być szczęśliwy, ale gdy zechcesz zrobić, ażeby wszyscy byli szczęśliwi, każdy będzie cię chwytał za ręce, jak człowiek, któremu chory ząb wyjmują. **Bolesław Prus: Faraon.**

Ten najbardziej bywa gadatliwy, co nie ma właśnie nic do powiedzenia. **Adam Asnyk: Myśli ulotne.**

Życie bez wielkiego czynu jest nędzą i głupstwem.
Stefan Żeromski: Popioły.

kiewicz (psychiatra), Wit. **Orłowski** (chor. wewn.), Adam **Wrzosek** (historia medyc.), Rudolf **Weigl** (bakteriol.), Ksaw. **Lewkowicz** (pediatria), Julian **Nowak** (medyc. weteryn.), Maks. **Rutkowski** (chir.), Jan **Olbrycht** (medyc. sądowa), Franc. **Walter** (dermatol. i wen.), Witold **Kapuściński** (okulista), Franc. **Czubalski** (fizjol.), Adam **Czyżewicz** (ginekol.).

W r. 1946 było nadto członków czynnych zagranicznych na Wydziale I — 20, II — 16, III — 24, IV — 8; korespondentów zaś krajowych na I — 32, II — 28, III — 31, IV — 27, zagranicznych na I — 12, II — 13, III — 11 i IV — 3.

TOWARZYSTWO NAUKOWE WARSZAWSKIE powstało w 1907 r. Ma na celu rozwój i popieranie badań naukowych we wszystkich gałęziach wiedzy czystej i stosowanej.

Składa się z 5 wydziałów: językoznawstwa i historii literatury; nauk historycznych, społecznych i filozoficznych; nauk matematyczno-fizycznych; nauk biologicznych; nauk technicznych; nadto ma 3 sekcje: nauk prawniczych i ekonomicznych, nauk lekarskich i nauk rolniczych. Liczba członków wynosi 375.

AKADEMIA NAUK TECHNICZNYCH powstała w 1920 r. — dla popierania nauk technicznych oraz związanych z nimi matematyczno-fizycznych.

Składa się z czterech wydziałów. Na każdym wydziale liczba członków nie może przekraczać 20.

POLSKA AKADEMIA LITERATURY powołana została do życia 29. IX. 1933 uchwałą Rady Ministrów.

Zadaniem P. A. L. jest 1. reprezentować polskie piśmiennictwo artystyczne; 2. występować z inicjatywą poczynań, zdążających do podniesienia poziomu literatury polskiej i opieki nad literatami, 3. współdziałać z Rządem we wszystkich jego poczynaniach dla dobra kultury i sztuki polskiej; 4. wypowiadać opinię na życzenie władz państwowych w sprawach dotyczących języka, literatury i kultury polskiej; 5. przyznawać nagrody literackie oraz stypendia dla literatów; 6. podejmować wszelkiego rodzaju wydawnictwa, poświęcone rozwojowi polskiej sztuki literackiej; 7. wyróżniać utwory literackie i decydować o przyznaniu im kwalifikacji: ,,odznaczone przez Polską Akademię Literatury".

Akademia składała się początkowo z 15 członków dożywotnich, ustawą z dn. 14. 7. 1937 r. uchwaloną przez Izby Ustawodawcze, powiększono liczbę członków do 21.

ŻYCIE KULTURALNE W POLSCE PRZED WOJNĄ.

SZKOŁY: przedszkola 1506 (75 tys. dzieci), powszechne 28881 (4953 tys.), ćwiczeń 40 (11 tys.), specjalne 110 (13 tys.), średnie ogólnokształcące 789 (234 tys.), kształcenia nauczycieli 74 (7 tys.), zawodowe typu zasadniczego 717 z 1216 wydziałami (91 tys.), zawodowe dokształcające 641 (120 tys.), ludowe rolnicze 152 (6 tys.), wyższe 28 (50 tys. młodzieży).

NAUCZYCIELE: 89131, w tym: szkół powszechnych 77643, średnich ogólnokształcących 6483, zawodowych 2495, wyższych 2460.

ŻYCIE KULTURALNE miało: bibliotek oświatowych stałych 8982, muzeów 175, domów ludowych 927, teatrów ludowych 1037, teatrów 103, kin 807 (288 tys. miejsc), czasopism 2692 (w tym dzienników 184, tygodników 422).

Poniedziałek 13 Edwarda, Mikołaja, Teofila	**Październik 1947**	
Wtorek 14 Dominika, Kaliksta, (Ewarysta)		
Środa 15 Brunona, Tekli, Teresy, (Jadwigi)		
Czwartek 16 Jadwigi (P.), Ambrożego, Pawła		
Piątek 17 Małgorzaty, Mariana, (Jadwigi)		
Sobota 18 Juliana, Łukasza		
NIEDZIELA **19** Piotra z Alk., (Pelagii)		

Miłość między ludzi należy siać, jak złote zboże, a kąkol nienawiści trzeba wyrywać i deptać nogami.

Stefan Żeromski: Ludzie bezdomni.

Nawet dobre, bezinteresowne czyny niepokoją nas, jeżeli nie rozumiemy ich pobudek i celów.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Dla braku ciągłych i drobnych poświęceń nie mają potem skutku ogólne chwilowe poświęcenia. **Adam Mickiewicz: artykuły.**

Współcześni polscy... *ur. po 1900*

POECI I LITERACI: Andrzejewski Jerzy . **Baczyński** Krzysztof (Jan Bugaj) 1920—44. **Balicki** St. W. . **Bąk** Wojciech 1907. **Bieńkowski** Z. . **Boguszewska** Helena . **Borsukiewicz** S. . **Brandys** K. . **Braun** Jerzy Bron. 1901. **Broszkiewicz** Jerzy . **Choromański** Michał 1904. **Czechowicz** Józef 1903—39. **Czereśniewski** Wawrzyniec . **Czuchnowski** Marian 1909. **Dobrowolski** St. Rysz. . **Dygat** Stan. . **Faszyński** J. . **Flukowski** Stefan 1902. **Fodor** W. . **Gajcy** Tad. (Karol Topornicki) 1920—44. **Gałczyński** Konst. Ildefons 1906. **Gil** Franc. . **Gołba** Kaz. 1904. **Górska** Halina ? —1943. **Gronowicz** Ant. . **Grzybowska** Krystyna . **Hollender** Tad. ? —1943. **Hołuj** Tad. . **Jarochowska** Maria . **Jastruń** Miecz. . **Jędrkiewicz** Mich. 1916—45. **Kaltenberg** Leon . **Karczewska** Wanda . **Karpiński** Światopełk 1909—40. **Kołoniecki** Roman 1905. **Kornacki** J. . **Korzeniewski** Bogdan . **Kosidowski** Z. . **Kott** Jan 1914. **Kruczkowski** Leon 1900. **Kubacki** Wacław . **Kubiak** Tad. . **Kurek** Jalu 1904. **Kuryluk** Karol . **Kwiecińska** Alina Maria 1904—194?. **Lec** Jerzy Ant. . **Liebert** Jerzy 1904—31. **Lisiewicz** Miecz. . **Łopalewski** Tad. 1900. **Łaszkiewicz** Stefan . **Łobaczewska** Stefania . **Łobodowski** Józef 1909. **Łukasiewicz** Stan. . **Malewska** Hanna . **Meissner** Janusz 1901. **Miłosz** Czesław 1911. **Mortkowicz-Olczakowa** Hanna 1905. **Nędza-Kubiniec** S. . **Otwinowski** Stefan 1910. **Paczkowski** Jerzy 1909. **Pasternak** Leon . **Pawlikowski** T. **Piechal** Marian 1905. **Piątek** Stan. . **Polewka** Adam . **Promiński** Marian . **Przyboś** Julian 1901. **Pruszyński** Ksaw. . **Putrament** Jerzy 1911. **Rembek** Stan. . **Rostworowski** Jan . **Rudnicki** Adolf . **Rusinek** Michał 1904. **Rymkiewicz** Aleks. 1914. **Sebyła** Wład. 1902. **Słonczyńska** Anna 1902. **Stępowski** Janusz 1900. **Straszewicz** Czesław ? —1940. **Swinarski** Artur Marian 1901. **Szczawiej** Jan . **Szemplińska** Elżbieta 1910. **Szenwald** Lucjan 1910—45. **Szmaglewska** Seweryna . **Sztaudyngier** Jan . **Świrszczyńska** Anna . **Uniłowski** Zbigniew 1909—37. **Ważyk** Adam . **Wedow** Janusz . **Włodek** Adam 1921. **Wyka** Kaz. . **Zagórski** Jerzy 1907. **Zawieyski** Jerzy . **Zukrowski** Wojciech 1916. **Żywina** Józef . **Słobodnik** Włodz. 1900. **Kubisz** Paweł . **Dobraczyński** Jan . **Rymkiewicz** Wład. . **Szewczyk** Wilhelm . **Korczakowska** Jadwiga 1906. **Krzywicka** Irena 1903. **Połczyński-Janta** Aleks. 1908.

MALARZE I RZEŹBIARZE: Bylina Michał 1904. **Cybis** Jan Gotard . **Duklan** Edward . **Eibisch** Eugeniusz . **Jędrzejewski** Aleks. 1903. **Karny** Alfons 1901. **Kicha** E. . **Michalak** . **Palessa** Wacław 1902. **Puget** Jacek 1904. **Rudnicki** Z. . **Rak** . **Rzepiński** Czesław 1905. **Szczepański** Stan. . **Śledzińska** W. . **Żuławski** Marek 1908. **Armezowski** Leon . **Fedkowicz** . **Hiller** Karol . **Kowarski** Felicjan . **Just** Stefan . **Kuśnierz** Edward . **Masiak** . **Augustynowicz-Dąbrowska** Wład. 1901. **Bielawski** Wacław 1906. **Barcz** Bol. 1906. **Gajewski** Teodor 1902. **Girs** Anatol 1904. **Goryńska** Wikt. 1902. **Korolkiewicz** Józef 1902. **Lisowski** Ludw. 1907. **Manteufel** Edw. 1908. **Rzepiński** Cz. 1905.

MUZYCY: Bacewiczówna Grażyna . **Palester** Roman 1907. **Panufnik** Antoni . **Perkowski** Piotr 1902. **Szeligowski** . **Witkomirski** Kaz. 1901. **Bursa** Lech K. 1904. **Dubiska** Irena 1902. **Gadomski** Henr. 1907. **Kondracki** Michał 1902. **Konior** Konrad 1905. **Kowalski** Tadeusz 1904. **Latoszewski** Zygm. 1902. **Mantel** Wilh. 1906. **Mierzejewski** Miecz. 1905. **Ochlewski** .

Poniedziałek **20** Jana Kantego (P.), Ireny, (Marty)	**Październik 1947**	
Wtorek 21 Urszuli, (Celiny, Hilariona)		
Środa 22 Filipa, Korduli, Marii, Salomei		
Czwartek 23 Ignacego, Romana, Seweryna		
Piątek 24 Marcina, Rafała Arch., Fortunata		
Sobota 25 Bonifacego, Hilarego, Kryspina		
NIEDZIELA **26** **Chrystusa Króla,** Ewarysta, Łucjana		

Jest na dnie ludzkiego serca robak, który mąci spokojność świata, wyradza gwałt i wiekowe nienawiści, a nazywa się on: nieposzanowanie cudzej osobowości. **Bolesław Prus: Kroniki.**

Bohaterstwo śmierci nie jest miarą doskonałą doskonałości duszy.
Stefan Żeromski: Róża.

Szczęśliwe kraje, gdzie czyn wszelki ojczyznę wzbogaca i gdzie myśl każda jej triumfom służy. **Adam Asnyk: Szczęśliwe ludy!**

Wyższe uczelnie

UNIWERSYTETY:

Jagielloński w Krakowie — założony w 1364 r. przez Króla Kazimierza Wielkiego.
Wydziały: teologiczny, prawny, lekarski ze studium farmaceutycznym, rolniczy ze studium spółdzielczym, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 11500 stud.)

Warszawski — założony w 1816 r. przez ministra Potockiego.
Wydziały: teologiczny katolicki, teologiczny ewangelicki, prawny, lekarski, farmaceutyczny, weterynaryjny, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny ze studium pedagogicznym. (W r. 1945/6 — 5000 stud.)

Łódzki — utworzony 11. 6. 1945 r.
Wydziały: prawno-ekonomiczny, lekarski, farmaceutyczny, stomatologiczny, rolniczo-leśny, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 5200 stud.)

im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie — utworzony 23. 10. 1944.
Wydziały: lekarski, farmaceutyczny, weterynaryjny, rolny, przyrodniczy. (W r. 1945/6 — 6000 stud.)

Poznański — założony w 1903 jako niemiecka Akademia Królewska, w 1918 r. przekształcona na uniwersytet polski.
Wydziały: prawno-ekonomiczny, lekarski ze studium stomatologicznym, rolniczo-leśny, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 5500 stud.)

im. Mikołaja Kopernika w Toruniu — utworzony 19. 9. 1945 r.
Wydziały: prawa i nauk społecznych, matematyczno-przyrodniczy, humanistyczny, sztuk pięknych. (W r. 1945/6 — 1560 stud.)

Wrocławski — utworzony 19. 9. 1945 r.
Wydziały: prawno-administracyjny, lekarski z farmacją, weterynaryjny, rolniczy z ogrodnictwem, matematyczno-fizyczno-chemiczny, przyrodniczy, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 1300 stud.)

Katolicki w Lublinie — założony w 1919 r.
Wydziały: teologiczny, prawa kanonicznego, filozofii chrześcijańskiej, prawa świeckiego, humanistyczny. (W r. 1945/6 — 1200 stud.)

POLITECHNIKI:

Warszawska — istniała od 1824 do 1832, wznowiona w 1898 r.
Wydziały: architektury, inżynierii lądowej, mechaniczny, elektrotechniczny, chemiczny, geodezyjny. (W r. 1945/6 — 1920 stud.)

Łódzka — utworzona 11. 6. 1945 r.
Wydziały: mechaniczny, elektrotechniczny, chemiczny z oddziałem włókienniczym. (W r. 1945/6 — 1520 stud.)

Wrocławska — utworzona 19. 9. 1945.
Wydziały: budowlany z oddziałami inżynierii wodnej i lądowej oraz architektury; budowy maszyn i elektrotechniki, matematyczno-fizyczno-chemiczny. (W r. 1945/6 — 800 stud.)

Gdańska we Wrzeszczu — utworzona 11. 6. 1945 r.
Wydziały: architektury, inżynierii lądowej, budowy okrętów, mechaniczno-elektrotechniczny, chemiczny. (W r. 1945/6 — 1800 stud.)

Śląska w Gliwicach — utworzona 11. 6. 1945 r.
Wydziały: inżynieryjno-budowlany, mechaniczny, elektrotechniczny, chemiczny, hutniczy. (W r. 1945/6 — 2380 stud.)

Poniedziałek 27 Sabiny, (Florencjusza, Wincentego)	**Październik 1947**	
Wtorek 28 Anastazji, Szymona, Tadeusza		
Środa 29 Maksymiliana, (Euzebii, Narcyza)		
Czwartek 30 Alfonsa R., Marcela, (Edmunda), Ignacego		
Piątek 31 (Antoniego, Lucyli, Augustyna)		
Sobota **1** **Wszystkich Świętych,** Cezarego, Marcela	**Listopad 1947**	
NIEDZIELA **2** **Dzień Zaduszny,** Ambrożego, Bogdana		

Wzdychać do wykonania i nic nie czynić — to nie pochwała.
Stefan Żeromski: Uroda życia.

Jesteśmy bardzo młodym społeczeństwem, dzięki czemu każdy z nas ma trochę za dużo wiary we własne przekonania, a trochę za mało szacunku dla cudzych. **Bolesław Prus: Patriotyzm (1886).**

Gdy uczciwi ludzie umywają ręce od wszystkiego, pozostawiają wolne pole tym, co nie mając skrupułów idą i zwyciężają z krzywdą ogółu. **Adam Asnyk: Cola Rienzi.**

AKADEMIE:

Górnicza w Krakowie.
Wydziały: architektury, inżynierii lądowej i wodnej, górniczy, hutniczy, geologiczno-górniczy, elektro-mechaniczny, komunikacyjny. (W r. 1945/6 — 2900 stud.)

Lekarska w Gdańsku — utworzona 19. 10. 1945 r.
Wydziały: lekarski, farmaceutyczny. (W r. 1945/6 — 240 stud.)

Stomatologiczna w Warszawie. (W r. 1945/6 — 320 stud.)

Handlowa w Krakowie. (W r. 1945/6 — 2150 stud.)

Handlowa w Poznaniu. (W r. 1945/6 — 1870 stud.)

Nauk Politycznych w Warszawie.
Wydziały: administracyjny, społeczny, finansowo-ekonomiczny, konsularno-dyplomatyczny. (W r. 1945/6 — 480 stud.)

Nauk Politycznych w Sopocie (oddział warszawskiej).

Sztuk Pięknych w Krakowie — założona w 1818 r.

Sztuk Pięknych w Warszawie — założona w 1922 r.

Wychowania Fizycznego (dawniej CIWF) w Warszawie (Bielany).

SZKOŁY GŁÓWNE:

Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.
Wydziały: rolniczy, leśny, ogrodniczy, studium pedagogiczne, studium gospodarstwa domowego. (W r. 1945/6 — 1100 stud.)

Handlowa w Warszawie. (W r. 1945/6 — 1930 stud.)

Handlowa w Łodzi (filia warszawskiej).

WYŻSZE SZKOŁY (nieakademickie).

Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. Wawelberga i Rotwanda w Warszawie.
Wydziały: budowy maszyn, elektrotechniczny, telekomunikacyjny. (W r. 1945/6 — 800 stud.)

Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu. (W r. 1945/6 — 350 stud.)

Dziennikarska w Warszawie.

Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi (w Łagiewnikach) — 20. 9. 1945 r. (W r. 1945/6 — 480 stud.)

Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie. (W r. 1945/6 — 320 stud.)

Handlu Morskiego w Gdyni (w Sopocie).

Handlowo-Administracyjna w Częstochowie (W r. 1945/6 — 220 stud.)

Nauk Społecznych (T. U. R.) w Krakowie. (W r. 1945/6 — 200 stud.)

Sztuk Pięknych w Sopocie.

Pedagogiczna w Oliwie.

Techniczna w Częstochowie.

RÓŻNE.

Państwowa Szkoła Inżynierska w Poznaniu.

Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych i Administracyjnych w Katowicach. (W r. 1945/6 — 660 stud.)
Wydziały: organizacji przemysłu, administracji publicznej.

Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach (6. 6. 45).

Państwowe Konserwatorium Muzyczne w Warszawie.

Państwowe Konserwatorium Muzyczne w Łodzi (24. 3. 45).

Państwowe Konserwatorium Muzyczne w Katowicach (1. 4. 45).

Listopad 1947		
Poniedziałek 3 Huberta, (Sylwii, Hilarego, Cezarego)		
Wtorek 4 Karola Boromeusza		
Środa 5 Bogumiła, Elżbiety, Zachariasza, (Sławomira)		
Czwartek 6 Leonarda, (Feliksa, Sewera)		
Piątek 7 (Adolfa, Antoniego, Nikandra)		
Sobota 8 Sewera, (Gotfryda, Wiktoryna)		
NIEDZIELA **9** Teodora, Ursyna, (Aleksandra)		

Sprawiedliwe jest to, że silni mnożą się i rosną, a słabi giną, inaczej świat stałby się domem inwalidów, co dopiero byłoby niesprawiedliwością. **Bolesław Prus: Lalka.**

Każda epoka ma swe własne cele i zapomina o wczorajszych snach. **Adam Asnyk: Do młodych.**

Kraj i człowiek bezładny wewnątrz — upada.

Adam Mickiewicz: listy.

DZIEŃ MIESIĄCA (1)				(2)
7	14	21	28	1
				2
6	13	20	27	3
				4
5	12	19	26	5
				6
4	11	18	25	7
				8
3	10	17	24	9
				10
2	9	16	23	11
				12
1	8	15	22	13
				14

MIESIĄC (3)	
STYCZEŃ	PAŹDZIERNIK
STYCZEŃ przest.	KWIECIEŃ LIPIEC
	WRZESIEŃ GRUDZIEŃ
CZERWIEC	
LUTY MARZEC	LISTOPAD
LUTY przest.	SIERPIEŃ
MAJ	
STYCZEŃ	PAŹDZIERNIK

DZIEŃ TYGODNIA (4)	SETKI LAT (5)	
sobota	5	16
piątek	12	20
czwartek		
środa	6	
wtorek	13	
poniedziałek		
niedziela		
sobota	7	17
piątek	14	
czwartek		
środa		
wtorek	1	15
poniedziałek	8	
niedziela		
sobota		
piątek	2	18
czwartek	9	
środa		
wtorek		
poniedziałek	3	
niedziela	10	
sobota		
piątek		
czwartek	4	15
środa	11	19
wtorek		
poniedziałek		
niedziela	5	16
	12	20

ROK

□ lata przestępne.

(6)	(7)	
1		
2	05 11 [16] 22 33 39 [44] 50	61 67 [72] 78 89 95
3		
4	[04] 10 21 27 [32] 38 49	55 [60] 66 77 83 [88] 94
5		
6	09 15 [20] 26 37 43 [48]	54 65 71 [76] 82 93 99
7		
8	03 [08] 14 25 31 [36] 42	53 59 [64] 78 81 87 [92] 98
9		
10	02 13 19 [24] 30 41 47	[52] 58 69 75 [80] 86 97
11		
12	01 07 [12] 18 29 35 [40] 45	57 63 [68] 74 85 91 [96]
13		
14	00 06 17 25 [28] 34 45	51 [56] 62 73 79 [84] 90

Wieczny kalendarz

Przyłóż linijkę i połącz **dzień** miesiąca (1) z linią **miesiąca** (3). Odczytaj liczbę na linii (2). Podobnie połącz linię **setek** lat (5) z linią **roku** (7) i odczytaj, co wskaże linia między nimi (6). Połącz liczby, odczytane na linii (2) i (6), a wtedy na linii **dni tygodnia** (4) znajdziesz poszukiwaną nazwę dnia. Np. w jakim dniu tygodnia przypada **10 listopada 1947?** Na linii (2) odczytujemy 9, na linii (6) odczytujemy 11, a więc na linii (4) wypadnie **poniedziałek.**

	Listopad 1947	
Poniedziałek 10 Andrzeja z Aw., (Leona)		
Wtorek 11 Bartłomieja, Marcina		
Środa 12 Izaaka (P.), Krystyna, Marcina, (Witolda)		
Czwartek 13 Stanisława Kostki (P.), Mikołaja		
Piątek 14 Józefata K. (P.), Wawrzyńca		
Sobota 15 Eugeniusza, Gertrudy, Leopolda		
NIEDZIELA **16** **NMP. Ostrobramskiej,** Edmunda, (Marka)		

Od chwili, kiedy zaczynasz żyć i działać świadomie, staraj się przede wszystkim być użytecznym, później staraj się o własną doskonałość, a dopiero w końcu o własne szczęście.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Tylko ten głosi prawdę, godną posłuchu, która wzywa do walki o każdego cierpiącego człowieka.

Stefan Żeromski: Słowo o bandosie.

Kto obrał niezwykłe drogi, musi się zbroić na ból i męczarnie.

Adam Asnyk: Prometeusz.

Skróty nazw

AK Armia Krajowa. **AL** Armia Ludowa. **AZS** Akademicki Związek Sportowy.

BBC („bibisi") British Broadcasting Company (Brytyjskie Towarzystwo Radiowe). **BBWR** Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem. **BCH** Bataliony Chłopskie. **BGK** Bank Gospodarstwa Krajowego. **BGS** Bank Gospodarstwa Spółdzielczego. **BOS** Biuro Odbudowy Stolicy. **BSRR** Białoruska Socjalistyczna Republika Radziecka.

CAKOS Centralny Akademicki Komitet Odbudowy Stolicy. **CARE** Cooperative of American Remittences for Europe (Spółdzielnia Przesyłek Amerykańskich dla Europy). **CHD** Chrześcijańska Demokracja. **CHTPD** Chłopskie Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. **CIWF** Centralny Instytut Wychowania Fizycznego. **CKZZ** Centralny Komitet Związków Zawodowych. **CPO** Centrala Poszukiwania Osób. **CSR** Czesko-Słowacka Republika. **CUP** Centralny Urząd Planowania.

DOK Dowództwo Okręgu Korpusu. **DOS** Dyrekcja Odbudowy Stolicy. **DzURP** Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

GG Generalna Gubernia. **GRN** Gminna Rada Narodowa.

IPS Instytut Propagandy Sztuki.

KBW Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego. **KCZZ** Komitet Centralny Związków Zawodowych. **KKO** Komunalna Kasa Oszczędności. **KMPCK** Koło Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża. **KNAPP** Komitet Narodowy Amerykanów Polskiego Pochodzenia (w St. Zjedn.). **KOP** Korpus Ochrony Pogranicza. **KOS** Komitet Odbudowy Stolicy. **KRN** Krajowa Rada Narodowa.

LM Liga Morska. **LMK** Liga Morska i Kolonialna. **LOPP** Liga Obrony Powietrznej Państwa.

MAH Ministerstwo Aprowizacji i Handlu. **MAP** Ministerstwo Administracji Publicznej. **MBP** Ministerswo Bezpieczeńswa Publicznego. **MIP** Ministerstwo Informacji i Propagandy. **MKS** Ministerstwo Kultury i Sztuki. **MO** Milicja Obywatelska. **MOK** Ministerstwo Odbudowy Kraju. **MON** Ministerstwo Obrony Narodowej. **MPOS** Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej **MPT** Ministerstwo Poczty i Telegrafu. **MRN** Miejska Rada Narodowa. **MRRR** Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych. **MSW** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Spraw Wojskowych. **MSZ** Ministerstwo Spraw Zagranicznych. **MWRiOP** (ob. WRiOP). **MZK** Miejskie Zakłady Komunikacyjne. **MZO** Ministerstwo Ziem Odzyskanych.

ND Narodowa Demokracja. **NIKP** Najwyższa Izba Kontroli Państwa. **NROS** Naczelna Rada Odbudowy Stolicy. **NSZ** Narodowe Siły Zbrojne. **NTA** Najwyższy Trybunał Administracyjny.

OK („okej") = all correct, wszystko w porządku. **OLK** Obywatelska Liga Kobiet. **OLOW** Obywatelska Liga Odbudowy Warszawy. **OMTUR** Organizacja Młodzieży Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych. **ONR** Obóz Narodowo-Radykalny. **ONZ** Organizacja Narodów Zjednoczonych. **ORMO** Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej. **OZN** (Ozon) Obóz Zjednoczenia Narodowego.

PAL Polska Akademia Literatury albo Polska Armia Ludowa. **PAP** Polska Agencja Prasowa. **PAR** Polska Agencja Reklamy. **PAST** Polska Akcyjna Spółka Telefoniczna. **PAT** Polska Agencja Telegraficzna. **PAU** Polska Akademia Umiejętności. **PBR** Państwowy Bank Rolny. **PCH** Państwowa Centrala Handlowa. **PCK** Polski Czerwony Krzyż. **PIP** Polska Informacja Prasowa. **PIST** Państwowy Instytut

Poniedziałek **17** Salomei (P.), Grzegorza, Hugona	**Listopad 1947**	
Wtorek **18** Romana, (Anieli, Tomasza)		
Środa **19** Elżbiety, Felicjana, Hipolita		
Czwartek **20** Anatola, Eustachego, Feliksa		
Piątek **21** **Ofiarowanie N. M. P.,** Konrada, (Janusza)		
Sobota **22** Cecylii, (Filomena, Marka)		
NIEDZIELA **23** Klemensa, (Felicyty, Lukrecji)		

Nie triumfuje przemoc, choć zwycięża.

Adam Asnyk: Upomnienie.

Każdemu łatwiej — we własnym przekonaniu — kierować państwem lub armią, aniżeli jednokonną biedką.

Bolesław Prus: Kroniki.

Gotując się do przyszłości, potrzeba zwrócić się myślą w przeszłość, ale tyle tylko, o ile człowiek, gotujący się do przeskoczenia rowu, wraca się w tył, aby się tym lepiej rozpędzić.

Adam Mickiewicz: Księgi Pielgrzymstwa.

Sztuki Teatralnej. **PIW** Państwowy Instytut Wydawniczy. **PKO** Pocztowa Kasa Oszczędności. **PKP** Polskie Koleje Państwowe. **PKS** Państwowa Komunikacja Samochodowa. **PKWN** Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego. **PMS** Polska Macierz Szkolna albo Państwowy Monopol Spirytusowy. **PMT** Państwowy Monopol Tytoniowy. **POS** Państwowa Odznaka Sportowa. **PPOK** Premiowa Pożyczka Odbudowy Kraju. **PPR** Polska Partia Robotnicza. **PPS** Polska Partia Socjalistyczna. **PRN** Powiatowa Rada Narodowa. **PROŁuż** Polski Ruch Obrony Łużyc. **PSL** Polskie Stronnictwo Ludowe. **PSS** Powszechna Spółdzielnia Spożywców. **PUR** Państwowy Urząd Repatriacyjny. **PUS** Państwowy Urząd Samochodowy. **PW** Przysposobienie Wojskowe. **PWK** Polska Wystawa Krajowa albo Przysposobienie Wojskowe Kobiet. **PWKS** Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. **PWPW** Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych. **PZUW** Państwowy Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych. **PZH** Państwowy Zakład Higieny. **PZWS** Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych.

RADAR Radio Detection And Ranging (Wykrywanie i określanie położenia przez radio). **RNOW** Rada Naczelna Odbudowy Warszawy. **RTPD** Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci.

SAP Socjalistyczna Agencja Prasowa. **SARP** Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej. **SD** Stronnictwo Demokratyczne. **SGH** Szkoła Główna Handlowa. **SGGW** Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego. **SKRK** Społeczny Komitet Radiofonizacji Kraju. **SL** Stronnictwo Ludowe. **SOK** Straż Ochrony Kolei. **SP** Stronnictwo Pracy. **SPB** Spółdzielnia Przemysłowo-Budowlana.

TBS Towarzystwo Burs i Stypendiów. **TCL** Towarzystwo Czytelń Ludowych. **TKKT** Towarzystwo Krzewienia Kultury Teatralnej. **TKT** Towarzystwo Kursów Technicznych. **TNSW** Towarzystwo Nauczycieli Szkół Wyższych. **TNW** Towarzystwo Naukowe Warszawskie. **TUL** Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych. **TUR** Towarzystwo Uniwersytetów Robotniczych.

UB Urząd Bezpieczeństwa. **UNESCO** United Nations Education, Science and Culture Organisation (Organizacja Narodów Zjednoczonych dla spraw oświaty, nauki i kultury). **UNRRA** United Nation Reliei Rehabilitation Administration (Zarząd Zjednoczonych Narodów dla pomocy i odbudowy). **USA** United States of America (Stany Zjednoczone Ameryki). **USRR** Ukraińska Socjalistyczna Republika Radziecka.

WAN Wydział Administracji Nieruchomości. **WF** Wychowanie Fizyczne. **WiN** Wolność i Niepodległość. **WINO** Wojskowy Instytut Naukowo-Oświatowy. **WRiOP** (Ministerstwo) Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. **WRN** Wojewódzka Rada Narodowa, albo Wolność, Równość, Niepodległość.

YMCA Young Men Christian Association (Związek Młodych Chrześcijan). **YWCA** Young Women Christian Association (Związek Młodych Chrześcijanek).

ZAIKS Związek Autorów i Kompozytorów Scenicznych. **ZASP** Związek Artystów Scen Polskich. **ZGMM** Związek Gospodarczy Miast Morskich. **ZHP** Związek Harcerstwa Polskiego, **ZMD** Związek Młodzieży Demokratycznej. **ZMW** Związek Młodzieży Wiejskiej. **ZOM** Zakłady Oczyszczania Miasta. **ZNP** Związek Nauczycielstwa Polskiego. **ZPNZ** Zarząd Państwowy Nieruchomości Ziemskich. **ZSRR** Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich. **ZUS** Zakład Ubezpieczeń Społecznych. **ZUWZND** Związek Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację. **ZWM** Związek Walki Młodych.

	Listopad 1947	
Poniedziałek 24 Aleksandra, Flory, Jana, Romana		
Wtorek 25 Erazma, Katarzyny		
Środa 26 Jana, Leonarda, Sylwestra, (Piotra)		
Czwartek 27 (Jakuba, Waleriana, Wirgiliusza)		
Piątek 28 Eustachego, Grzegorza, (Zdzisława)		
Sobota 29 Błażeja, Saturnina, (Filomena, Przemysł.)		
NIEDZIELA **30** Andrzeja, Justyny, Konstantego		

Nie można złem złego naprawić.

Stefan Żeromski: Nawracanie Judasza.

Nie myślcie o szczęściu: jeżeli przyjdzie, zrobi wam niespodziankę, jeżeli nie przyjdzie, nie zrobi zawodu.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

Walka społeczeństwa o byt nie jest tylko szeregiem starć orężnych, lecz także łańcuchem zapasów duchowych, do których zawsze należy ostateczne zwycięstwo.

Aleksander Świętochowski: Wskazania polityczne (1882).

JAK USUNĄĆ PLAMY?	Materie białe lniane i bawełniane	Materie kolorowe bawełniane i wełniane	Materie jedwabne
Atrament	Kwas cytryn., kwas winny	Rozczyn kwasu winnego, jeżeli kolory są trwałe	
Brud i pot	Woda z mydłem, amoniak, wiórki panamy		Benzyna, amoniak
Cukier	Gorąca woda		
Farba olejna	Terpentyna, spirytus		Benzyna, eter
Kawa, kakao	Woda (bez mydła)		
Krew	Letnia woda (można użyć mydła)		Wiórki panamy
Mleko	Woda z mydłem, amoniak, benzyna		Benzyna
Owoce, wina	Ciepła woda chlorowa, dym siarki	Letnia woda mydlana, amoniak	Jak materie kolorowe, ale ostrożnie
Parafina, wosk	Zeskrobać, przykryć bibułą, po czym gorącym żelazkiem lub nagrzanym końcem noża wywabić tłuszcz na bibułę, w końcu zmyć resztę benzyną lub spirytusem		
Rdza, atrament galasowy	Sól szczawikowa, kwasek cytrynowy, kwas winny; wypłukać		Nie do usunięcia
Tłuszcz	Benzyna, terpentyna Woda z mydłem	Amoniak	Rozrzedzony amoniak
Trawa	Gorąca woda z mydłem		Benzyna

Środki	CZYM CZYŚCIĆ	Szkło	Porcelana	Kamionka	Emalia	Srebro	Miedź	Nikiel	Żelazo	Cyna	Cynk	Mosiądz	Drzewo hebl.	Drzewo malow.	Drzewo lakier.	Drzewo polit.
Mechaniczne	Papier szmergl.								x		x		x			
	Piasek	x		x	x		x		x		x		x			
	Cegła				x		x		x	x	x		x			
	Kreda	x					x	x		x	x	x	x			
	Popiół węglowy			x					x	x						
Fizykochem.	Grafit								x							
	Glina				x		x			x	x		x			
	Magnezja . . .					x	x	x		x		x				
Rozpuszczalniki	Alkohol . . .	x				x			x							
	Nafta . . . - .														x	x
	Benzyna, terpen.															x
Chemiczne	Kwas solny . .						x		x			x				
	,, siarkowy .											x				
	,, azotowy .						x									
	,, octowy .						x		x			x				
	Ług sodowy . .	x			x				x							
	Amoniak . . .													x	x	
	Mydło	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x
Miesz.	Sidol	x			x	x	x	x		x		x				
	Czystol i Vim .						x		x	x	x	x				

Poniedziałek 1 Natalii, Eligiusza, Mariana	**Grudzień 1947**	
Wtorek 2 Aurelii, Bibiany, Hipolita, Pauliny		
Środa 3 Franciszka, Ksawerego		
Czwartek 4 Barbary, Bernarda, Piotra Złotoustego		
Piątek 5 Kryspina, (Anastazego, Piotra)		
Sobota 6 Mikołaja, Emiliana		
NIEDZIELA 7 Ambrożego, Marcina		

Każdemu miłe jest wspomnienie znikłej przeszłości, kiedy się o przyszłość dobijamy; ale czcząc wspomnienia narodowe, które podnoszą uczucia, zapalają serce i umysł do dzielności, chcemy widzieć nową i odmłodnioną Polskę i jej towarzyski porządek w postępie na lepsze przeistoczony. **Joachim Lelewel: Manifest Polaków (1836).**

Tacy przetrwają wszystkich, którzy będą najużyteczniejszymi, a w swojej użyteczności najdoskonalszymi.

Bolesław Prus: Najogólniejsze ideały życiowe.

JAK CZYŚCIĆ METALE	Środki	Czynności
Aluminium	Glina z octem, Aluminiol, Vim, woda z szarym mydłem, ciasto z kredy z wodą. Od czasu do czasu wygotować w obierkach z rabarbarem, w wodzie z octem.	Wyczyścić gliną z octem, Vimem lub Aluminiolem. Wymyć w gorącej wodzie z szarym mydłem, wytrzeć do sucha, wyświecić ciastem z kredy z wodą.
Brąz	Woda z mydłem i spirytusem.	Dobrze wymyć. Wytrzeć na sucho.
Cynk	Woda, piasek, szare mydło. Od czasu do czasu czyścić: papierem szmerglowym, mydłem szarym z piaskiem	Wyszorować piaskiem z szarym mydłem, umyć w gorącej wodzie, wytrzeć do sucha.
Miedź	Piasek, szare mydło, Sidol, kreda. Zanieczyszczenie większe: kwasy: azotowy, solny i chlebowy.	Wyszorować piaskiem z mydłem, wyświecić Sidolem lub kredą. Wyczyścić kwasem, wyświecić Sidolem lub kredą.
Mosiądz	Sidol, kreda. Zanieczyszczenie większe: 10% kwas solny. Plamy usuwa Czystolin.	Czyścić Sidolem lub kwasem solnym. Plamy — Czystolinem. Wytrzeć do sucha, wyświecić kredą.
Nikiel	Kreda ze spirytusem, kreda sucha. Plamy usuwa Czystol.	Przygotować papkę, natrzeć cienko, wyświecić kredą. Plamy wyczyścić.
Srebro i platery	Zanieczyszczenie lekkie: spirytus z kredą lub magnezją. Zanieczyszczenie większe: mydliny z amoniakiem i środki poprzednie. Bardzo zniszczone: roztwór boraksu, ługu potasowego.	1. Przygotować papkę, natrzeć cienko, wytrzeć gniecionym papierem, wyświecić kredą. 2. Przed zastosowaniem I metody wymyć w mydlinach z amoniakiem. 3. Wygotować w roztworach, wyświecić kredą.
Stal	Czystolin, popiół drzewny, korek.	Wyczyścić, dobrze wymyć, wytrzeć do sucha.
Złoto	Woda z mydłem i amoniakiem.	Dobrze wymyć, wytrzeć na sucho.
Żelazo	Gorąca woda z sodą lub bielidłem, piasek, glina, miałka cegła, papier szmerglowy. Osad — kamień usuwa 10% roztwór kwasu solnego. Rdzę wywabia oliwa lub nafta.	Wyczyścić piaskiem, gliną, cegłą lub piaskiem szmerglowym. Wymyć w gorącej wodzie z mydłem, bielidłem wytrzeć do sucha.

Grudzień 1947		
Poniedziałek 8 **Niepokalanego Poczęcia N. M. P.**		
Wtorek 9 Cypriana, Leokadii, Walerii		
Środa 10 **N. M. P. Loretańskiej,** Julii		
Czwartek 11 Damazego, (Sabina)		
Piątek 12 Aleksandra, Konstantego, (Dionizego)		
Sobota 13 Łucji, Otylii		
NIEDZIELA **14** Izydora, (Alfreda, Teodora, Spirydiona)		

Do przewrotu wystarczy pchnąć bryłę w dół, wystarczy wyzwolić naturalne apetyty, a bryła ludzka sama dalej toczyć się będzie, choćby... w przepaść. Do budowania trzeba ciągłego wytężenia i dźwigania, przezorności, świadomości celu, umiejętności, energii i wytrwałości. **Stanisław Szczepanowski: Idea polska.**

Każda jednostka może być potęgą, jeśli się schyli, zarzuci szlę na ramię, rozmnoży swą duszę i siłę.

Stefan Żeromski: Uroda życia.

Jak robić korektę?

1. Zmiana liter
2. „ wyrazu
3. „ pisma
4. Opuszczenie
5. Odwrócona litera
6. Przestawienie
7. Usunięcie
8. Przeniesienie
9. Rozbicie (spacje)
10. Usunięcie spacyj
11. Wcięcie
12. Bez zmiany
13. Złączenie
14. Odstęp
15. Połączenie
16. Blokowanie

Pierwszym warunkim do-
brego składu nie jednostonnie
pisany, z dużymi odstępami
między wierwymi,dobry, czytel-
ny rękopis, który uchroni zecera
przed błędami i przed pododem
— zmęczeniem błędów, wywoły-
wanym żmdunym odcyfrowy-
waniem nieczytelnego pisgma.
Pamiętać należy, że czynno-
ść zecera przy składaniu powi-
nna być mechaniczną, nie po-
winien dopiero on odgadywać
wyrazów na p o d s t a w i e treści.
To z a j m u j e czas.
Korekta zaś powinna być zrozu-
miała,czysta i ~~dokładna~~, aby zno-
wu nie stała się powodem no-
wych błędów nowych poprawek.
Autor, zecer i korektor muszą
sobie nawzajem [redacted] ułatwiać.

Pierwszym warunkiem dobrego składu jest jednostronnie pisany, z **dużymi** odstępami międzywierszowymi, dobry, czytelny rękopis, który uchroni zecera przed błędami i przed powodem błędów — zmęczeniem, wywoływanym żmudnym odcyfrowywaniem nieczytelnego pisma. Pamiętać należy, że czynność zecera przy składaniu powinna być m e c h a n i c z n ą, nie powinien on dopiero odgadywać wyrazów na podstawie treści. To zajmuje czas.

Korekta zaś powinna być jasna, zrozumiała, czysta i dokładna, aby znowu nie stała się powodem nowych błędów i nowych poprawek. Autor zecer i korektor muszą sobie nawzajem pracę ułatwiać.

Nazwy czcionek *(wymiary w punktach i milimetrach).*

Diament .	4(1,5)	Garmond	10(3,8)	Tekst .	20(7,5)
Perl . .	5(1,9)	Cicero .	12(4,5)	Półkw.	24(9,2)
Nonparel	6(2,3)	Tercja	16(6,0)		
Petit .	8(3,0)				
Borgis	9(3,4)				

Dalej idą: Podwójny Mittel 28, Podwójna Tercja 32, Kanon 36, Gruby Kanon 42, Mały Missal 48, Missal 54, Gruby Missal 60, Sabon 72.

Miara drukarska. Jednostką miary są: kwadrat (= około 1,8 cm) i punkt (= 0,3759 mm). Kwadrat zawiera 48 punktów (1 cm = 26,6 punktów). Miary te wprowadził francuski drukarz Franciszek Didot w 1755 r.

	Grudzień 1947	
Poniedziałek 15 Waleriana, (Celiny, Wiktora)		
Wtorek 16 Albiny, (Euzebiusza, Ireny, Walerii)		
Środa 17 Floriana, (Łazarza)		
Czwartek 18 Bogusława, (Gracjana, Wiktoryna)		
Piątek 19 Urbana, (Dariusza, Tymoteusza)		
Sobota 20 Dominika, Eugeniusza, (Teofila, Bogumiła)		
NIEDZIELA **21** Tomasza Apost., (Jana, Sewera)		

Inicjatywa rzeczy pożytecznej, gdyby nawet pochodziła od wrogów, może się zamienić w czyn pożyteczny.

Józef Weyssenhoff: Gromada.

Kto nie wyjdzie z domu, aby zło znaleźć i z oblicza ziemi wygładzić, do tego zło samo przyjdzie i stanie przed obliczem jego.

Adam Mickiewicz: Księgi Pielgrzymstwa.

Błogosławiony jest postęp nieustanny, nieustępliwy przed niczym, dokładny, ściśle świadomy swego rozwoju i biegu.

Stefan Żeromski: Snobizm i postęp.

DOCHODY w 1947 r.	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Paździer.	Listopad	Grudzień
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												

Poniedziałek 22 Zenona, (Honoraty, Flawiana)	**Grudzień 1947**	
Wtorek 23 Wiktorii		
Środa 24 **Wigilia**, Grzegorza, (Adama, Ewy)		
Czwartek **25** **Boże Narodzenie**, Anastazji, Eugenii		
Piątek **26** Szczepana, Dionizego, (Zenona)		
Sobota 27 Jana Apost. i Ewang., (Maksyma, Teodora)		
NIEDZIELA **28** Młodzianków, Cezarego, Teofili		

Po tym wyższego męża możesz poznać w tłumie, że on zawsze to tylko zwykł robić, co umie.

Adam Mickiewicz: Zdania i uwagi.

Ława nie przestaje być ławą, choć ma na sobie lwią skórę.

Bolesław Prus: Faraon.

Postęp ma własność światła, biegnącego w dal wiekuiście, i ma naturę linii prostej, która w swym niepowstrzymanym rzucie naprzód nigdy i nigdzie nie ma końca.

Stefan Żeromski: Snobizm i postęp.

ROZCHODY w 1947 r.	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												

	Grudzień 1947
Poniedziałek 29 Dominika, Tomasza, (Dawida)	
Wtorek 30 (Eugeniusza, Pauliny, Sabina)	
Środa 31 Fabiana, Pauliny, Sylwestra	

Skrócony kalendarzyk na rok 1948

	P	W	Ś	C	P	S	N		P	W	Ś	C	P	S	N		P	W	Ś	C	P	S	N
Grudz. 1947	29	30	31	1	2	3	4	Maj	3	4	5	6	7	8	9	Wrzesień	6	7	8	9	10	11	12
Styczeń	5	6	7	8	9	10	11		10	11	12	13	14	15	16		13	14	15	16	17	18	19
	12	13	14	15	16	17	18		17	18	19	20	21	22	23		20	21	22	23	24	25	26
	19	20	21	22	23	24	25		24	25	26	27	28	29	30		27	28	29	30	1	2	3
	26	27	28	29	30	31	1		31	1	2	3	4	5	6	Paździer.	4	5	6	7	8	9	10
Luty	2	3	4	5	6	7	8	Czerwiec	7	8	9	10	11	12	13		11	12	13	14	15	16	17
	9	10	11	12	13	14	15		14	15	16	17	18	19	20		18	19	20	21	22	23	24
	16	17	18	19	20	21	22		21	22	23	24	25	26	27		25	26	27	28	29	30	31
	23	24	25	26	27	28	29		28	29	30	1	2	3	4	Listopad	1	2	3	4	5	6	7
Marzec	1	2	3	4	5	6	7	Lipiec	5	6	7	8	9	10	11		8	9	10	11	12	13	14
	8	9	10	11	12	13	14		12	13	14	15	16	17	18		15	16	17	18	19	20	21
	15	16	17	18	19	20	21		19	20	21	22	23	24	25		22	23	24	25	26	27	28
	22	23	24	25	26	27	28		26	27	28	29	30	31	1		29	30	1	2	3	4	5
	29	30	31	1	2	3	4	Sierpień	2	3	4	5	6	7	8	Grudzień	6	7	8	9	10	11	12
Kwiecień	5	6	7	8	9	10	11		9	10	11	12	13	14	15		13	14	15	16	17	18	19
	12	13	14	15	16	17	18		16	17	18	19	20	21	22		20	21	22	23	24	25	26
	19	20	21	22	23	24	25		23	24	25	26	27	28	29		27	28	29	30	31	1	2
	26	27	28	29	30	1	2		30	31	1	2	3	4	5	1949	3	4	5	6	7	8	9

Największą katuszę sprawia nie ciężar jarzma, lecz widok, jak je ktoś dźwiga. **Stefan Żeromski: Godzina.**

Każde gwałcące sprawiedliwość plemię cierpień i nieszczęść ludzkości przysparza. **Adam Asnyk: Nad głębiami.**

Wiadomości o mnie

Nazwisko i imię: ....

adres mój: .... Nr tel. ....

adres miejsca pracy: ....

.... Nr tel. ....

data urodzenia ....

miejsce urodzenia: ....

Nr dowodu osobistego (legitymacji): ....

" karty jazdy: ....

" zegarka: ....

" książki oszczędności: ....

" czapki (kapelusza): .... Nr kołnierzyka: .... Nr koszuli: ....

" rękawiczek: .... Nr obuwia: ....

" roweru: ....

" ....

" ....

" ....

" ....

Data		Wzrost	Waga	Siła			Uwagi

Tablica jednostek miar

(nazwy i skróty)

Jednostki długości

miriametr	mrm	10.000	metrów
kilometr	km	1.000	„
hektometr	hm	100	„
metr	m	1	„
decymetr	dcm	1 : 10	metra
centymetr	cm	1 : 100	„
milimetr	mm	1 : 1000	„

Jednostki powierzchni

miriam.^{2}	mrm^2	100.000 000	centarów
kilometr^2	km	1.000.000	„
hektar lub hektom.^{2}	hm^2	10.000	„
ar		100	„
centar ca lub metr^2	m^2	1	eentar
decym.^{2}	dcm^2	1:100	centara
centym^2	cm^2	1:10.000	„
milimetr^2	mm^2	1:1.000.000	„

Jednostki objętości

miriam^3	mrm^3	mil. milionow	sterow
kilometr^3	km^3	tys. milion.	„
ster^3	s *lub*		
metr^3	m	1	ster
decyster	dcs	1:10	stera
decym^3	dcm^3	1:1.000	
centym^3	cm^3	1:1.000.000	„
milimetr^3	mm^3	1:1.000.000.000	„

kilolitr	kl	1000 litr	=1	ster
hektolitr	hl	100 „	=1:10	„
dekalitr	dkl	10 „	=1:100	„
garniec	grn	4 „	=1:250	„
litr (kwarta)	l	1 „	=1:1000	„
kwaterka	kka	1:4 litra		
decylitr	dcl	1:10 „		
mililitr	ml	1:1000 „		

Jednostki kątów

kąt pełny (obrót)	P	4 kąty	pr.
kąt półpełny	—	2 kąty	„
kąt prosty	D	1 kąt	pr.
stopień kąt.	d *lub* °	1:90	kąta pr.
minuta „	′	1:5.400	„
sekunda „	″	1:324.000	„

Jednostki masy

tonna	t	1000	kilogr.
kwintal	kwn *lub* q	100	„
miriagram	mrg	10	„
kilogram	kg	1	„
dekagram	dkg	1:100	kilograma
gram	g	1:1000	„
miligram	mg	1:1.000.000	„
karat	kr	1:5.000	„

Skróty jednostek pisze się zawsze b e z k r o p k i na końcu.

Legalną skalą temperatury jest wyłącznie skala stustopniowa: Celsjusza (C).

Od ..... do ..... oznacza się znakiem ÷ (np. str. 1 ÷ 4 znaczy od strony 1. do str. 4. włącznie).

Liczby, zawierające powyżej trzech cyfr, należy dzielić odstępami na grupy trzycyfrowe: np. 149 500 000.

W ułamku dziesiętnym mieszanym oddziela się część ułamkową od części całkowitej przecinkiem w dole wiersza lub kropką w górze wiersza np. 3,14 lub 3·14.

System metryczny miar w Polsce wprowadzony został 8 lutego 1919 roku i w ten sposób Polska przystąpiła do tzw. konwencji miar metrycznych, zawartej 20 maja 1875 roku, ponowionej w r. 1889.

Morgi polskie	Hektary	Morgi wied.	Dies. ros.	Morgi magdeb
1,000	0,5599	0,973	0,512	2,192
1,786	1,0000	1,738	0,915	3,917
1,028	0,5755	1,000	0,528	2,254
1,956	1,0925	1,898	1,000	4,279
0,456	0,2553	0,444	0,233	1,000

Hektar (ha) = hektometr kw. = 10.000 m² = 100 arów; **ar** (a) = dekametr kw. = 100 m² = 100 centarów; **centar** (ca) = 1 m². **Włóka polska** = 30 morgów = 16,796 ha; **mórg** = 300 prętów² = 16800 ł², **pręt** = 6,25 sążni² = 56,25 łokci² = 18,662 m²; **mórg magdeb.** = 180 prętów². **Mila angielska**² = 640 akrów = 269 ha = 2,590 km²; **yard**² — 3 furlongi² = 30 akrów = 12,14 ha; **akr** = 4050 m². **Sążeń**² **polski** = 9 łokci² = 2,985 m²; **łokieć**² = 4 stopy² = 0,332 m².

Sążeń polski sześc. = 2 sągi drzewa = 5,16 m³. **Tonna rejestr.** angielska (do mierzenia pojemności okrętów) = 100 stóp³ = 2,83 m³; **tonna okrętowa** angielska = 42 stopy³ = 1,19 m³. **Sążeń pruski**³ = 108 stóp³ = 3,34 m³. **Sążeń rosyjski**³ = 9,7 m³.

Garniec polski	Litr	Wiadro austr.	Wiadro ros.	Wiadro pruskie
1,000	4,000	0,071	0,325	0,056
25,000	100,000	1,767	8,130	1,458
14,148	56,299	1,000	3,763	1,179
13,751	12,300	0,265	1,000	0,045
17,175	68,712	0,848	5,576	1,000

Korce polskie	Hektolitry	Miarka austr.	Czetw. ros.	Szefel pruski
1,000	1,280	2,085	0,610	4,329
0,791	1,000	1,623	0,476	1,819
0,479	0,616	1,000	0,293	1,114
1,640	2,099	3,410	1,000	3,917
0,422	1,550	0,897	0,262	1,000

Hektolitr (hl) = 10 dekalitrów = 100 litrów (l). **Korzec** = 32 garnce, **beczka** = 25 garncy = 100 l; **garniec** = 4 kwarty = 16 kwaterek = 32 półkwaterki. **Last angielski** = 2 tonny = 10 Imperial Quarters = 20 combs = 80 bushels (buszli) = 2908 l; **buszel** = 4 peks = 8 gallonów = 36,3 l; **gallon** = 4 kwarty = 8 pints = 4,5 l. **Wiadro austriackie** = 40 miarom = 140 Wiener Seidel (kufel); **kufel** = 0,35 l. **Oxhoft pruski** = 3 wiadra = 180 kwart.

Beczka rosyjska = 40 wiader = 400 sztofów = 800 butelek = 4000 czarek = 492 l; **wiadro** = 12,299 l. **Łaszt rosyjski** zboża = 16 ćwierci = 32 ośminy = 128 czetwieryków = 1024 garnce = 3358 l; **garniec** = 3,28 l.

Funt polski	Kilogram	Funt austr.	Funt ros.	Funt pruski
1,000	0,405	0,720	0,999	0,910
2,469	1,000	1,786	2,442	2,000
1,388	0,560	1,000	1,368	1,120
1,010	0,409	0,731	1,000	0,819
1,235	0,500	0,803	1,221	1,000

Tonna (t) = 10 centnarów metrycznych = 1000 kilogramów; **centnar metryczny** (q, quintal) = 100 kg = 247 funtów; **kilogram** (kg) = 10 hektogramów (hg) = 100 dekagramów (dkg) = 1000 gramów (g); **gram** = 10 decygramów (dg) = 100 centygramów (cg) = 1000 miligramów (mg). **Centnar nowopolski** = 4 kamienie = 100 funtów = 40,5 kg. **Funt polski** = 16 uncyj = 32 łuty = 128 grachm = 348 skrupułów = 9216 granów.

Funt austriacki = 32 łuty = 128 Quintel = 860 W. Gran.

Pud rosyjski = 40 funtów = 16,38 kg; **funt** = 32 łuty = 96 zołotników = 9216 doli.

Funt aptekarski = **funt norymberski** = 46/50 grzywny kolońskiej = 12 uncyj = 96 drachm = 192 skrupuły = 3840 granów = 8064 dole = 385,3 g.

Dukat złota (dawny holenderski) = 3,451 g; **karat** = 205,9 mg.

Funt ang. = 16 uncyj = 256 drachm = 7000 troygrainz = 453,6 g.

Metr = 10 decymetrów = 100 centymetrów = 1000 milimetrów; milimetr = 1000 mikronów (m, dm, cm, mm, mikron). **Sążeń** = 3 arszyny = 7 stóp (fut); **arszyn** = 16 werszków = 28 cali; **cal** (diujm) — 10 linij = 30,48 mm; **stopa** = 12 cali. **Pręt polski** = 15 stopom = 7,5 łokcia = 2,5 sążnia; **stopa** = 12 calom = 144 liniom (**linia** = 2 mm).

Metry	Sążnie ros.	Łokcie polskie	Stopy ang.	Pręt
1,000	0,469	1,736	3,380	0,231
2,134	1,000	3,704	7,000	0,494
0,576	0,270	1,000	1,890	0,133
0,305	0,143	0,529	1,000	0,166
4,320	2,024	7,500	14,173	1,000

Mila polska = 8 staj = 8,534 km; **staje** = 246 prętów = 1,066 km; **Mila angielska** = 1760 yardów; **Mila austriacka** = 4000 W. Klafte (sążni wiedeńskich) = 7,586 km; **Mila pruska** = 2000 Ruten (prętów) = 2400 Fuss (stóp) = 7,532 km. **Mila niemiecka** = 7,5 km. **Mila (Lieue) francuska** = 2281 toises (sążni) = 4,445 km. **Mila (Lieue) morska francuska** = 2851 toises = 5,557 km. **Mila morska włoska** = 1,852 km.

Stopnie równika	Kilometry	Wiorsty	Mile geogr.	Mile (~~węzły~~) morskie	Mile ang. lądowe
1,00000	111,300	104,3	15,000	60,000	69,164
0,00890	1,000	0,937	0,135	0,539	0,621
0,00958	1,067	1,000	0,143	0,575	0,662
0,06667	7,420	6,956	1,000	4,000	4,610
0,01667	1,855	1,739	0,250	1,000	1,153
0,01447	1,609	1,507	0,217	0,867	1,000

Mila rumuńska = 4000 stiejen = 7,848 km. **Berri tureckie** = 1,476 km. **Ri japońskie** = 36 cze = 4,9 km. **Czang chiński** = 10 czi = 100 tsu = 0,318 km. **Feresang perski** = 6,7 km. **Yote syjamski** = 15,2 km. **Mila rzymska** (starożytna) = 1,479 km.

JAK MIERZYĆ BEZ MIARY? Nie zawsze masz pod ręką miarę, więc zanotuj sobie następujące wymiary, które mogą ci się wtedy przydać:

Wysokość ciała bez obuwia .... cm, w obuwiu .... cm
„ „ od ziemi do oczów . . . . „
Rozłożone ramiona do końców palców (sążeń) . . .. „
Jak wysoko mogę sięgnąć ręką . . . . „
Długość ramienia ...... cm, ramienia + szerok. piersi .... „
Od końca wielkiego palca ręki do końca małego . . . . „
„ „ „ „ „ „ „ środkowego . ... „
„ „ „ „ „ „ „ wskazującego .... „
Długość wyprostowanego palca środkowego . . .. „
„ podeszwy buta . . . . „
Średnia długość kroku (........... kroków w 1 min.) .... „

NOTATKI

Spis rzeczy

Przedmowa

Po siedmioletniej przerwie znowu ukazuje się Kalendarz Iskier. Ostatni był rocznik 1939. Gdy szedł do druku rocznik 1940, wybuchła wojna. Nastały lata okupacji. Lata przymusowego przesiadywania w zaciemnionych domach posłużyły do opracowania całego kalendarza na nowo, zwłaszcza że do dyspozycji była obszerna biblioteka i zbiory materiałów. W roku 1944, gdy w powszechnym mniemaniu bliski już był dzień wyzwolenia, gotowy rękopis nowego Kalendarza z datami roku 1945 (!) oczekiwał też na wysłanie do drukarni. Wybuchło powstanie. Ocalony z zamętu rękopis powędrował z autorem do obozu koncentracyjnego i tam przepadł wraz z wszelką inną własnością osobistą, a tymczasem w domu spłonęła cała biblioteka, brulion rękopisu i kartoteka materiałów.

Szaleństwem było podejmować pracę od początku. Nawet dawnych roczników kalendarza nie było pod ręką. Ale byli dobrzy ludzie, którzy zachęcali do „odbudowy" i — jak mogli — pomagali w wynajdywaniu źródeł i materiałów. A gdy powstawały skrupuły, czy da się w krótkim czasie przy tak niedoskonałym warsztacie przygotować rzecz zadowalającą, przypominali autorowi jego własne słowa, że „lepsze jest wrogiem dobrego".

Warunki, w jakich kalendarz się od fundamentów odbudowywał, i tempo, w jakim się to musiało odbywać, zaciążyły na wielu jego stronach, które mogłyby być „lepsze" (a są pewno tylko „dobre"!). Ale — doskonalił się Kalendarz przez wszystkie swoje lata poprzednie od 1924 do 1939 roku, w każdym nowym roczniku przynosząc zmiany i poprawki, niechże i teraz na fundamencie rocznika 1947 w dalszych latach dąży do doskonałości.

Nowy Kalendarz zachował zasadniczy swój typ, wypracowany w latach poprzednich. Dwie części: **kalendarzowa** z notatnikami, radami, bieżącymi wiadomościami, mająca na celu ułatwienie i uporządkowanie biegu codziennego naszego życia, i druga — **encyklopedyczna**, potrzebna zawsze i wszędzie każdemu kulturalnemu człowiekowi, będąca jego „skarbnicą pamięci", przy czytaniu książek, gazet, przy słuchaniu radia, przy dyskusji, przy nauce itd.

Obecne wydanie wyraźnie obie części rozdziela: jedna ma iść do kieszeni druga na biurko. Objętość zanadto już wzrosła, by całość można było wciąż przy sobie nosić (ale w podróż trzeba całość brać do walizki lub teczki!).

Kto chce mieć z Kalendarza prawdziwy pożytek, musi się nauczyć go używać. Niech więc najpierw uważnie przejrzy go strona po stronie, zapozna się z działami, ich kolejnością i sposobem opracowania, zorientuje się w spisach treści alfabetycznym i rzeczowym, a wtedy będzie wiedział, gdzie, co i jak można odnaleźć.

Zauważone **błędy** należy poprawiać, **zmiany** notować na marginesie, **uzupełnienia** zapisywać na specjalnych kartkach.

Spis imion świętych kościoła rzymsko-katolickiego został sprawdzony z „Martyrologium Romanum" i obejmuje imiona, częściej w Polsce spotykane. Istnieje szereg niepewnych lub błędnych dat, obchodzonych tradycyjnie, przez kalendarz przyjętych, te zamieszczone są również, ale w nawiasach. Litera (P) przy imieniu **Świętego oznacza Świętego polskiego.**

KALENDARZ "ICKIER"

1947

KSIĄŻNICA - ATLAS